

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

**POROČILO O DELU
ZAVODA ZA GOZDOVE SLOVENIJE
ZA LETO 2019**

Ljubljana, marec 2020

VSEBINA

Povzetek	7
Uporabljene kratice	9
A: Izvajanje javne gozdarske službe	10
1 Načrtovanje razvoja gozdov	10
1.1 Gozdnogospodarsko načrtovanje	10
1.1.1 Izdelava gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot	10
1.1.2 Opravljena dela na meritvah sestojev in na obnovi mej ureditvenih enot	11
1.1.3 Presoja posegov v gozd in gozdni prostor ter izdajanje soglasij zanje	13
1.1.4 Ostale dejavnosti	15
1.2 Lovsko načrtovanje	18
1.2.1 Aktivnosti v zvezi z izvajanjem Zakona o divjadi in lovstvu	18
1.2.2 Izdelava letnih načrtov območij za upravljanje z divjadjo	18
1.2.3 Sooblikovanje življenjskega okolja prostoživečih živali	19
1.2.4 Razvojno delo na področju spremljanja in usmerjanja razvoja prostoživečih živali in njihovega življenjskega okolja	21
1.2.5 Druge dejavnosti	21
2 Izvajanje ukrepov v gozdovih	24
2.1 Gojenje gozdov	24
2.1.1 Izdelava gozdnogojitvenih načrtov	24
2.1.2 Izbira drevja za posek	25
2.1.3 Gozdnogojitvena dela	26
2.1.4 Druga dela na področju gojenja gozdov	27
2.1.5 Dela na področju financiranja in sofinanciranja gojitvenih in varstvenih del	28
2.2 Varstvo gozdov	31
2.2.1 Zagotavljanje izvedbe ukrepov za varstvo gozdov	31
2.2.2 Požarno varstvo	35
2.2.3 Varstvo pred rastlinojedo parkljasto divjadjo	35
2.2.4 Druga dela na področju varstva gozdov	36
2.3 Gozdna tehnika in ekonomika	38
2.3.1 Tehnologija dela	38
2.3.2 Gozdne prometnice	40
2.4 Gozdni nadzor	43
2.5 Odločanje ZGS v upravnih zadevah	44
3 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja	45
3.1 Program razvoja podeželja	46
3.2 Skupinske oblike svetovanja lastnikom gozdov	47
3.3 Individualno svetovanje lastnikom gozdov	48
3.4 Druge dejavnosti, namenjene lastnikom gozdov	49
4 Odnosi z javnostmi	52
4.1 Stiki s strokovno javnostjo	53
4.2 Popularizacija gozdov in gozdarstva	54
4.3 Obveščanje javnosti po medijih	58
4.4 Gradiva za javnost, ki jih je izdal ZGS	59
4.5 Učne poti in evropske pešpoti	59
5 Razvojni projekti in mednarodno sodelovanje	62
5.1 Projektna pisarna	62
5.2 Zaključeni projekti	63
5.3 Projekti v izvajanju	65
5.4 Projekti v pripravi	70
5.5 Mednarodno sodelovanje	73
B: Javne naloge s področja varstva narave	74
6 Delo v zvezi z zavarovanimi živalskimi vrstami	74
6.1 Ocenjevanje škod, ki so jih povzročile zavarovane živalske vrste	74

6.2 Delo intervencijske skupine za primere težav z velikimi zvermi	75
6.3. Monitoring velikih zveri.....	76
6.3.1 Spremljanje rjavega medveda na mreži stalnih števnih mest.....	76
6.3.2 Monitoring risa v LPN	76
6.4 Druga dela na področju zavarovanih vrst prostoživečih živali.....	77
6.4.1 Strokovna mnenja za odvzem z odstrelom v populacijah velikih zveri	77
6.4.2 Beleženje odvzetih velikih zveri in zbiranje njihovih vzorcev	77
6.4.3 Sodelovanje pri projektih	78
6.4.4 Ostalo.....	79
C: Gospodarske in storitvene dejavnosti ZGS	80
7 Delo lovišč s posebnim pomenom	80
8 Gozdarska tržna dejavnost.....	88
8.1 Delo za večje lastnike gozdov	88
D: Interne dejavnosti ZGS	89
9 Informatika	89
10 Finančno-računovodske zadeve	91
10.1 Splošne finančne in računovodske zadeve	91
10.2 Gospodarjenje s premoženjem	91
11 Pravne zadeve	93
12 Kadrovske zadeve	93
13 Izobraževanje	96
13.1 Izobraževanje zaposlenih v ZGS.....	96
13.2 Praktično usposabljanje študentov in dijakov	98
14 Varnost in zdravje pri delu ter požarno varstvo	98
14.1 Varnost in zdravje pri delu.....	98
14.1.1 Nezgode pri delu zaposlenih v ZGS	99
14.1.2 Nezgode pri delu v zasebnih gozdovih	101
14.2 Varstvo pred požarom.....	103
15 Notranja kontrola	103
16 Delo organov ZGS in njihovih komisij	104
E: Struktura porabljenega delovnega časa v I. 2019.....	105

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Stanje na področju izdelave in sprejemanja GGN GGE ob koncu leta 2019 ter primerjava s stanjem ob koncu prejšnjih let	10
Preglednica 2: V letu 2019 izvedena dela na meritvah sestojev in obnovi mej ureditvenih enot	12
Preglednica 3: Opravljeno delo ZGS v letu 2019 v zvezi s posegi v gozd in gozdni prostor	14
Preglednica 4: V letu 2019 opravljeno delo za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali	20
Preglednica 5: V letu 2019 izdelani gozdnogojitveni načrti po površini in deležu od celotne površine gospodarskih gozdov v območjih	25
Preglednica 6: V letu 2019 izbrano oz. za posek evidentirano drevje v primerjavi z možnim posekom (v bruto m ³) po območnih enotah in lastništvu	25
Preglednica 7: Posek v letu 2019 po vrstah sečenj in drevesnih vrstah	26
Preglednica 8: Obseg izvedene nege in obnove gozdov v primerjavi z predvidenim obsegom po Programu dela ZGS po OE v letu 2019	27
Preglednica 9: Obseg prevzetih del in število prevzetih objektov	29
Preglednica 10: Obseg materialov, ki jih je zagotovil ZGS za izvedbo del v letu 2019	30
Preglednica 11: Število načrtovanih in izvedenih pregledov in vzorčenj v letu 2019	34
Preglednica 12: Pregled opravljenih del varstva pred gozdnimi požari v letu 2019 po vrstah del in kategorijah lastništev ter primerjava z realizacijo iz leta 2018	35
Preglednica 13: Pregled opravljenih del varstva pred divjadjo v letu 2019 po vrstah del in oblikah lastništev ter primerjava z realizacijo iz leta 2018	35
Preglednica 14: Izvedeni pregledi sečišč (oz. kontrole izvedbe odločb), primerjava števila pregledov s številom izdanih odločb ter popolni prevzemi v letu 2019	39
Preglednica 15: Število izdelanih elaboratov vlak in dolžine trasiranih gozdnih vlak v zasebnih in državnih gozdovih v letu 2019	41
Preglednica 16: Ukrepi po vrstah ugotovljenih nepravilnosti v letu 2019	43
Preglednica 17: Pregled števila upravnih dokumentov, ki jih izdal ZGS, v letu 2019	44
Preglednica 18: Pregled števila izdanih odločb po vrstah odločb v letu 2019	44
Preglednica 19: Število dokumentacij, ki jih je pripravil ZGS, in končno število vlog na razpis za ukrep 122 – Povečanje gospodarske vrednosti gozdov (PRP 2014-2020) po OE za leto 2019	46
Preglednica 20: Število aktivnosti, ki jih je opravil ZGS v okviru gozdarskih podukrepov PRP 2014–2020 po OE za leto 2019	46
Preglednica 21: Število usposabljanj za lastnike gozdov s področja gozdne tehnike po OE v letu 2019	47
Preglednica 22: Število usposabljanj in udeležencev v okviru javnega naročila Usposabljanje na področju gozdarstva za varno delo v gozdu iz PRP 2014-2020, za leto 2019	48
Preglednica 23: Pregled tečajev za lastnike gozdov in druge udeležence v letu 2019	48
Preglednica 24: Število izobraževalnih prispevkov v medijih	50
Preglednica 25: Študijski krožki, ki so delovali v ZGS v letu 2019	50
Preglednica 26: Prispevki in dogodki za strokovno javnost v letu 2019	53
Preglednica 27: Oblike in število popularizacijskih dejavnosti v letu 2019	54
Preglednica 28: Pregled dejavnosti za šolsko mladino v letu 2019	57
Preglednica 29: Obveščanje javnosti po medijih v letu 2019	58
Preglednica 30: V medijih objavljeni prispevki na področju popularizacije gozdarstva in gozdov v letu 2019	58
Preglednica 31: Vrste in količina gradiv, izdanih v letu 2019	59
Preglednica 32: V letu 2019 opravljena vzdrževalna dela na gozdnih učnih poteh	60
Preglednica 33: Projekti zaključeni v letu 2019	63
Preglednica 34: Projekti v izvajanju v letu 2019	65
Preglednica 35: Realizacija odstrela in ugotovljenih izgub (odvzem) divjadi za leto 2019 v LPN v ZGS	81
Preglednica 36: Struktura lovskih gostov po državah in število nočitev v objektih LPN v ZGS v letu 2019	84
Preglednica 37: Ukrepi za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za divjad, izvedeni v LPN v ZGS v letu 2019	85

Preglednica 38: Vrednosti opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev v lasti države, prenesenih v upravljanje ZGS z razdružitvenimi pogodbami o prenosu in sklepi Vlade RS, ki so bila nabavljena v času delovanja ZGS po inventurnem stanju na dan 31. decembra 2019.	92
Preglednica 39: Zaposleni glede na kadrovski načrt na dan 1.1.2020	94
Preglednica 40: Starostna struktura zaposlenih na dan 31.12.2019	95
Preglednica 41: Število izobraževalnih dogodkov po organizacijskih enotah (Nd) in število udeležencev neformalnega izobraževanja (Nu) za zaposlene v ZGS v letu 2019	97
Preglednica 42: Število nezgod pri delu po organizacijskih enotah v desetletnem obdobju	99
Preglednica 43: Število poškodb zaposlenih na ZGS v letu 2019 po kraju nezgode, opraviu, načinu nastanka poškodbe, vrsti poškodbe in poškodovanemu delu telesa.....	100
Preglednica 44: Število evidentiranih delovnih nezgod s smrtnim izidom lastnikov gozdov v obdobju od 2010 do 2019.....	102
Preglednica 45: Število porabljenih neto ur in struktura delovnega časa po temeljnih opravilih, vključno z LPN, v letu 2019 in 2018.....	105

Povzetek

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) je v letu 2019 izvajal naloge javne gozdarske službe skladno z Zakonom o gozdovih, Zakonom o gozdnem reprodukcijskem materialu, Zakonom o divjadi in lovstvu ter drugimi predpisi. Sredstva za javne naloge s področja gozdarstva in lovstva je pridobil na podlagi pogodbe z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), za zavarovane živalske vrste pa na podlagi pogodbe z Ministrstvom za okolje in prostor (MOP).

Vsebina in prioritete dela ZGS so bile v letu 2019 usmerjene v sanacijo gradacije podlubnikov, reševanje problematike velikih zveri in izzive klimatskih sprememb (LULUCF) ter obeležitvi petindvajsetletnice ZGS.

Na področju gozdnogospodarskega načrtovanja je bilo v letu 2019 sprejetih 25 gozdnogospodarskih načrtov (GGN) gozdnogospodarskih enot (GGE) s prvim letom veljavnosti 2019, ob tem pa so bili sprejeti tudi trije načrti GGE s prvim letom veljavnosti 2018, en načrt GGE s prvim letom veljavnosti 2016, dve spremembi načrta GGE ter en letni načrt. ZGS je v letu 2019 izdal 1.423 soglasij za posege v gozdni prostor (vključno z negativnimi) in 1.360 mnenj za gradnjo objektov. Skupna površina krčitev v kmetijske namene je v letu 2019 znašala 324,55 ha (od tega je bilo 13,69 ha nelegalnih).

V letu 2019 so bili izdelani letni lovsko upravljavski načrti za delo z divjadjo in njenim okoljem za vseh 15 LUO. V letu 2019 smo tekoče izvajali vsa dela v zvezi z zavarovanimi živalskimi vrstami (pretežno velikimi zvermi), ki so bila določena v pogodbi med ZGS in MOP – Sektorjem za ohranjanje narave. Ta dela so obsežna in medijsko še posebej izpostavljena. ZGS tudi na področju gozdnih živali in lovstva tesno sodeluje s številnimi domačimi in tujimi strokovnimi in znanstvenimi inštitucijami.

Na področju gojenja gozdov smo posodobili in obnovili gozdnogojitvene načrte na 65.454 ha gozdov, kar je 92 % od planiranega obsega v letu 2019 in približno 6 % površine gospodarskih gozdov v Sloveniji. V sodelovanju z lastniki gozdov smo za posek izbrali 4,94 milijonov m³ drevja, kar je 91 % glede na predviden obseg izbire drevja za posek v letu 2018 in za 22 % manj kot v letu 2018.

V letu 2019 je bilo posekanega 5,29 milijonov m³, od tega v državnih gozdovih 1,57 milijona m³ ter v gozdovih ostalih lastništev 3,72 milijonov m³. Posek je bil v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 (6,06 milijonov m³) nižji, predvsem zaradi nižjega sanitarnega poseka. Količina poseka v letu 2019 je višja od količine izbranega drevja za posek (4,94 milijonov m³) predvsem zaradi sanitarnega poseka.

Delo ZGS na področju varstva gozdov je bilo v letu 2019 v največjem obsegu povezano s prenamnožitvijo smrekovih podlubnikov, zlasti na območjih vetroloma, ki je Slovenijo prizadel v decembru leta 2017, ter s sanacijo vetroloma iz oktobra 2018. Zaradi sanitarnih vzrokov je bilo v letu 2019 za posek izbranih 2,26 milijona m³ drevja, kar je 46 % vse izbire drevja za posek.

Poleg sanacij poškodovanih gozdov smo tudi v letu 2019 pozornost posvečali poročevalski, prognostično-diagnostični dejavnosti, saj se je v preteklih letih v Sloveniji na novo pojavilo nekaj nevarnih škodljivih organizmov. Povečuje se tudi število potencialno nevarnih škodljivih organizmov s področja predpisov o zdravju rastlin. Pri tem delu tesno sodelujemo z Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR), Gozdarskim inštitutom Slovenije (GIS) in Kmetijskim inštitutom Slovenije.

Na področju gozdne tehnike in ekonomike so bila tekoče in brez posebnosti izvajana dela na izdelavi tehnoloških delov GGN in gozdnogojitvenih načrtov, usmerjanju sečnje in spravila lesa ob izdaji odločb za sečnjo, kontroli sečišč v gozdu ter gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic. V letu 2019 smo izvedli 69.260 pregledov sečišč. Poleg tega je bilo zgrajenih 9,4 km, vzdrževanih pa 6.000 km gozdnih cest.

V sestavi ZGS deluje 10 lovišč s posebnim namenom (LPN), ki so tudi v letu 2019 izvajala zastavljene naloge pri trajnostnem upravljanju z divjadjo in, kot običajno, tudi naloge javnega pomena, za katera ima ZGS kljub zakonskim določilom preskromna sredstva iz državnega proračuna. Realizacija načrtovanega odvzema pri srnjadi, jelenjadi, damjaku, muflonu in gamsu za vsa LPN je skupaj dosegla med 87 in 109 %, pri divjem prašiču pa 153 %. Odvzem jelenjadi je bil pod dopustnim odstopanjem v LPN Medved in LPN Snežnik Kočevska reka. Ukrepi za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za divjad so bili po obsegu in strukturi v LPN izvedeni v načrtovanem obsegu.

Na področju odnosov z javnostmi je bila poudarjena tema v letu 2019 gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji ter 25 letnica javne gozdarske službe, medijsko močno zastopana tema pa so bile tudi škode po velikih zvereh in upravljanje z njimi. Prav tako smo v letu 2019 nadaljevali s sistematičnim obveščanjem javnosti o stanju in posledicah napada podlubnikov, predvsem o nujnih ukrepih za sanacijo žarišč podlubnikov in omejitev nadaljnjega širjenja podlubnikov ter o drugih naravnih ujmah in boleznih, ki ogrožajo gozdove.

ZGS je v letu 2019 sodeloval pri izvajanju 27 razvojnih projektov, od katerih se jih je v letu 2019 zaključilo 9. Poleg tega je ZGS je v letu 2019 pripravljala prijave za 10 razvojnih projektov. ZGS je v letu 2019 sodeloval tudi pri številnih raziskovalnih nalogah, zlasti tistih, ki jih izvajata Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na Biotehniški fakulteti (BF) v Ljubljani in GIS.

V letu 2019 je ZGS skupaj z GIS in MKGP pripravil Nacionalni načrt Republike Slovenije za obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov na področju gozdarstva (NFAP) z referenčnimi vrednostmi za gospodarjenje z gozdovi (FRL).

Med internimi dejavnostmi gre v letu 2019 izpostaviti nadaljevanje intenzivnih aktivnosti na področju razvoja informacijskega sistema in posodobitvi številnih konkretnih računalniških rešitev.

Podrobni podatki o gozdovih za leto 2019 so predstavljeni v Poročilu ZGS o gozdovih za leto 2019.

Uporabljene kratice

Kratika	Pomen
ARSKTRP	Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BF	Biotehniška fakulteta
CRP	Ciljni raziskovalni program
DLG	Društvo lastnikov gozdov
DOPPS	Društvo za opazovanje ptic Slovenije
EGC	Evidenca gozdnih cest
FFS	Fitofarmaceutvsko sredstvo
GGE	Gozdnogospodarska enota
GGN	Gozdnogospodarski načrt
GGO	Gozdnogospodarsko območje
GIS	Gozdarski inštitut Slovenije
GLS	Gozdno lesni sortiment
KE	Krajevna enota
KGZS	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
LUO	Lovsko upravljavsko območje
LPN	Lovišče s posebnim namenom
LZS	Lovska zveza Slovenije
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
OE	Območna enota
OZUL	Območno združenje upravljavcev lovišč
PPD	Poročevalsko, prognostična-diagnostična služba
PPV	Protipožarno varstvo
PRP	Program razvoja podeželja
SiDG	Slovenski državni gozdovi d.o.o.
SKZG RS	Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije
SVP	Stalna vzorčna ploskev
TNP	Triglavski narodni park
TZS	Turistična zveza Slovenije
UVHVVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

A: Izvajanje javne gozdarske službe

1 Načrtovanje razvoja gozdov

1.1 GOZDNOGOSPODARSKO NAČRTOVANJE

Odgovorna: mag. Matjaž Guček, univ. dipl. inž. gozd., in Miha Marenče, univ. dipl. inž. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019

Dejavnost	Planirano			Realizirano			
	Količina	Neto normativ	Neto ure	Količina	%	Neto ure	%
Opis sestojev	108.512 ha	0,15 ure/ha	16.036	109.925 ha	101	20.428	127
Meritve sestojev	9.849 pl.	1,60 ure/ploskev*	16.238	9.349 pl.	95	16.694	103
Podatki, tekst, postopek	25 načrtov**	1.200ur/načrt	30.000	32 načrtov	128	63.193	211
Obnova mej	4.051 km	0,5 ure/km***	2.106	831 km	21	1.026	49
Posegi v prostor	3.500 presoj	8,0 ur/dokument	29.600	4.169 presoj	119	16.197	55
Skupaj			93.980			117.538	125

Opomba: * Normativ za strokovnega delavca, če ima pomočnika.

** Upoštevane so tudi ure, potrebne za načrt iz drugih strokovnih področij.

	Planirane neto ure	Realizirane neto ure	Realizacija %
Delo v zvezi z gozdnim prostorom (z izjemo presoj posegov v prostor) – prostorski plani, raba zemljišč, funkcije gozdov ...	14.000	3.225	23
Razvojno delo, delavnice s področja fitocenologije	5.000	1.472	29
Pomožna dela za meritve na SVP	5.714	8.373	147
Pomožna dela za obnovo mej	1.429	1.196	84
Druga dela (evidence, poročila, programi, nadzor ...)	18.000	15.976	89
Skupaj gozdnogospodarsko načrtovanje	136.694	147.780	108

1.1.1 Izdelava gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot

Delo na izdelavi GGN GGE je v letu 2019 potekalo v glavnem skladno s programom dela.

Preglednica 1: Stanje na področju izdelave in sprejemanja GGN GGE ob koncu leta 2019 ter primerjava s stanjem ob koncu prejšnjih let

Stanje GGN GGE	1999	...	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Načrt je izdelan ter sprejet oz. potrjen	131		233	232	232	208	232	228	229	220	225	226	229
Načrt je izdelan, osnutek določen na Strokovnem svetu OE ali že na MKGP v postopku sprejemanja (tudi dopolnjevanja)	62		0	0	0	24	0	2	2	2	6	3	1
Načrt je v izdelavi – začetek veljavnosti v tekočem letu	22		0	1	0	0	0	2	1	10	0	0	0
Načrt je v izdelavi – v zamudi več kot leto dni	35		0	0	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	2	1*

Opomba: *Gre za načrt GGE Šentjernej, ki je izdelan. 12. 3. 2014 smo prejeli zahtevo MKO za dopolnitev predloga načrta. Načrt smo ustrezno dopolnili in po dopolnitvi na MKO 3. 4. 2014 ponovno posredovali vlogo o nameri priprave plana. MOP je 10. 9. 2014 izdalo odločbo o nujnosti izvedbe CPVO. 20. 11. 2014 smo Oddali razpisno dokumentacijo za oddajo ponudb za okoljsko poročilo trem potencialnim ponudnikom ter 4. 12. 2014 prejeli tri ponudbe za izdelavo okoljskega poročila. Vse vrednosti ponudb so presegle pričakovano ceno za 100% in več, zato se za izbor ponudnika nismo odločili. V letu 2015 je MOP sklenil pogodbo z izvajalcem okoljskega poročila, izvajalec je pred koncem naloge pogodbo prekinil.

S Pravilnikom o GGN GGE je bilo tekom leta sprejetih 32 načrtov, od tega en (1) s prvim letom veljavnosti 2016 (GGN GGE Pokljuka), trije (3) s prvim letom veljavnosti 2018, 25 s prvim letom veljavnosti 2019, en (1) letni načrt (Čičarija (2019)) in dve (2) spremembi pravilnika o GGN GGE (Nanos-Hrušica in Notranji Bohinj, oba 2013–2022).

V letu 2019 so bili izdelani vsi osnutki načrtov predvideni s programom dela za leto 2019. Dolgotrajni postopki sprejemanja načrtov v postopku celovite presoje vplivov na okolje so vzrok, da načrt GGE Radeče, ki je bil izdelan pravočasno - do konca leta 2019 - ni bil sprejet. Dolgotrajni postopki sprejemanja načrtov, številna usklajevanja z ostalimi institucijami in pomanjkanje računalniških aplikacij z obdelavo podatkov so vzrok za večje število porabljenih ur za izdelavo načrtov kot je bilo načrtovano.

Preglednica 2: V letu 2019 izdelani in sprejeti GGN GGE

OE	10-letni GGN GGE (pripisano je prvo leto veljavnosti načrta)			
	Določen osnutek		Sprejet načrt	
	Načrt GGE	1. leto	Načrt GGE	1. leto
Tolmin	Cerkno	2019	Cerkno	2019
	Kobarid	2019	Kobarid	2019
Bled	Radovljica – levi breg Save	2019	Radovljica – levi breg Save	2019
	Žirovnica	2019	Žirovnica	2019
	Notranji Bohinj (sprememba)	2013	Pokljuka	2016
			Notranji Bohinj (sprememba)	2013
Kranj	Sovodenj	2019	Sovodenj	2019
Ljubljana	Kamniška Bistrica	2019	Kamniška Bistrica	2019
	Rovte	2019	Rovte	2019
	Dol-Moravče	2019	Dol-Moravče	2019
Postojna	Jezerščak	2019	Jezerščak	2019
	Menišija	2019	Menišija	2019
	Nanos-Hrušica (sprememba)	2013	Nanos-Hrušica (sprememba)	2013
	Racna gora	2019	Racna gora	2019
Kočevje	Ravne	2019	Ravne	2019
	Mozelj	2019	Mozelj	2019
	Koče	2019	Koče	2019
Novo mesto	Novo mesto-sever	2019	Novo mesto-sever	2019
	Mirna gora	2019	Mirna gora	2019
Brežice	Šentjanž	2019	Šentjanž	2019
	Radeče	2019		
Celje	Celje	2019	Celje	2019
			Šentjur	2018
			Planina	2018
Nazarje	Bele Vode	2019	Bele Vode	2019
Slovenj Gradec				
Maribor	Kapla	2019	Kapla	2019
	Lešje	2019	Lešje	2019
	Smrečno	2019	Smrečno	2019
Murska Sobota	Goričko II	2019	Goričko I	2018
			Goričko II	2019
Sežana	Istra	2019	Kras II	2018
			Istra	2019
			Čičarija - letni	2019

1.1.2 Opravljena dela na meritvah sestojev in na obnovi mej ureditvenih enot

Meritve na SVP in obnovi mej so v veliki meri vezana na pomoč pomožnih delavcev. Glede na količino razpoložljivih sredstev je bil v letu 2019 velik poudarek na zagotovitvi izmere SVP, ki so

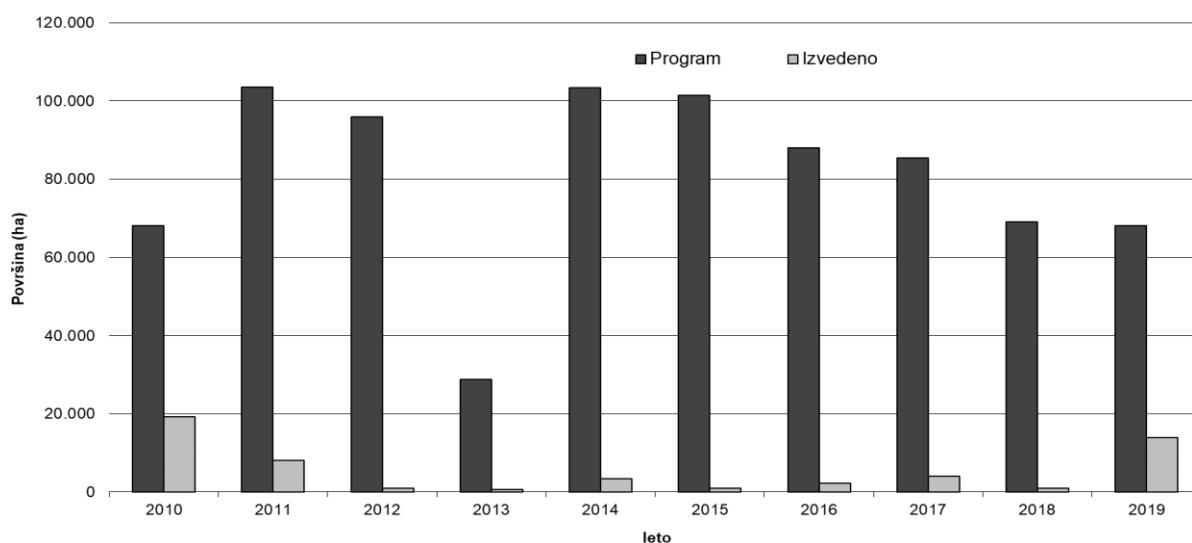
ključen in zanesljiv vir informacij o razvoju gozdov in jih je prioriteto potrebno izvesti. Na pomoč pomožnih del so vezana tudi dela na obnovi oddelčnih mej in mej odsekov, ki se jih skoraj ni obnavljalo. Za orientacijo na terenu se sicer uporabljajo GPS aparati, vendar bo v prihodnje na prioritarnih območjih potrebno zagotoviti obnovo mej (npr. površine prizadete zaradi ujm). Zaradi racionalizacije v preteklih letih smo posodobitve sestojne karte izvedli pretežno s kabinetno predpripravo na podlagi gozdnogojitvenih načrtov, na terenu pa se preveri le del sestojev.

Meritve gozdnih sestojev so bile v letu 2019 izvedene v celoti. Realizirano je bilo 101,3 % programa, upoštevajoč površine s SVP, oziroma 94,9 %, upoštevajoč število SVP (Preglednica 3).

Preglednica 2: V letu 2019 izvedena dela na meritvah sestojev in obnovi mej ureditvenih enot

OE	Meritve sestojev						Obnavljanje mej ureditvenih enot					
	Program 2019 ha	Izvedeno l. 2019 ha	Delež realiz. %	Program 2019 število	Realiz. 2019 število	Delež realiz. %	Program 2019 ha	Izvedeno l. 2019 ha	Delež realiz. %	Program 2019 km	Realiz. 2019 km	Delež realiz. %
Tolmin	15.290	15.290	100,0	642	595	92,7	0	0	0,0	0	1	n.a.
Bled	5.389	5.080	94,3	1.242	635	51,1	6.700	114	1,7	200	3	1,7
Kranj	9.438	9.438	100,0	762	754	99,0	12.451	435	3,5	630	32	5,1
Ljubljana	6.440	6.440	100,0	620	621	100,2	3.380	613	18,1	200	34	17,2
Postojna	8.652	9.524	110,1	986	1.059	107,4	9.623	800	8,3	740	34	4,5
Kočevje	10.750	10.750	100,0	1.724	1.724	100,0	10.750	0	0,0	800	0	0,0
N. mesto	9.470	10.036	106,0	947	1.038	109,6	2.610	722	27,7	200	59	29,4
Brežice	6.000	6.009	100,2	480	479	99,8	0	0	0,0	0	0	0,0
Celje	3.500	3.613	103,2	280	289	103,2	0	0	0,0	0	0	0,0
Nazarje	5.191	5.258	101,3	260	273	105,0	3.000	0	0,0	150	0	0,0
Sl. Gradec	8.346	8.537	102,3	590	576	97,6	8.346	0	0,0	463	0	0,0
Maribor	8.776	8.776	100,0	859	859	100,0	11.205	11.205	100,0	663	663	100,0
M. Sobota	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sežana	11.270	11.175	99,2	457	447	97,8	71	71	100,0	5	5	101,2
SKUPAJ	108.512	109.925	101,3	9.849	9.349	94,9	68.136	13.960	20,5	4.051	831	20,5

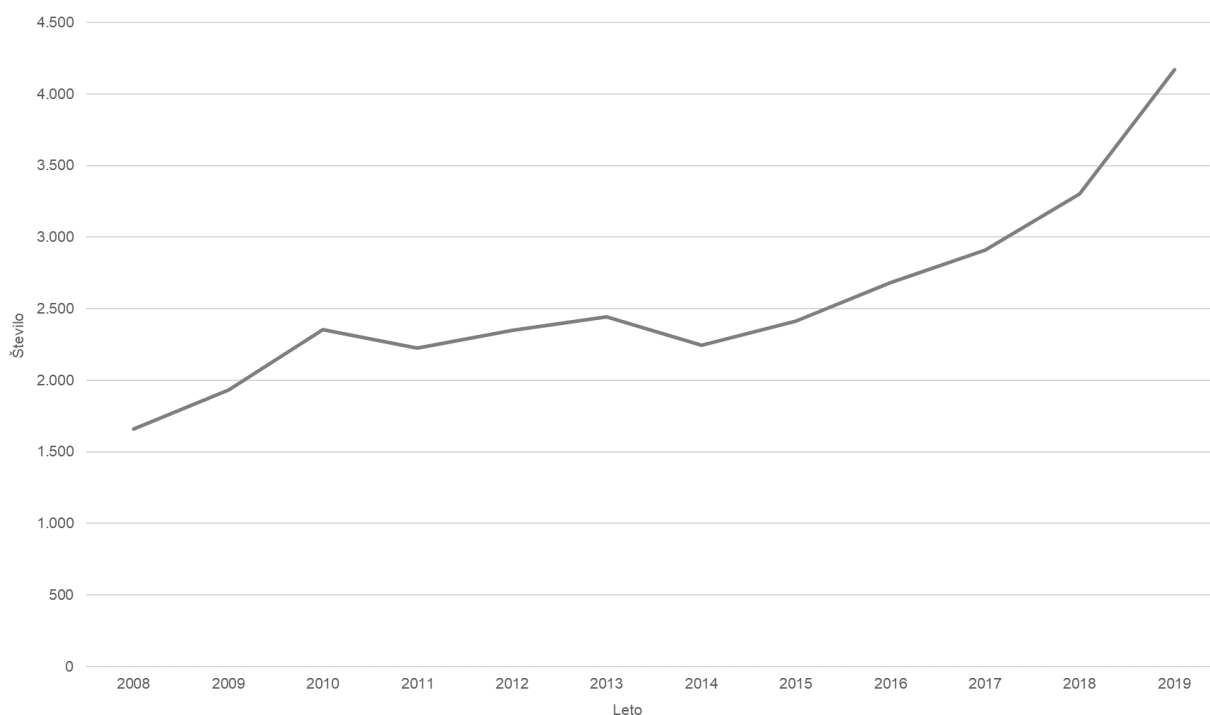
Za razliko od meritev sestojev so bila dela na obnovi mej ureditvenih enot opravljena v skromnem obsegu (slika spodaj), in sicer okoli 20 % od potrebnih, tako glede na predvideno površino gozdov kot glede na načrtovano dolžino mej.

Slika 1: Pregled obsega obnove mej ureditvenih enot v obdobju 2010–2019

1.1.3 Presoja posegov v gozd in gozdni prostor ter izdajanje soglasij zanje

V letu 2019 je ZGS prejel 4.169 vlog za soglasja in dovoljenja za posege v gozd in gozdni prostor. Količina prejetih vlog za izdajo soglasij in dovoljenj za posege v prostor se zadnjih nekaj let konstantno povečuje (Slika 2, vir podatkov: Poročilo o delu ZGS). To pomeni veliko povečanje obsega ur na področju gozdnogospodarskega načrtovanja za obravnave posegov v prostor. Upoštevajoč izdana soglasja, mnenja (po Gradbenem zakonu; Ur. l. RS, 61/17 in naslednji) in dovoljenja za posege v gozd in gozdni prostor je v letu 2019 znašala skupna površina vseh posegov v gozdove 577 ha, kar pomeni 4,5 % povečanje glede na preteklo leto.

Slika 2: Pregled obsega prejetih vlog za izdajo soglasij in dovoljenj za posege v prostor 2008-2019

ZGS v 43 primerih s skupno površino 7,90 ha s posegi v prostor ni soglašal. Ob tem smo leta 2019 zabeležili 111 nezakonitih posegov v gozd in gozdni prostor s skupno površino 23,88 ha, kar je po številu in površini primerljivo s preteklim letom. Po številu (38 %) in po površini (57 %), je bilo največ nezakonitih posegov na področju kmetijstva, ker lastniki gozdov ne upoštevajo Zakona o gozdovih, ki predpisuje, da je za vsako krčitev v kmetijske namene potrebno pridobiti dovoljenje ZGS.

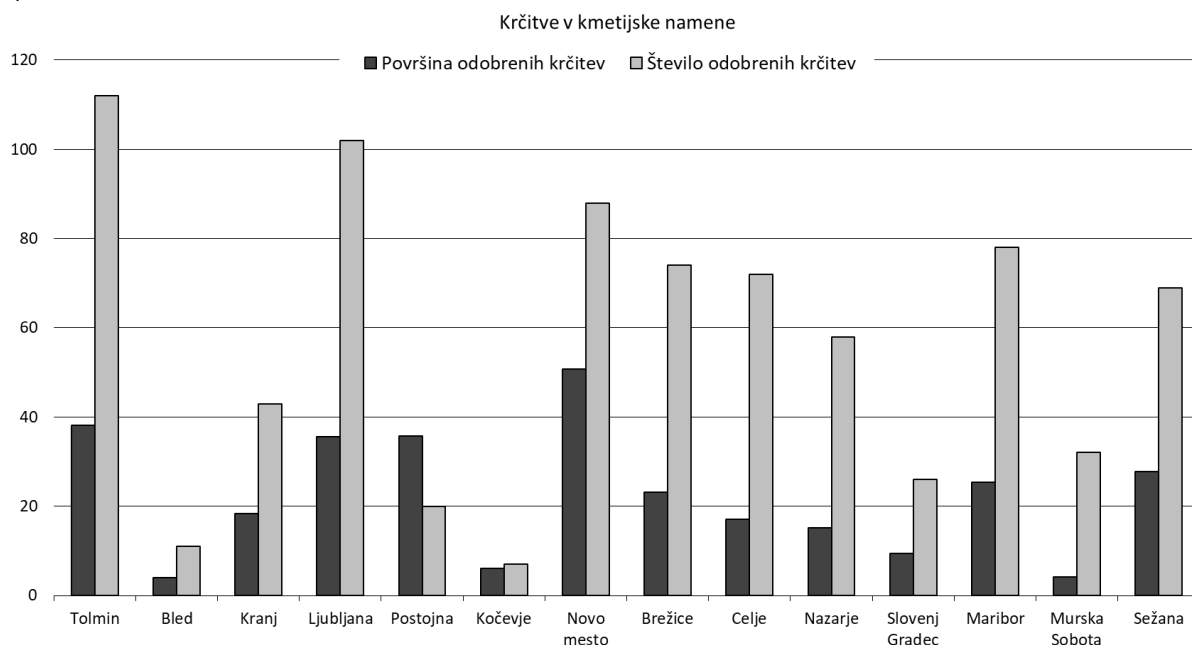
V strukturi vzrokov za posege v gozdove v letu 2019 je po površini močno na prvem mestu kmetijstvo (57 %), sledi infrastruktura (17 %), rudarstvo (9 %) in urbanizacija (8 %). Druge kategorije posegov so bile v letu 2019 po površini sorazmerno manj pomembne.

Po spremembi zakonodaje na področju gradenj (Gradbeni zakon, Ur. l. RS, 61/17 in naslednji) ZGS izdaja mnenja za nezahtevne oz. zahtevne objekte in soglasja za enostavne objekte. V letu 2019 je ZGS izdal 1.360 mnenj (za 139,29 ha) in 521 soglasij (za 21,81 ha), skupno torej 1.881. Tudi obseg dela s strankami na področju izdajanja različnih strokovnih mnenj o posegih v gozd in gozdni prostor v letu 2019 ostaja velik.

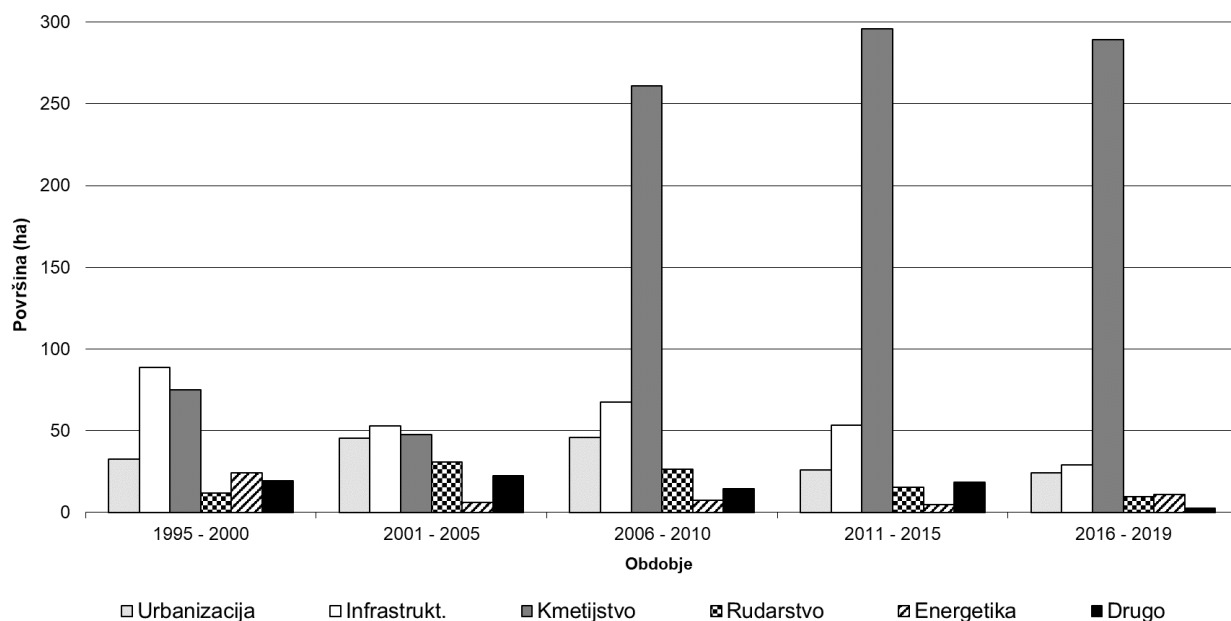
Preglednica 3: Opravljeno delo ZGS v letu 2019 v zvezi s posegi v gozd in gozdni prostor

Način posega	Vrste posegov													
	Urbanizacija		Infrastruktura		Kmetijstvo		Rudarstvo		Energetika		Drugo		Skupaj	
	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha
1 Soglasje	69	0,73	198	4,16	132	5,46	4	3,41	43	0,26	75	7,79	521	21,81
2 Mnenja za objekte	763	16,65	388	51,79	85	0,25	10	31,25	53	27,68	61	11,67	1.360	139,29
3 Projektni pogoji	112	9,31	151	5,55	7	0,05	1	1,90	36	0,53	11	10,60	318	27,94
4 Smernice k prostorskim načrtom											45		45	
5 Mnenja k prostorskim načrtom											144		144	
6 Ostala strokovna mnenja	77	2,80	44	1,23	46	51,33	4	1,80	1	0,00	121	3,87	293	61,03
7 Dovoljenja za krčitev	27	27,30	30	43,93	792	310,86	8	9,13	2	0,44	0	0,00	859	391,66
8 Odklonilna soglasja	6	0,02	2	0,00	2	0,50	1	0,24	0	0,00	1	0,08	12	0,84
9 Odklonilne odločbe	0	0,00	0	0,00	30	7,06	0	0,00	0	0,00	1	0,00	31	7,06
10 Ostali dokumenti	46	0,15	83	0,00	301	0,00	6	0,00	3	0,00	147	0,00	586	0,15
11 Nezakonit poseg	26	3,41	12	0,64	42	13,69	10	5,53	0	0,00	21	0,61	111	23,88
SKUPAJ														
Presoje (1-10)	1.100	56,96	896	106,66	1.395	375,51	34	47,73	138	28,91	606	34,01	4.169	649,78
Soglasja (1, 7, 8, 9)	102	28,05	230	48,09	956	323,88	13	12,78	45	0,70	77	7,87	1.423	421,37
Skupaj posegi v gozd in g. prostor (1, 2, 7, 11)	885	48,09	628	100,52	1.051	330,26	32	49,32	98	28,38	157	20,07	2.851	576,64

V letu 2019 je bilo izdanih 859 dovoljenj za krčitev v skupni površini 391,66 ha, pri čemer največji delež predstavljajo krčitve v kmetijske namene. Skupna površina krčitev v kmetijske namene je v letu 2019 znašala 324,55 ha (od tega je bilo 13,69 ha nelegalnih) kar je nekoliko več kot v letu 2018 (306,51 ha) in precej manj kot v letu 2010, ko je skupna izkrčena površina znašala kar 576 ha. Največje število odobrenih krčitev za kmetijske namene je bilo v OE Tolmin (112), OE Ljubljana (102) in Novo mesto (88). Površine odobrenih krčitev za kmetijske namene pa so bile najvišje v OE Novo mesto (51 ha), OE Tolmin (38 ha), OE Ljubljana (36 ha) in OE Postojna (36 ha) (Slika 2).

Slika 3: Površina in število odobrenih krčitev v kmetijske namene po OE ZGS v letu 2019

Slika 4: Površina posegov v prostor za potrebe različnih rab od leta 1995 do leta 2019

1.1.4 Ostale dejavnosti

Na področju gozdnogospodarskega načrtovanja smo v letu 2019 izvedli še več drugih dejavnosti. V nadaljevanju navajamo pomembnejše med njimi:

- Skladno s Programom upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020) je ZGS v sodelovanju z ZRSVN v letu 2019 nadaljeval z izdelavo vsebin v načrtih GGE s prvim letom veljavnosti 2020. Na podlagi projekta ZRSVN Izdelava naravovarstvenih smernic za GGN GGE v letu 2020 smo med letom izvedli delavnice ter usklajevali in uskladili smernice in ukrepe za izboljšanje določenih habitatnih tipov in vrst.
- Finančni upravi RS smo po ustaljenem vsakoletnem postopku posredovali posodobljene podatke registra o varovalnih gozdovih, podatke o površinah gozdnih cest na gozdnih parcelah ter površinah s cestami neodprtih gozdov.
- Tekom celega leta smo skrbeli za pripravo in posredovanje podatkov o gozdovih številnim pravnim osebam in posameznikom (izobraževalnim in raziskovalnim inštitucijam, javnim službam, odvetniškim družbam, lastnikom gozdov...).
- V letu 2019 so bile številne aktivnosti usmerjene tudi k iskanju primernih objektov za izvedbo in financiranje ukrepov za območja Natura 2000 v zasebnih gozdovih, predvsem na podlagi finančnih virov iz Gozdnega sklada. Na področju gozdnogospodarskega načrtovanja smo veliko pozornosti namenili ukrepoma 653 – ohranjanje biotopov – naravni razvoj in 670 – načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu. V letu 2019 je bilo na podlagi ukrepa 653 tako sklenjenih 41 pogodb za izločitev 214 ha gozda, ki bo 20 let prepuščen naravnemu razvoju, za kar je bilo namenjenih 424.023,8 €. Sklenjenih je bilo tudi 86 pogodb za načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu, za kar je bilo namenjenih 38.948,78 €.
- V sodelovanju z ZRSVN smo pripravili predlog sprememb Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove, predvsem z vidika sofinanciranja ukrepov za izboljšanje stanja habitatnih tipov in vrst na območjih Natura 2000. Pripravili smo tudi predlog Priloge 6.
- Pripravili smo strokovne podlage za spremembo Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom in sodelovali pri odpravi neskladij.
- Pripravljali smo aplikacijo za zbiranje podatkov pri opisih sestojev GISMATRIX, izvedli smo obširno testiranje in odpravljanje pomanjkljivosti.

- Med 16. in 23. junijem 2019 smo organizirali Poletno šolo o gozdnogospodarskem načrtovanju za skupino devetih različnih strokovnjakov iz Gruzije. Izvedena je bila kot kombinacija predavanj, vaj in terenskih izletov. Glavni namen poletne šole je bila predstavitev celotnega sistema gozdnogospodarskega načrtovanja v Sloveniji. Aprila smo začeli s pripravljalnimi aktivnostmi in obiskom Gruzije, kjer smo zbrali pomembne podatke za pripravo poletne šole. Organizacijske aktivnosti so se nadaljevale v maju in juniju. Poletna šola je bila osredotočena na pomembne teme, kot so razmejitev gozda za namene priprave GGN, analiza podatkov SVP, uporaba podatkov za odločanje, funkcije gozdov, določanje ciljev gospodarjenja z gozdovi, modeli gozdov, opredelitev smernic in ukrepov. Za vsako temo smo najprej pripravili kratko predstavitev s teoretičnim ozadjem, nato pa izvedli praktično delo ali predstavili temo na terenu. Skupaj smo izvedli 11 predavanj, 7 praktičnih vaj in 4 terenske dneve. Vsi udeleženci so pokazali veliko zanimanje za predstavljene teme in aktivno sodelovali v razpravah.
- 21. in 22. maja 2019 smo izvedli delavnico o participaciji, na kateri smo skušali obnoviti znanje in izkušnje s tega področja. Na delavnici smo poleg pridobljenega znanja izpostavili tudi področja povezana s participacijo, na katerih bi bila potrebna dodatna izobraževanja, predvsem iz sklopa retorike, neverbalne komunikacije, priprave predstavitev, dela z zahtevnimi strankami.
- Sodelovali smo pri izvedbi dvodnevne četrte poletne šole GeoBioBlitz, ki je potekala od 14. do 15. junija 2019. Tema delavnice so bile invazivne rastline in živali in njihov vpliv na biodiverzitetu. Dogodek je organizirala ambasada ZDA. Vsebina je bila razdeljena na štiri delovne sklope: gozdovi in gozdne invazivke, živali (s poudarkom na ribah), rastlinske invazivke ter sklop geografije z geomorfologijo. Na delavnici so sodelovali strokovnjaki iz TNP, GIS, ZGS, ZRSVN, Visoke šole za varstvo okolja Velenje, Univerze Montana (Missoula), Inštituta za ribištvo RS in nacionalnega parka Crater Lake (ZDA, Oregon). Sodelovalo je 40 učencev iz štirih slovenskih osnovnih šol in mednarodne šole iz Ljubljane.
- Pričeli smo z dejavnostmi za pripravo območnih GGN, z oblikovanjem skupin za pomembne in obsežnejše sklope. Glavna področja predstavljajo: koncept gojenja gozdov po rastiščnih tipih, koncept funkcij gozdov, ekonomska presoja in izhodiščni optimalni modeli gozdov.
- Sodelovali smo pri pripravi strokovnih podlag za Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove, predvsem za sofinanciranje ukrepov na območjih Natura 2000.
- Pripravili smo prispevek z naslovom Krčitve v kmetijski namene za delavnico o posegih v prostor, ki jo je organiziralo MOP.
- S prispevkom Gozdna tla in gozdarsko načrtovanje smo sodelovali na 35. gozdarskih študijskih dnevih.
- S prispevkom smo sodelovali na strokovnem srečanju Festival lesa.
- Pripravili smo prispevek o prehojeni poti in razvojnih izzivih na gozdnogospodarskem načrtovanju.
- Izvedli smo redno letno kartografsko delavnico za strokovno osebje, ki skrbi za izdelavo kart, kartografijo ter grafične digitalne podatke.
- V okviru projekta Life Natura IP smo skupaj s sodelavci GIS izvedli terenski ogled obrečnih gozdov in javorovih gozdov v grapah in na pobočnih gruščih v pilotnih območjih projekta.
- V okviru projekta Life Natura IP je bila izdelana analiza izvajanja PUN. Prav tako so se pričele aktivnosti na pripravi novega PUN-a.
- V novembru 2019 smo za TNP pripravili Strokovna izhodišča s predlogi varstvenih ukrepov za gozdne rastlinske združbe in gozdne habitatne tipe za pripravo Akcijskega načrta za ohranjanje biotske raznovrstnosti v TNP. Prostorska študija je pripravljena na osnovi podatkov o gozdovih, ki jih zbira ZGS (v tem primeru GGO Bled in GGO Tolmin; skupno iz 12 GGE) in obsega analize ohranjenosti drevesne sestave, prizadetosti zaradi ujm v zadnjih letih, površin gozdov s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja naravnih vrednot, površin varovalnih gozdov in rezervatov ter lastniške strukture. Poudarek je na evropsko varstveno pomembnih gozdnih habitatnih tipih.
- V letu 2019 smo v okviru javne gozdarske službe v skupni organizaciji ZGS in GIS organizirali niz fitocenološko-pedoloških delavnic. Njihov namen je izobraževanje

izdelovalcev GGN za pripravo podlag strokovnih izhodišč na področju gozdnih rastišč, združb in tal za izdelavo GGN območij za obdobje 2021-2030. Izvedli smo eno celodnevno teoretično delavnico v obliki osmih predavanj z diskusijo (2. april 2019; 64 udeležencev) in štiri terenske delavnice po geografskih območjih. Delavnico za panonsko območje smo izvedli 4. junija 2019 na Goričkem (30 udeležencev), za primorsko 7. junija 2019 v Brkinih (22 udeležencev), za dinarsko 10. junija 2019 na Snežniku (31 udeležencev) in za alpsko območje 10. septembra 2019 na Pokljuki (38 udeležencev). Skupno smo na vseh štirih delavnicah obiskali 28 oglednih točk in na njih obravnavali 22 gozdnih rastiščnih tipov oziroma pripadajočih gozdnih združb. V izbor oglednih točk smo vključili nekaj značilnih združb za določeno geografsko območje in nekaj posebnih, manjšinskih. Izbrali smo rastišča na karbonatnih in nekarbonatnih tleh, v višinskem razponu od 170 do 1550 m n. m. Ob vsaki združbi smo obravnavali njeno razširjenost v Sloveniji, ekologijo, razvoj, geološko podlago, tip tal ter rastlinske vrste drevesne, gromovne in zeliščne plasti. Z udeleženci smo razmišljali o načrtovalskih in gojitvenih možnostih na primerih konkretnih rastišč, njihovih posebnostih in naravovarstvenih vidikih. Gradiva delavnic so objavljena na internih spletnih straneh ZGS in javno dostopna v Gozdarski knjižnici v Ljubljani. Po zaključku smo izvedli anonimno spletno anketo; 95 % anketirancev je delavnice ocenilo z ocenama prav dobro ali odlično in bi se jih v bodoče še udeležili.

1.2 LOVSKO NAČRTOVANJE

Odgovorna: dr. Matija Stergar univ. dipl. inž. gozd. in Miha Marenče, univ. dipl. inž. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019

Dejavnost	Planirano			Realizirano			
	Količina	Neto normativ	Neto ure	Količina	%	Neto ure	%
Izdelava letnih LN LUO	15	400 ur/LN	5.250	15	100	4.766	91
Skupaj:			5.250			4.766	91

	Planirane neto ure	Realizirane neto ure	Realizacija %
Delo na vzdrževanju življenjskega okolja, škode	1.000	729	73
Druga dela na področju gozdnih živali in lovstva	14.956	17.659	118
Skupaj gozdne živali in lovstvo	23.206	23.154	100

1.2.1 Aktivnosti v zvezi z izvajanjem Zakona o divjadi in lovstvu

ZGS je v okviru Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov) in pripadajočih podzakonskih aktov izvajal predvsem naslednje aktivnosti:

- sodelovanje pri predlogih sprememb novele ZDLov, ki bo sprejeta v letu 2020;
- predlaganje sprememb na področju lovstva za Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo;
- sodelovanje z LZS pri izpeljavi programov usposabljanja in opravljanja izpitov za lovske pripravnike in lovske čuvaje;
- zadolžitve javne službe s področja divjadi in lovstva;
- opravljanje vseh ostalih nalog i, kot jih ZGS določa ZDLov.

ZGS je pri izvajanju določil ZDLov tudi v letu 2019 sodeloval s pristojnimi državnimi organi, predvsem MKGP in drugimi institucijami in organizacijami – z ZRSVN, KGZS, z nevladnimi organizacijami (LZS, OZUL, lovskimi družinami, Sindikatом kmetov Slovenije, Zvezo lastnikov gozdov...), civilnimi iniciativami, združenji, lokalnimi skupnostmi ter številnimi posamezniki, ki jih zadeva zakon.

Predstavniki ZGS je s svojim imenovanim predstavnikom aktivno sodeloval tudi v komisiji MKGP za znižanje koncesijskih dajatev. Vloge za znižanje koncesnine so bile s strani upravljalcev lovišč podane zaradi začasnih tehničnih ovir na meji s sosednjo R Hrvaško.

Predstavniki ZGS je deloval v skupini za koordinacijo lovskih služb, ki jo je v letu 2019 vzpostavilo MKGP; v njej sodelujeta tudi lovska inšpekcija in LZS.

1.2.2 Izdelava letnih načrtov območij za upravljanje z divjadjo

Izdelava in sprejem letnih lovsko upravljaljskih načrtov območij za leto 2019

Na podlagi veljavnih lovsko upravljaljskih načrtov LUO za obdobje 2011 - 2020 je ZGS izdelal letne načrte za 15 LUO za leto 2019. Dinamika priprave načrtov je potekala skladno z ZDLov in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo:

- V januarju 2019 so strokovni delavci ZGS kot člani kategorizacijskih komisij LUO sodelovali pri pregledih izvršenega odstrela in zabeleženih izgub divjadi za preteklo leto.

- Po prejemu podatkov o odvzemu divjadi in opravljenem delu v njenem življenjskem okolju je ZGS na podlagi podatkov za preteklo leto in podatkov preteklega petletnega obdobja izdelal vse potrebne analize za pripravo letnih načrtov. Pred pričetkom izdelave načrtov je strokovna izhodišča za njihovo izdelavo podal Strokovni svet ZGS.
- Nosilci načrtovanja so že v preliminarni fazi osnutke načrtov predstavili upravljavcem lovišč, na nekaterih OE ZGS tudi območnim enotam KGZS. Večina načrtovalcev je opravila razgovore o realizaciji izvedenih ukrepov tudi z lovsko inšpekcijo.
- Osnutke načrtov so sprejeli strokovni sveti pristojnih OE ZGS, sledila je objava na spletni strani ZGS.
- Organizirane so bile javne predstavitve vseh 15 načrtov, na katere so bili vabljeni vsi ključni deležniki, ki jih opredeljuje zakonodaja ali pa smo jih kot take zaznali na podlagi preteklih izkušenj.
- ZGS je obravnaval vse prejete pripombe ter jih smiselno vgradil v načrte, morebitno neupoštevanje pripomb pa ustrezno obrazložil. Upoštevanje pripomb je ZGS oblikoval predloge načrtov in jih predložil v potrditev svetom OE ZGS.
- Po potrditvi načrtov na svetih OE je sledila oddaja v potrditev pristojni ministrici na MKGP do 10. aprila 2019.
- Vseh 15 letnih načrtov za LUO je bilo s strani MKGP s sklepi sprejetih in potrjenih 12. aprila 2019.
- Po potrditvi načrtov je ZGS v sodelovanju z OZUL in upravljavci lovišč pripravil razdelilnik ukrepov odvzema po vrstah divjadi in del v življenjskem okolju divjadi po loviščih in uskladi določila letnih načrtov lovišč oziroma LPN z letnimi načrti za LUO. O uskladitvi sta ZGS in območno pristojni OZUL za vsakega od 15 načrtov izdala uskladitveni sklep.
- ZGS je v sodelovanju z OZUL spremljal izvajanje načrtov.

Izdelava lovsko upravljavskih načrtov območij za obdobje 2021-2030

V letu 2019 je ZGS pripravljala dokument Strategije razvoja in upravljanja populacij divjadi in njenega življenjskega okolja v Sloveniji. Gre za krovne upravljavske strategije na ravni države, ki bodo predstavljale izhodišča za pripravo dolgoročnih območnih načrtov za obdobje 2021-2030. Za potrebe priprave strategij je bilo oblikovanih sedem delovnih skupin, sestavljenih iz lovskih načrtovalcev, predstavnikov LPN in zaposlenih na projektih s področja prostoživečih živali. Vsaka delovna skupina je bila zadolžena za pripravo ene tematike v sklopu priprave strategij (npr. strategija upravljanja jelenjadi). Skupine so v letu 2019 pripravile (pred)osnutke izdelkov, ki jih je obravnaval decembrski kolegij Službe za lovsko načrtovanje. V letu 2020 bodo izdelki skupin združeni v enoten dokument.

Službi za lovsko in gozdarsko načrtovanje znotraj Sektorja za usmerjanje razvoja gozdov sta v letu 2019 pričeli s pripravo izhodišč reševanja problematike neželenih vplivov divjadi v gozdu, ki bodo v pomoč pri pripravi dolgoročnih lovskih in gozdarskih načrtov.

1.2.3 Sooblikovanje življenjskega okolja prostoživečih živali

Delo, ki je namenjeno izboljšanju življenjskega okolja prostoživečih živali, je ena od temeljnih nalog, s katero ZGS sam in prek lastnikov gozdov ter drugih uporabnikov prostora zagotavlja ugodnejše razmere za prostoživeče živali, hkrati pa blaži pritisk rastlinojede divjadi na gozd in kmetijske površine. V tem poglavju niso predstavljena negovalna dela, ki so pomembna tako za doseganje gozdnogojitvenih ciljev kot tudi z vidika izboljšanja okolja za prostoživeče živali.

V spodnji preglednici je predstavljena realizacija vloženi sredstev iz proračunske postavke »6328 - Vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali v zasebnih gozdovih in Gozdnega sklada glede na lastništvo gozdov. Realizacija vseh navedenih del je bila v višini 546.000 EUR. Veliko povečanje v primerjavi s preteklimi leti je posledica visoke realizacije ukrepov naravni razvoj biotopov in puščanje stoječe biomase financiranih iz Gozdnega sklada za gozdove, ki ležijo na območju Nature 2000.

Preglednica 4: V letu 2019 opravljeno delo za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali

UKREP / LASTNIŠTVO	enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Občinski gozdovi	SKUPAJ
Izdelava stez	m		400,00		400,00
	dni		12,50		12,50
Vzdrževanje stez	m		19.790,00	6.550,00	26.340,00
	dni		109,50	33,00	142,50
Ostala biomeliorativna dela	ha		1,24		1,24
	dni		3,13		3,13
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	19,10	8,94	1,70	29,74
	dni	203,75	63,88	7,75	275,38
Vzdrževanje pašnikov in travinja v gozdu	ha	268,77	92,89	1,79	363,45
	dni	526,25	201,38	6,00	733,63
Vzdrževanje vodnih virov n kalov v gozdu	kos	98,35	158,00		256,35
	dni	49,25	90,50		139,75
Sajenje sadik plodonosnega drevja in grmovja	kos	3.280,00		30,00	3.310,00
	dni	76,00		1,00	77,00
Postavitev gnezdilnic	kos	10,00	5,00		15,00
	dni	1,25	0,63		1,88
Vzdrževanje gnezdilnic	kos	65,00	125,00		190,00
	dni	4,13	7,88		12,00
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	12,00	11,00	1,00	24,00
	dni	60,00	55,00	5,00	120,00
Izdelava vodnih virov in kalov v gozdu	kos	2,00			2,00
	dni	3,00			3,00
Vzdrževanje sadik plodonosnega drevja	kos	135,00			135,00
	dni	3,38			3,38
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,20	1,00		1,20
	dni	2,00	6,25		8,25
Gnojenje travnikov	ha	1,00			1,00
	dni	1,00			1,00
Spravilo sena z odvozom	ha	89,69	149,91		239,60
	dni	179,25	300,25		479,50
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	1.110,97	33,00		1.143,97
	dni	62,50	3,00		65,50
Ohranjanje biotopov - nega	ha	9,39	4,56		13,95
	dni	37,63	26,75		64,38
Naravni razvoj biotopov	m ³	23.255,29			23.255,29
	dni	0,00			0,00
Puščanje stoječe biomase	m ³	2.023,97			2.023,97
	dni	0,00			0,00
Puščanje podrte biomase	m ³	20,00			20,00
	dni	0,25			0,25
Skupaj	dni	1.209,63	880,63	52,75	2.143,00

1.2.4 Razvojno delo na področju spremljanja in usmerjanja razvoja prostoživečih živali in njihovega življenjskega okolja

Glavnina razvojnega dela je potekala v okviru priprave Strategije razvoja in upravljanja populacij divjadi in njenega življenjskega okolja v Sloveniji ter drugih aktivnosti za pripravo dolgoročnih lovsko upravljaljskih načrtov, kar smo opisali že v prejšnjih poglavjih. Poleg navedenega je ZGS na področju prostoživečih živali v letu 2019 opravljala naslednje razvojne naloge:

- priprava izhodišč za prepoznavanje in reševanje problematike neželenih vplivov divjadi v gozdu;
- digitalizacija katastra vseh krmišč za divjad v Sloveniji, ki vsebuje podatke o vrsti, lokaciji in ostalih ključnih atributih krmišča;
- vzpostavljanje aplikacije za vnos podatkov o odvzemu in delih v LPN ter za združevanje podatkov lovišč v upravljanju LPN in lovskih družin;
- sodelovanje (z raziskovalnimi institucijami) pri pripravi izhodišč za začetek aktivnega upravljanja šakala v Sloveniji;
- sodelovanje s tujimi državami (predvsem vsemi sosednjimi) na področju izmenjave podatkov o spremljanju in upravljanju (čezmejnih) populacij divjadi.

1.2.5 Druge dejavnosti

Škode od divjadi

Na podlagi odločbe MKGP je ZGS pooblaščen za oceno škode od divjadi na nelovnih površinah. Tekoče smo ocenjevali škodo od divjadi ter zapisnike in sklenjene sporazume z oškodovanci posredovali na MKGP. V letu 2019 smo evidentirali 205 škodnih dogodkov, kar je primerljivo z letom 2018 (210 primerov). Število škodnih dogodkov se je v zadnjih nekaj letih v primerjavi s prejšnjim obdobjem povečalo kljub uveljavitvi izdanega Pravilnika o minimalnih pogojih za zaščito posameznih nelovnih površin pred škodo od divjadi. Pravilnik določa kriterije, kdaj se škode od divjadi na nelovnih površinah sploh obravnavajo in posledično tudi, kdaj se odškodnina za nastalo škodo izplača. V letu 2019 so sodelavci ZGS po presoji resornega ministrstva sodelovali s podatki, pojasnili in/ali terenski ogledi za ugotavljanje škod od divjadi v LUO, kot to določa ZDLov za primere, ko se upravljavec lovišča oz. LPN in oškodovanec ne uspejo dogovoriti za ustrezno odškodnino na prvi stopnji. Delo dosedanjih komisij za LOU je neposredno prevzelo MKGP, ki vodi vse imenovane komisije za LUO. Prijav na ministrstvo v letu 2019 je bilo 45 (opravilo se je 10 komisijskih ogledov na drugi stopnji), kar je primerljivo z leti 2017, 2016, 2015 in 2014 (45, 31, 27 oz. 35 primerov).

Delo z javnostmi in sodelovanje z deležniki

Vodje odsekov za gozdne živali in lovstvo so sodelovali pri izobraževanjih ali pa so bili sami vodje izobraževanj delavcev ZGS, šolske mladine, strokovne (gozdarsko-lovske) in širše javnosti ter lastnikov gozdov na temo živalskega sveta. Izobraževanja so bila izvedena v obliki predavanj, delavnic, razstav, šolskih in drugih obiskov ter člankov in objav v strokovnih revijah, glasilih, časopisih ter na radiju in televiziji. Delavci ZGS, ki delujejo na področju gozdnih živali in lovstva, so nudili podatke in strokovno pomoč ter mentorstvo pri seminarskih, strokovnih in diplomskih nalogah dijakom in študentom gozdarstva in drugih študijskih smeri. Nekateri sodelavci so intenzivneje sodelovali pri vodenjih po gozdnih in lovskih učnih poteh (s temami iz živalskega sveta) in drugih dejavnostih na področju stikov z javnostjo. Pripravili oziroma sodelovali smo pri številnih člankih, razpravah in strokovnih prispevkih. Širšo javnostjo smo obveščali tudi preko medijev z izjavami za javnost, intervjuji in pisnimi prispevki. Objavljali smo prispevke v strokovnih revijah in zbornikih (revija Lovec in Zlatorogov zbornik) ter sodelovali pri znanstvenih člankih.

Poleg sodelovanja na področju lovskega načrtovanja smo z lovskimi organizacijami (LZS, OZUL) sodelovali pri različnih dogodkih, izobraževanjih, projektih, reševanju operativnih problemov na

terenu (meje med lovišči, odvzem divjadi in dela v njenem življenjskem okolju, krmljenje divjadi, preprečevanja in saniranje škod od divjadi in na njej, upravljanje z divjadjo in lovišči ter problematika pri oboru za rejo divjadi). Z lovsko inšpekcijo smo tekoče sodelovali na področju divjadi in lovstva. Z UVHVVR in LPN smo sodelovali pri projektu monitoringa afriške in klasične svinjske kuge pri divjih prašičih, stekline pri lisicah, aviarne influence pri prostoživečih pticah ter drugih zoonozah pri prostoživečih živali.

Ostala dela

Navajamo ostala pomembnejša dela/opravila, ki jih je ZGS v letu 2019 opravljal na področju lovstva:

- priprava različnih poročil za ostale institucije: Zeleno poročilo za MKGP, poročilo o odvzemu in delih v okolju divjadi v letu 2018 za Statistični urad RS;
- evidentiranje posebej pomembnih habitatov za prostoživeče živali (rastišča, gnezdišča, brlogi, zimovališča...);
- priprava strokovnih mnenj in pojasnil skladno z dopisi MKGP glede prispelih vlog OZUL, upravljavcev lovišč, zvez lovskih družin ter individualnih oseb v zvezi z dovoljenji za izredni odstrel v lovopustu, podaljšanjem lovne dobe ter možnostmi začasne odprave prepovedanih načinov lova;
- strokovna pomoč MKGP pri pripravi odgovorov na poslanska in druga vprašanja;
- pomoč pri reševanju sporov upravljavcev lovišč glede mej lovišč;
- vodenje podatkovnih baz o odvzemu divjadi, opravljenem delu za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živalskih vrst;
- sodelovanje pri izdaji soglasij za posege v gozdni prostor (v povezavi z vplivom posegov na prostoživeče živali);
- sodelovanje pri pripravi interventnega zakona o afriški prašičji kugi v sodelovanju z UVHVVR;
- sodelovanje pri spremljanju vpliva začasnih tehničnih ovir na meji s Hrvaško na prostoživeče živali;
- sodelovanje na izobraževanjih in delavnicah na temo prostoživečih živalih, ki so jih organizirale zunanje institucije (BF, TNP).

Na ravni ene ali več OE je ZGS sodeloval pri izvedbi (ali samostojno izvajal) različnih projektnih nalog:

- zbiranje vzorcev prostoživečih živali za genetske raziskave v Posočju v okviru projekta CRP (z GIS);
- sodelovanje s TNP in OZUL Triglavskega LUO pri raziskavi o razširjenosti gamsov (spremembe monitoringa), ruševca in velikega petelina v alpskem prostoru;
- sodelovanje s TNP, naravnim parkom Julijsko predgorje in OZUL Triglavskega LUO pri raziskavi o razširjenosti kozorogov na Kaninu;
- sodelovanje z Univerzo v Torinu in OZUL Triglavskega LUO o odpornosti gamsov v mejnem prostoru Furlanija – Julijske Alpe;
- izvedba 11. popisa stanja rastišč divjega petelina na Pokljuki za Smučarsko zvezo Slovenije;
- sodelovanje pri projektu ALPBIONET 2030 – Interreg Alpine Space;
- preučevanje značilnosti širjenja navadne jelenjadi v Poljansko dolino in Polhograjske dolomite;
- zbiranje podatkov za preučitev rabe habitatov in velikosti ter sestave skupin muflonov na Gorenjskem,
- sodelovanje pri izvedbi monitoringa poljskega zajca na Krško-Brežiškem polju;
- sodelovanje z ZRSVN pri monitoringu srednjega detla na območju Dobrave;
- sodelovanje z DOPPS pri zimskem štetju vodnih ptic (IWC 2019) ;

- sodelovanje z ZRSVN pri izvajanju aktivnosti na visokogorskih traviščih Pohorja v okviru projekta Life to Grasslands;
- sodelovanje pri izvedbi monitoringa poljske divjadi v LPN Kompas Peskovci in Fazan Beltinci.

2 Izvajanje ukrepov v gozdovih

Odgovoren: Jože Mori, univ. dipl. ing. gozd.

2.1 GOJENJE GOZDOV

Odgovoren: mag. Andrej Breznikar, univ. dipl. ing. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019

Dejavnost	Planirano			Realizirano			
	Količina	Neto normativ	Neto ure	Količina	%	Neto ure	%
Izdelava gojitvenih načrtov	71.150 ha	0,70 ure/ha*	49.805	65.454 ha	92	45.818	92
Izbira drevja za posek	5.400.000 m ³	0,070 ure/m ³ **	378.000	4.936.587 m ³	91	345.561	91
Izvedba gojitvenih del	8.038 ha	5,0 ure/ha	40.190	5.680 ha	71	28.400	71
Izvedba varstvenih del	74.200 ur	0,30 ure/uro var. del	51.940	95.571 ur	129	66.900	129
Skupaj:			519.935			486.679	94

	Planirane neto ure	Realizirane neto ure	%
Usmerjanje semenarske in drevesničarske dejavnosti	3.787	2.655	70
Pregled gozdov, zlasti po ujmah, požarih ipd.	30.000	32.336	108
PDP služba, popis zdravstvenega stanja gozdov	13.000	14.644	113
Javne naloge s področja varstva rastlin	1.400	1.389	99
Razvojno delo	2.500	530	21
Druga dela (evidence, poročila, programi, nadzor ...)	10.000	11.394	114
Skupaj gojenje in varstvo gozdov	580.622	549.627	95

Opomba: * Naveden je normativ brez tehnološkega dela gozdnogojitvenega načrta.

2.1.1 Izdelava gozdnogojitvenih načrtov

V letu 2019 so bili obnovljeni in posodobljeni gozdnogojitveni načrti na površini 65.454 ha gozdov, kar je približno 6 % od celotne površine gospodarskih gozdov v Sloveniji oz. 92 % od Programa dela za leto 2019.

Dinamika obnove gozdnogojitvenih načrtov je bila v letu 2019 podobna kot v preteklih letih. Osnutke obnovljenih gozdnogojitvenih načrtov smo javno razgrnili. Lastnike gozdov smo na razgrnitve vabili na krajevno običajen način ter prek internetne strani ZGS, pa tudi z osebnimi pisnimi vabili, z e-pošto in po telefonu. V letu 2019 smo izvedli 244 predstavitev osnutkov načrtov, na katerih je bilo razgrnjenih po več (tudi do 10) gozdnogojitvenih načrtov. Interes in odziv zasebnih lastnikov na razgrnitve ni bil velik.

Preglednica 5: V letu 2019 izdelani gozdnogojitveni načrti po površini in deležu od celotne površine gospodarskih gozdov v območjih

OE	Program dela ZGS	Izdelani gojitveni	Delež programa	Delež od površine
	ha	načrti ha	ZGS %	gospodarskih gozdov %
Tolmin	9.100	4.245	47	3
Bled	1.150	482	42	1
Kranj	3.000	2.867	96	4
Ljubljana	9.000	9.489	105	7
Postojna	3.950	6.486	164	8
Kočevje	4.150	2.006	48	2
Novo mesto	6.000	8.229	137	9
Brežice	4.000	4.458	111	7
Celje	6.790	6.740	99	9
Nazarje	3.050	1.898	62	5
Sl. Gradec	3.950	3.262	83	6
Maribor	7.770	8.528	110	9
M. Sobota	3.000	3.223	107	9
Sežana	6.240	3.540	57	4
SKUPAJ	71.150	65.454	92	6

2.1.2 Izbira drevja za posek

Preglednica 6: V letu 2019 izbrano oz. za posek evidentirano drevje v primerjavi z možnim posekom (v bruto m³) po območnih enotah in lastništvu

OE	Državni gozdovi			Drugi gozdovi			S K U P A J		
	*Predvidena količina m ³	Izbrano drevje m ³	Izbrano/planirano %	*Predvidena količina m ³	Izbrano drevje m ³	Izbrano/planirano %	*Predvidena količina m ³	Izbrano drevje m ³	Izbrano/planirano %
Tolmin	97.300	135.550	139	298.700	212.920	71	396.000	348.470	88
Bled	19.400	34.300	177	411.000	485.846	118	430.400	520.146	121
Kranj	26.000	40.813	157	370.000	254.938	69	396.000	295.750	75
Ljubljana	50.250	62.102	124	440.220	383.778	87	490.470	445.880	91
Postojna	144.000	137.474	95	256.200	162.135	63	400.200	299.609	75
Kočevje	284.900	334.316	117	206.000	262.597	127	490.900	596.913	122
Novo mesto	201.000	192.525	96	450.000	346.420	77	651.000	538.945	83
Brežice	58.000	71.586	123	247.500	200.891	81	305.500	272.476	89
Celje	68.700	72.083	105	241.500	186.331	77	310.200	258.414	83
Nazarje	3.000	5.102	170	240.000	222.600	93	243.000	227.702	94
Sl. Gradec	72.000	119.662	166	262.000	273.324	104	334.000	392.985	118
Maribor	134.250	116.678	87	509.500	378.834	74	643.750	495.512	77
M. Sobota	51.000	46.957	92	136.950	105.311	77	187.950	152.269	81
Sežana	3.440	13.341	388	117.190	78.176	67	120.630	91.517	76
SKUPAJ	1.213.240	1.382.488	114	4.186.760	3.554.099	85	5.400.000	4.936.587	91

* Opomba: Predvidena količina v Programu dela ZGS za leto 2019

V letu 2019 smo v gozdovih za posek izbrali 4,94 milijona m³ drevja (leta 2018: 6,38 milijona m³, leta 2017: 5,6 milijona m³; leta 2016: 5,53 milijona m³), kar je 91 % glede na predviden obseg

izbire drevja za posek v Programu dela ZGS za leto 2019. Dodatno je bilo evidentiranega približno 37.500 m³ drevja, ki bo ostalo neizkoriščeno v gozdu.

Od skupne količine izbranega drevja za posek v letu 2019 je bilo 46 % (2,3 milijona m³) drevja za posek izbranega zaradi sanitarnih vzrokov. V državnih gozdovih je bilo za posek izbranih dreves za 1,38 milijona m³ lesne mase, od tega za sanitarni posek 0,61 milijonov m³ lesne mase (44 % od skupne izbire dreves za posek v državnih gozdovih). V gozdovih drugih lastništev je bilo skupaj za posek izbranih dreves za 3,55 milijonov m³ lesne mase, od tega za sanitarni posek 1,65 milijonov m³ lesne mase (46 % od skupne izbire dreves za posek v gozdovih drugih lastništev).

V letu 2019 je bilo posekanega 5,29 milijonov m³, od tega v državnih gozdovih 1,57 milijona m³ ter v gozdovih ostalih lastništev 3,72 milijonov m³. Posek je bil v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 (6,06 milijonov m³) nižji, predvsem zaradi nižjega sanitarnega poseka. Količina poseka v letu 2019 je višja od količine izbranega drevja za posek (4,95 milijonov m³) predvsem zaradi sanitarnega poseka.

Preglednica 7: Posek v letu 2019 po vrstah sečenj in drevesnih vrstah

Vrsta poseka	Iglavci	Listavci	Skupaj	Delež (%) od skupnega poseka
Negovalne sečnje	839.219	1.403.596	2.242.814	42%
Posek iz sanitarnih vzrokov	2.385.831	449.792	2.835.623	54%
Krčitve	47.903	57.975	105.878	2%
Za gozdno infrastrukturo	41.721	29.789	71.510	1%
Posek brez odobritve	9.172	17.635	26.807	1%
Ostali vzroki sečenj	2.733	2.498	5.231	pod 1%
SKUPAJ	3.326.577	1.961.285	5.287.863	100%

2.1.3 Gozdnogojitvena dela

Za izvedbo gozdnogojitvenih del ZGS izvaja naslednja opravila:

- priprava programov izvedbe gozdnogojitvenih del;
- zagotovitev ustreznega gozdno reprodukcijskega materiala za obnovo gozdov (sadike in seme) ter material za zaščito pred divjadjo;
- izdaja odločb lastnikom gozdov, ki določajo vsebino in obseg del,
- spremljava izvedbe del;
- prevzem in evidentiranje del;
- priprava zahtevane dokumentacije za lastnike gozdov, s katero bodo lahko podali vlogo za pridobitev sredstev za sofinanciranje del ter pomoč lastnikom gozdov pri pripravi vlog.

Skupno so bila v gozdovih vseh lastništev v letu 2019 opravljena negovalna dela na površini 4.298,00 ha, kar je več v primerjavi s preteklimi leti (leta 2018: 3.782 ha). Obseg izvedenih negovalnih del je dosegel 73 % predvidenega obsega del po Programu dela ZGS za 2019, obseg realizacije načrtovanih del pa je odvisen predvsem od razpoložljivih sredstev za vlaganja v gozdove.

Dela na obnovi gozda skupaj s pripravo sestoj oz. tal za naravno nasemenitev in s sanacijo v ujmah poškodovanih gozdov so bila v letu 2019 izvedena na površini 1.382,20 ha (leta 2018: 1.349,34 ha), njihov obseg je dosegel 65 % predvidenega obsega del po Programu dela ZGS za 2019. Na višino evidentirane skupne realizacije del pri obnovi gozdov v primerjavi z načrtovano vpliva predvsem manjši delež evidentirane realizacije priprave sestoj na naravno obnovo (52 % v primerjavi z načrtovanih obsegom del po letnem programu del za leto 2019).

Obnova gozdov s sadnjo in setvijo je bila izvedena na 586,08 ha (leta 2018: 477,69 ha), kar je 98 % letnega programa teh del za leto 2019). Obnova s sadnjo po naravnih katastrofah (žled,

podlubniki in vetrolom 2017) poškodovanih gozdov na območjih sanacije, ki se sofinancira iz sredstev PRP, je bila izvedena na 315,89 ha (v letu 2018: 180,05 ha).

Preglednica 8: Obseg izvedene nege in obnove gozdov v primerjavi z predvidenim obsegom po Programu dela ZGS po OE v letu 2019

OE	Obnova s sadnjo in setvijo*			Naravna obnova**			Nega		
	Predviden obseg del	Realiziran obseg del	Delež od prog.	Predviden obseg del	Realiziran obseg del	Delež od prog.	Predviden obseg del	Realiziran obseg del	Delež od prog.
	ha	ha	%	ha	ha	%	ha	ha	%
Tolmin	23	33	143	201	22	11	455	252	55
Bled	40	39	97	106	1	1	225	79	35
Kranj	60	52	87	34	12	36	319	342	107
Ljubljana	48	91	189	60	88	147	441	556	126
Postojna	78	68	87	181	167	92	639	795	124
Kočevje	92	98	107	204	121	59	530	348	66
Novo mesto	12	13	109	152	90	59	530	338	64
Brežice	19	9	47	68	34	51	444	189	43
Celje	9	6	70	46	29	64	352	274	78
Nazarje	25	25	101	201	47	23	301	108	36
Sl. Gradec	34	40	119	52	89	172	587	257	44
Maribor	68	56	83	161	63	39	550	353	64
M. Sobota	79	50	64	35	31	89	433	380	88
Sežana	16	5	30	19	2	9	109	27	24
SKUPAJ	601	586	98	1.521	796	52	5.915	4.298	73

Opomba: * površine za sadnjo in setev (brez priprave tal)

** obseg priprave sestoji in priprave tal za naravno obnovo

2.1.4 Druga dela na področju gojenja gozdov

Usmerjanje semenarske in drevesničarske dejavnosti

Za obnovo gozda s sadnjo ZGS s pogodbami z drevesnicami zagotavlja dobavo sadik za redno sadnjo v zasebnih gozdovih ter za obnovo po biotskih in abiotskih dejavnikih poškodovanih gozdov v vseh gozdovih, posredno pa zagotavlja tudi dobavo sadik za redno obnovo gozda s sadnjo in setvijo v občinskih in državnih gozdovih.

V letu 2019 smo od skupaj 1.295.561 posajenih sadik gozdnega drevja zagotovili okrog 400.000 sadik, financiranih iz proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove ter 740.000 sadik iz sredstev PRP, za katera je ZGS po predhodnem plačilu skladno z Uredbami PRP 2014–2020 podal vlogo na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Ostale sadike so zagotovili lastniki sami. Vse sadike so dobavile registrirane drevesnice v Sloveniji razen sadik hrasta doba, ki so bile zaradi pomanjkanja v Sloveniji vzgojenih sadik dobavljene iz Hrvaške. Za ta namen smo pridobili ustrezno strokovno mnenje GIS.

Za izvedbo biomeliorativnih del, ki so namenjena izboljšanju življenjskega okolja gozdnih živali, je bilo dodatno posajenih 3.260 sadik plodonosnih vrst financiranih iz proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove. Za obnovo gozda so lastniki gozdov sami zagotovili 80 kg semena doba ter 75 kg semena plodonosnih drevesnih vrst (oreh, kostanj ipd).

Zaradi izredno slabega obroda semena drevesnih vrst, ki se lahko dolgotrajno skladiščijo, v letu 2019 ni bilo možno nabrati semena za obnovo zaloga semena v semenski hranilnici, kar ostaja prioritarna naloga ZGS za leto 2020.

Na podlagi 6. člena Pravilnika o pogojih za odobritev gozdnih semenskih objektov (GSO) je ZGS v postopku registracije semenskih objektov pripravil opise za 8 predlaganih novih GSO. Skladno s pooblastilom po 58. členu Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu je ZGS nadziral pridobivanje gozdnega reprodukcijskega materiala in izdal 21 potrdil registriranim dobaviteljem gozdnega reprodukcijskega materiala o njegovem izvoru za 17.630 kg semena in 128.880 puljenk ali delov rastlin različnih drevesnih vrst. ZGS je v letu 2019 pregledal približno 200 registriranih semenskih objektov.

Razvojno delo na področju gojenja gozdov

Strokovni delavci ZGS smo bili v letu 2019 vključeni v naslednje projektne in druge razvojne naloge s področja gojenja gozdov:

- priprava strokovnih izhodišč gojenja in varstva gozdov po posameznih skupinah gozdnih rastiščnih tipov, ki bodo uporabljene pri obnovi območnih GGN;
- zasnova prenosa znanja do terenskega kadra na podlagi e – učilnice (projekt VET4Bioeconomy);
- sodelovanje z GIS pri CRP V4-1614 Obvladovanje tveganj pri gospodarjenju s smreko v gozdovih Slovenije (2016-2019);
- sodelovanje pri razvoju gozdnega genetskega monitoringa in priprave ukrepov za njegovo vključevanje v gozdarsko prakso v okviru projekta LIFE GENMON).

Druge dejavnosti na področju gojenja gozdov

V letu 2019 smo opravili še naslednje aktivnosti s področja gojenja gozdov:

- priprava sistemskih rešitev za spremljanje uspešnosti obnove gozdov s sajenjem, vključno z varstvom pred divjadjo;
- zasnova ukrepov prilagajanja gospodarjenja z gozdovi na podnebne spremembe in njihov prenos v gozdarsko prakso;
- sodelovanje z MKGP in ZRSVN pri vzpostavitvi sistema sofinanciranja ukrepov za ohranjanje območij NATURA 2000 iz sredstev gozdnega sklada;
- nadgradnje programov za zbiranje in rabo podatkov o gozdovih in delu z njimi;
- sodelovanje z MKGP pri prenovi Uredbe o ukrepih za sanacijo in obnovo gozda po naravni nesreči - žledu med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 iz PRP za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS, št. 3/16, 63/17, 71/18 in 47/19) ter pri pripravi in spremembi Uredbe o ukrepih za sanacijo in obnovo gozda po naravni nesreči vetrolomu iz PRP za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS, št. 10/19 in 47/19).

2.1.5 Dela na področju financiranja in sofinanciranja gojitvenih in varstvenih del

Financiranje in sofinanciranje vlaganj v gozdove iz sredstev proračuna RS

V letu 2019 je financiranje in sofinanciranje gojitvenih in varstvenih del ter del za vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali v gozdovih potekalo skladno s pogodbo in aneksi k pogodbi o zagotavljanju izvedbe del med MKGP in ZGS ter Pravilnikom o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04 in nasl.). V mesecu maju je bila sprejeta dopolnitev tega pravilnika, ki ureja sofinanciranje ukrepov v gozdovih, na območju Nature 2000 iz sredstev Gozdnega sklada. Ti ukrepi se izvajajo za izboljšanje oziroma ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v gozdovih na območjih Natura 2000.

Na podlagi Programa del in vlaganj v gozdove za leto 2019 ter razpoložljivih proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove smo izdelali opravili naslednja dela:

- priprava razdelilnika sredstev po posameznih proračunskih postavkah po OE;
- izdelava letnih planov gojitvenih in varstvenih del na ravni KE;
- spremljava, usmerjanje in uravnavanje dinamiko vlaganj v gozdove čez celo leto;
- priprava zahtevkov za MKGP, vsi zahtevki so bili v celoti izplačani;
- zbiranje števil MID kmetijskih gospodarstev in izjav upravičencev do sredstev državne pomoči;
- preverjanje in poročanje o višini izplačil državne pomoči po pravilu »de minimis« na Ministrstvo za finance (FURS) ;
- obveščanje FURS in prejemnikov sredstev po določilih Zakona o dohodnini o izplačilih neobdavčenih sredstev za vlaganja v gozdove (do konca januarja za preteklo leto). Vsem lastnikom, ki so v letu 2018 prejeli sredstva za vlaganja v gozdove iz proračuna RS smo v mesecu januarju poslali Povzetek obračuna dohodkov za rezidente in nerezidente RS.

Za koriščenje sredstev za vlaganja v gozdove smo MKGP posredovali 25 zbirnih zahtevkov v vrednosti 2,066 milijonov EUR, od tega 1,486 milijona EUR za sofinanciranje ukrepov in 0,580 milijona EUR za nabavo sadik in materialov za varstvo gozdov.

Iz sredstev proračuna RS je bilo za vlaganja v gozdove namenjenih 2,094 milijonov EUR.

Izkoriščenih je bilo 99 % razpoložljivih proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove. Vlaganja v gozdove so bila so-financirana 3.367 lastnikom gozdov (leta 2018: 3.312; leta 2017: 3.137; leta 2016: 3.018; leta 2015: 2.959).

Sofinanciranje sanacije gozdov iz sredstev PRP 2014 – 2020 (ukrep 8.4, operacija 1)

Preglednica 9: Obseg prevzetih del in število prevzetih objektov

Vrsta dela	Enota mere (EM)	Obseg v EM	Število ukrepov	Vrednost sofinanciranja (EUR)
Priprava površin na obnovo (naravna obnova - priprava sestoja)	ha	51,36	30	17.206
Priprava površin na obnovo (priprava tal za sadnjo)	ha	306,85	312	102.795
Sadnja	ha	315,89	321	164.360
Obžetev	ha	397,51	416	84.086
Nega mladja	ha	24,51	22	5.687
Nega gošče	ha	103,76	55	27.966
Nega letvenjaka	ha	25,99	31	6.336
Nega drogovnjaka	ha	8,43	13	1.973
Premazi vršičkov	ha	493,68	442	50.638
Zaščita s količenjem	kos	13.400	22	23.565
Zaščita s tulci	kos	18.575	43	19.949
Zaščita mladja z ograjo	m	14.784	28	64.371
Posek v varovalnih gozdovih	m ³	11.456	115	166.109
Spravilo s traktorjem v varovalnih gozdovih	m ³	8.384	101	461.126
Spravilo z žičnico	m ³	3.072	14	332.967
SKUPAJ			1.965	1.529.132

Obseg poškodb v gozdovih, ki jih je v letu 2014 prizadel žledolom, se je dodatno povečal zaradi sekundarne namnožitve podlubnikov. Zato smo v začetku leta pripravili Načrt sanacije gozdov poškodovanih v žledolomu s spremembami in dopolnitvami v letu 2018, konec leta pa smo izdelali še Načrt sanacije gozdov poškodovanih v žledolomu s spremembami in dopolnitvami v letu 2019. Izdelali smo novo, dopolnjeno karto območja sanacije, na katerem je mogoče koristiti sredstva

PRP 2014 – 2020. Območje se je povečalo za gozdne površine, kjer je bil prirastni potencial gozda zaradi napadov podlubnikov do leta 2019 znižan za 20%. Izdelali smo tudi Načrt sanacije gozdov poškodovanih v vetrolomu iz oktobra 2018 ter izdelali karto območja sanacije za gozdne površine, kjer je prirastni potencial gozda zaradi vetroloma v letu 2018 znižan za 20%.

V letu 2019 je bilo prevzetih 1.965 objektov z možnostjo sofinanciranja del iz sredstev PRP 2014-2020 v skupni vrednosti 1.529.132 EUR.

Za izvedbo del v letu 2019 je ZGS zagotovil materiale, ki so prikazani v spodnji preglednici. Skupna vrednost materialov je 755.470 EUR.

Preglednica 10: Obseg materialov, ki jih je zagotovil ZGS za izvedbo del v letu 2019

Material	Enota mere	Količina
Sadike	kos	738.930
Količki za obeleževanje sadik	kos	253.030
Zaščitni premazi vršičkov	kg	2.745
Zaščitno škropivo vršičkov	l	2.075
Tulci	kos	18.575
Žična ograja (s pomožnimi materiali)	m	15.150

ZGS je pomagal lastnikom gozdov pri pripravi in oddaji vlog za sofinanciranje opravljenih del na podlagi Javnega razpisa za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014-2020, ter pripravil 4 vloge ZGS za povračilo založenih sredstev za nakup materialov iz PRP 2014-2020. Aktivno smo sodelovali pri kontroli izvedbe ukrepov na terenu s strani ARSKTRP.

2.2 VARSTVO GOZDOV

Odgovorna: Marija Kolšek, univ. dipl. ing. gozd.

Delo na področju varstva gozdov je v letu 2019 zajemalo zlasti naslednja opravila:

- zagotavljanje izvedbe ukrepov za varstvo gozdov s poudarkom na varstvu pred podlubniki;
- izvajanje nalog PPD službe za gozdove;
- izdelava potrebnih načrtov sanacij poškodovanih gozdov po abiotičnih in biotičnih dejavnikih ter usmerjanje in spremljanje njihove izvedbe;
- izvajanje programov preiskav za odkrivanje karantenskih škodljivih organizmov in drugih novih potencialno nevarnih škodljivih organizmov v skladu s predpisi o zdravstvenem varstvu rastlin;
- izvajanje nalog varstva pred invazivnimi tujerodnimi vrstami;
- izobraževanje zaposlenih ter lastnikov gozdov s poudarkom na varstvu pred invazivnimi tujerodnimi vrstami;
- sodelovanje na področju varstva gozdov z institucijami doma in v tujini;
- razvojne naloge s področja varstva gozdov.

Delo ZGS na področju varstva gozdov je bilo v letu 2019 v največjem obsegu povezano s prenamnožitvijo smrekovih podlubnikov, zlasti na območjih vetroloma, ki je Slovenijo prizadel v decembru leta 2017, ter s sanacijo vetroloma iz oktobra 2018.

2.2.1 Zagotavljanje izvedbe ukrepov za varstvo gozdov

Zagotavljanje sanitarnega poseka zaradi varstveno-sanacijskih vzrokov

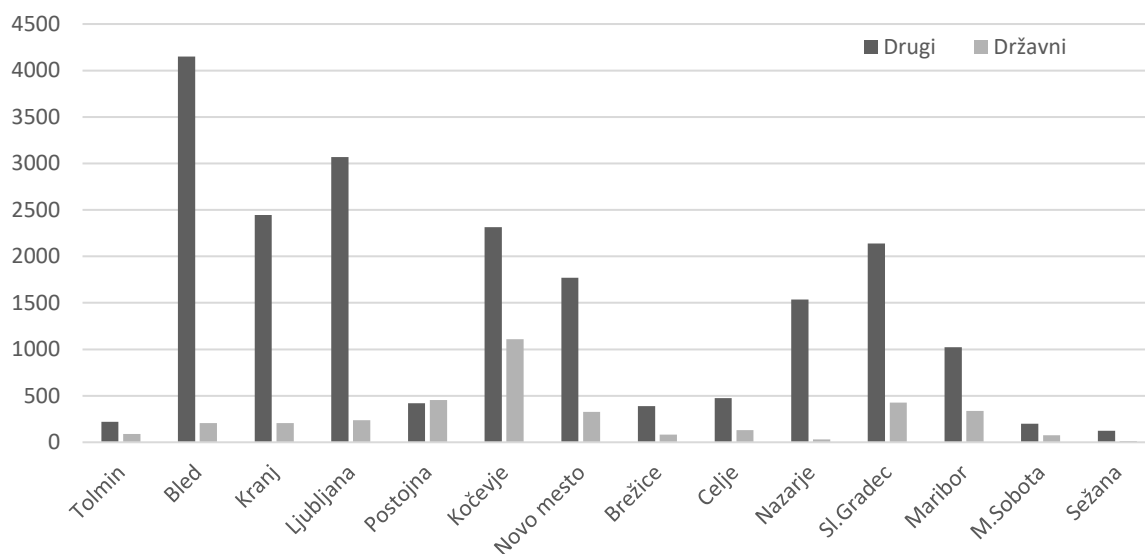
Zaradi sanitarnih vzrokov je bilo v letu 2019 za posek izbranih 2,3 milijonov m³, kar je 46 % vse izbire drevja za posek. Skupaj je bilo v letu 2019 zaradi sanitarnih vzrokov posekanih 2,79 milijonov m³ lesne mase, kar je manj kot v letu 2018 (4,04 milijonov m³) in več kot v letu 2017 (2,54 milijonov m³). Posek je večji od odkazila zaradi sanacijske sečnje zaradi vetroloma iz oktobra 2018. Delež poseka zaradi sanitarnih vzrokov v celotnem poseku v letu 2019 je 53 %.

Najbolj pogost sanitarni vzrok za izbiro drevja za posek so bile poškodbe zaradi žuželk oz. podlubnikov (1,33 milijonov m³ oz. 59 % odkazila iz sanitarnih vzrokov), sledijo poškodbe zaradi vetra (0,48 milijonov m³ oz. 21 % odkazila iz sanitarnih vzrokov). Zaradi bolezni gozdnega drevja je bilo za posek izbranih 0,21 milijonov m³ (9 % odkazila iz sanitarnih vzrokov), zaradi vseh drugih sanitarnih vzrokov (sneg, žled, divjad, plaz...) pa 0,24 milijonov m³ (11 % odkazila iz sanitarnih vzrokov).

Močno povečan obseg dela zaradi zagotavljanja sanitarnega poseka v letu 2019 so imele zlasti OE Bled, Kočevje in Slovenj Gradec. V teh območjih se je v prvi polovici leta izvajala sanitarna sečnja od vetra poškodovanih dreves, v drugi polovici leta je bil poudarek na zagotavljanju poseka od podlubnikov napadenih dreves. Najmanj dela na zagotavljanju sanitarnega poseka so imele OE Sežana, Celje, Brežice in Novo mesto.

Za izvedbo sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del je bilo v letu 2019 izdanih 23.999 odločb tipa C, s katerimi je bil določen posek 1,71 milijonov m³ dreves. Za primerjavo: v letu 2018 je bilo izdanih 36.630 odločb tipa C (za posek 3,70 milijonov m³), v letu 2017 pa 29.757 odločb (za posek 1,94 milijonov m³).

Skupaj je bilo v letu 2019 izdanih 264 sklepov o začetku postopka upravne izvršbe zaradi nerealiziranih del v predpisanem roku ter izvedenih 9 upravnih izvršb. Največ sklepov je bilo izdano za obvladovanje podlubnikov, medtem ko pri izvedenih izvršbah prevladujejo dela za obnovo opustošenega gozda (4 izvršbe).

Slika 5: Število v letu 2019 izdanih odločb tipa C za izvedbo sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del (po 29. čl. ZG), ločeno za državne gozdove in druge gozdove

Zagotavljanje sanacije gozdov poškodovanih v naravnih ujmah

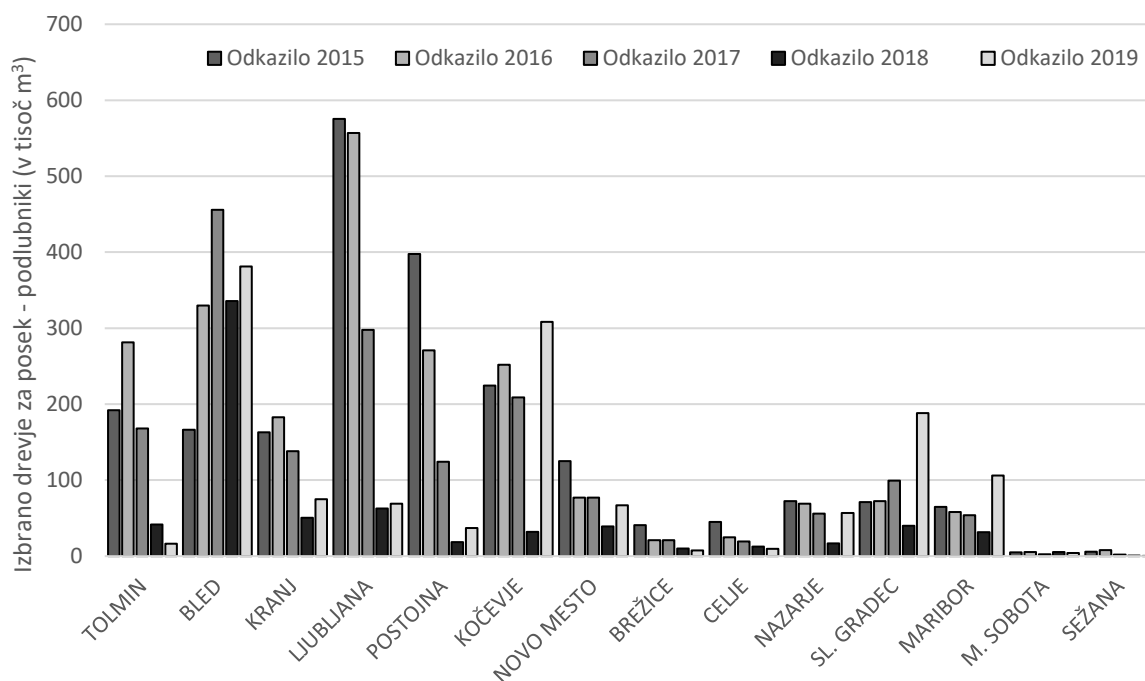
V letu 2019 ni bilo naravnih ujm, ki bi povzročile dodatne večje poškodovanosti gozdov. V prvi polovici leta se je nadaljeval sanitarni posek poškodovanih dreves na močno poškodovanih območjih po vetrolomih iz let 2017 in 2018. Največ poseka zaradi vetra je bilo izvedenega v OE Kočevje, Slovenj Gradec in Maribor. Zaradi vetra je bilo v letu 2019 odkazanih za 0,48 milijonov m³ dreves, posekanih pa za 0,98 milijonov m³ dreves.

Za sanacijo poškodovanih gozdov v vetrolomu iz oktobra 2018 smo v začetku leta 2019 izdelali Načrt sanacije gozdov poškodovanih v vetrolomu od 29. do 30. oktobra 2018. Zaradi razglasitve naravne nesreče zaradi prenamnožitve podlubnikov v letu 2018 po določilih Zakona o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov (Uradni list RS, št. 14/18; ZUOPŠP) smo v začetku leta 2019 pripravili spremembe in dopolnitve načrta sanacije gozdov poškodovanih v žledolomu iz leta 2014. Po ZUOPŠP je bila naravna nesreča zaradi podlubnikov razglašena tudi za leto 2019. Zato smo ob koncu leta 2019 dopolnili načrt sanacije v žledolomu poškodovanih gozdov še s potrebnimi sanacijskimi deli zaradi prenamnožitve podlubnikov v letu 2019. Z načrti sanacije smo razširili območje sanacije, na katerem se izvedena sanacijska dela lahko sofinancirajo iz sredstev PRP 2014-2020.

Izvajanje sanacijskih del po načrtih sanacije za obnovo poškodovanih gozdov je zajeto v poglavju Gozdnogojitvena dela.

Varstvo gozdov pred podlubniki

V letu 2019 je bilo zaradi poškodb od podlubnikov oz. škodljivih žuželk za posek izbranih za 1,33 milijonov m³, posekanih pa 1,34 milijonov m³, od tega večinoma smreke, saj so bile poškodbe v pretežni meri posledica prenamnožitve osmerozobega smrekovega lubadarja (*Ips typographus*). Poškodbe so se glede na leto 2018 povečale, kar je posledica vetrolomov v zadnjih letih. Največ poškodb gozdov zaradi podlubnikov je bilo v OE Bled, Kočevje in Slovenj Gradec.

Slika 6: Izbrano drevje za posek zaradi podlubnikov v obdobju 2015-2019 po OE

Prioritete dela ZGS na varstvu pred podlubniki so bile izvajanje rednega nadzora ogroženih sestojev, evidentiranje žarišč podlubnikov, zagotavljanje hitre izvedbe sanitarne sečnje s podlubniki napadenih dreves z izdajanjem odločb za posek lastnikom gozdov ter kontrola izvajanja del po izdanih odločbah.

Ukrepi v zvezi s podlubniki v letu 2019:

- izdaja 19.561 odločb za posek zaradi podlubnikov približno 10.000 lastnikom gozdov (leto 2018: 13.873 odločb približno 8.200 lastnikom);
- izdaja 241 sklepov o začetku postopka izvršbe, izvedeni 2 izvršbi po 29. čl. ZG (leto 2018: 738 sklepov, 6 izvršb) ;
- pridobitev dovoljenja za uporabo insekticida za obvladovanje podlubnikov ter odobritev uporabe 6 insekticidnih mrež Storanet ter 20 l insekticida Fastac Forst (leto 2018: 14 mrež, 40 l) ;
- postavitve in vzdrževanje kontrolnih pasti na 3.295 lokacijah (leto 2018: 3.372 pasti). Evidentiranje ulova v pasti v računalniško aplikacijo za varstvo gozdov. GIS na podlagi podatkov o ulovu izdeluje napovedi prenamnožitve podlubnikov, ki so objavljene na spletnem portalu za varstvo gozdov www.zdravgozd.si;
- zagotovitev postavitve 694 kontrolno-lovni nastav (leto 2018: 865 nastav). Realizacija je manjša zaradi sanacije podrčic v vetrolomih, ki delujejo kot nastave;
- izdaja navodil za postavitve kontrolnih pasti na 433 skladiščih GLS (leto 2018: 396 skladišč); postavljenih je bilo 522 pasti (leto 2018: 489 pasti);
- zagotovitev izvedbe preprečevalno-zatiralnih del (vzpostavitev gozdne higiene, uničevanje podlubnikov z lupljenjem, uporaba ognja, FFS – brez ur za kontrolno-lovne pasti in nastave) v obsegu 4.398 delovnih ur (leto 2018: 4.657 ur);
- izdaja 18 strokovnih mnenj za vzpostavitev začasnih skladišč za GLS (leto 2018: 23 mnenj).

Druga dela na področju varstva gozdov pred podlubniki in drugimi žuželkami v letu 2019:

- priprava rednih poročil o stanju in obvladovanju podlubnikov za pristojno ministrstvo ter priprava poročila o prenamnožitvi podlubnikov v letu 2019 po določilih Zakona o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov;

- sodelovanje z GIS na razvojnem delu (več v poglavju o razvojnem delu s področja varstva gozdov).

Varstvo pred drugimi gozdnemu drevju škodljivimi žuželkami in boleznimi

Na področju varstva gozdov pred drugimi gozdnemu drevju škodljivimi žuželkami in boleznimi smo v letu 2019 izvedli naslednje ukrepe:

- izvajanje rednega nadzora nad škodljivimi organizmi, ki so v Pravilniku o varstvu gozdov določeni za spremljanje in poročanje;
- za namen varstva jesenov pred okužbami z glivo, povzročiteljico jesenovega ožiga, smo v letu 2019 začeli z evidentiranjem osebkov velikih in poljskih jesenov, ki kažejo večjo odpornost na to bolezen;
- za namen varstva gozdov pred okužbami z glivo *Lecanosticta acicola*, povzročiteljico rjavenja borovih iglic, smo v letu 2019 skupaj z UVHVVR in GIS izdelali načrt ukrepanja za omejevanje širjenja glive v Zgornjem Posočju. Izvedba načrta se je začela izvajati konec leta 2019 z izobraževanjem in osveščanjem deležnikov ter z označevanjem okuženih črnih borov za posek;
- v okviru evropskega projekta LIFE ARTEMIS je ZGS v letu 2019 nadaljeval ozaveščevalno kampanjo o javorovem raku (gliva *Eutypella parasitica*). ZGS je lastnikom gozdov z okuženimi javori izdal odločbe za posek in izvedbo zatiralnih del;
- ZGS je po pogodbi z UVHVVR v letu 2019 izvajal 13 programov preiskav škodljivih organizmov rastlin po predpisih, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin. ZGS je izvedel 675 pregledov ter 43 vzorčenj od načrtovanih 662 pregledov in 42 vzorčenj (v pogodbi je bil program dela zmanjšan za 37 pregledov). Načrtovana dela (izvedba v letu 2018: 14 programov preiskav, 515 pregledov, 42 vzorčenj). V letu 2019 smo pridobili oz. izobrazili 6 dodatnih fitopreglednikov, tako da je na ZGS zdaj skupaj 27 preglednikov;
- v okviru projekta LIFE ARTEMIS smo v sodelovanju z GIS, MOP in ZRSVN v skladu z Zakonom o ohranjanju narave, v letu 2019 nadaljevali s popisovanjem prisotnosti invazivnih tujerodnih vrst ter z izvajanjem izobraževalnih dogodkov za lastnike gozdov in druge zainteresirane. Varstvo gozdov pred invazivnimi tujerodnimi vrstami smo izvajali tudi v okviru zagotavljanja izvedbe gozdnogojitvenih del.

Preglednica 11: Število načrtovanih in izvedenih pregledov in vzorčenj v letu 2019

Škodljivi organizem	Načrtovano št. pregledov	Načrtovano št. vzorcev	Izvedeno št. pregledov	Izvedeno št. vzorcev	
<i>Agilus anxius</i>	brezov krasnik	14	0	15	0
<i>Agilus auroguttatus</i>	zlatopegasti krasnik	14	0	14	0
<i>Agilus planipennis</i>	jesenov krasnik	28	0	28	0
<i>Anoplophora chinensis</i>	kitajski kozliček	146	0	150	0
<i>Anoplophora glabripennis</i>	azijski kozliček	143	0	147	0
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	borova ogorčica	91	10	92	10
<i>Dendrolimus sibiricus</i>	sibirska svilena kokljica	14	0	14	0
<i>Geosmithia morbida</i> in vektor	bolezen tisočeri rakov in vektor orehov vejni lubadar	60	0	60	0
<i>Pityophthorus juglandi</i>					
<i>Gibberella circinata</i>	borov smolasti rak	60	30	63	31
<i>Phytophthora ramorum</i> *	fitoftorna sušica vejic	50	2	50	2
<i>Polygraphus proximus</i>	sahalinski jelov ličar	14	0	14	0
<i>Pissodes</i> spp.	tujerodni rilčkarji	14	0	14	0
	azijski ambrozijski podlubnik				
<i>Xylosandrus crassiusculus</i>		14	0	14	0
Skupaj		662	42	675	43

*delo ni vključeno v pogodbo z UVHVVR, ker ni sofinancirano iz evropskih sredstev

2.2.2 Požarno varstvo

Protipožarni ukrepi so bili izvedeni v OE Sežana (68 % vrednosti del), Tolmin (31 %) in Postojna (pod 1 %). Realizacija programa je odvisna od razpoložljivih proračunskih sredstev za financiranje del. V letu 2019 smo popisali 84 požarov v naravnem okolju (v letu 2018 32 požarov). Skupne opožarjene površine je bilo 154 ha (v letu 2018 19 ha), 73 požarov je bilo manjših od 1 ha, en požar je bil večji, zajel je 85 ha v OE Sežana (lokacija Cerje). OE Sežana je popisala 42 požarov (50 % vseh popisanih požarov v letu 2019) in zagotovila potrebno pomoč pri gašenju požarov. V spomladanskem obdobju je bila razglašena povečana požarna ogroženost naravnega okolja na ozemlju celotne države. ZGS je nadzor nad požarno varnostjo izvajal v rednem delovnem času.

V sklopu sanacije požarišča na Cerju je bilo izvedeno osveščanje lastnikov gozdov in javnosti o požarni varnosti naravnega okolja. Podrobnejši podatki so prikazani v Poročilu ZGS o gozdovih za leto 2019.

Aktivno smo sodelovali na posvetu pred pričetkom sezone požarov v naravnem okolju v organizaciji Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Udeleženi smo bili na mednarodnem posvetovanju na temo gozdnih požarov v alpskem prostoru (posvetovanje projekta EUSALP- EU Strategy for the Alpine Region) ter sodelovali pri izdelavi bele knjige o gozdnih požarih v alpskem prostoru, ki bo rezultat projekta.

Preglednica 12: Pregled opravljenih del varstva pred gozdnimi požari v letu 2019 po vrstah del in kategorijah lastništev ter primerjava z realizacijo iz leta 2018

UKREP	Enota mere	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Občinski gozdovi	SKUPAJ	Indeks na leto 2018
Protipožarne preseke - novogradnja	km	3,2	0,07	2,77	6,04	72%
Protipožarne preseke - vzdrževanje	km	41,92	5,53	151,19	198,64	153%
Postavitev opozorilnih tabel PPV	kos	3		10	13	43%
Vzdrževanje opozorilnih tabel PPV	kos		6		6	100%
SKUPAJ	ur	6.787	673	10.475	17.935	109%

2.2.3 Varstvo pred rastlinojedo parkljasto divjadjo

Na načrtovanje in realizacijo del za varstvo gozdov pred divjadjo vpliva zlasti obseg načrtovane oziroma realizirane obnove gozda s sadnjo, ki se zadnja leta povečuje. Varstvo mladovij gozdnega drevja pred rastlinojedo parkljasto divjadjo obsega poleg neposrednih ukrepov zaščite mladovij z mehanskimi in kemičnimi sredstvi tudi ukrepe ustvarjanja primernega življenjskega okolja za divjad in usklajevanje številčnosti populacij z nosilno kapaciteto življenjskega okolja.

Preglednica 13: Pregled opravljenih del varstva pred divjadjo v letu 2019 po vrstah del in oblikah lastništev ter primerjava z realizacijo iz leta 2018

Ukrep	Enota mere	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Občinski gozdovi	SKUPAJ	Indeks na leto 2018
Zaščita vršičkov s premazom	ha	504,15	488,20	15,47	1.007,82	134%
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	84.698	29.970	500	115.168	138%
Zaščita z ograjo	m	15.070	13.866	120	29.056	181%
Druga dela varstva pred divjadjo*	ura	6.107	5.764	40	11.911	154%
SKUPAJ	ura	34.298	23.487	403	58.188	166%

* **Opomba:** Vključena so naslednja dela: izdelava količkov, zaščita pred lupljenjem, vzdrževanje tulcev, količenja in zaščitnih ograj, obžetev tulcev, odstranjevanje tulcev in zaščitnih ograj.

V postopku javnih naročil smo lastnikom gozdov zagotovili potrebna zaščitna sredstva za izvedbo varstvenih del iz proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove iz sredstev PRP 2014-2020 v gozdovih z zmanjšanim prirastnim potencialom zaradi posledic žleda, podlubnikov in vetra.

2.2.4 Druga dela na področju varstva gozdov

Zagotavljanje izvedbe drugih del za varstvo gozdov

Poleg že obravnavanih del varstva gozdov so bila v letu 2019 prevzeta in evidentirana še druga dela varstva gozdov, kot so obeleževanje sadik, proti erozijski ukrepi in drugo, skupaj v obsegu 3.646 delovnih ur (leto 2018: 3.859 ur).

Izdaja plomb za okrasna drevesa

V letu 2019 smo lastnikom gozdov in lastnikom oz. najemnikom namenskih zemljišč za pridelavo okrasnih drevesc izdali 18.823 plomb (v letu 2018: 21.495). Lastnikom gozdov smo plombe izdali na podlagi 509 odločb o določitvi usmeritev in pogojev za pridobivanje okrasnih dreves (leto 2018: 424 odločb). Zaradi lažjega izvajanja nadzora nad pridobivanjem gozdnih okrasnih drevesc so bile plombe z letnico 2019 oštevilčene.

Razvojno delo na področju varstva gozdov

- razvoj ukrepov ob pojavu invazivnih tujerodnih vrst v gozdovih preko projekta LIFE ARTEMIS Osveščanje, usposabljanje in ukrepanje za invazivne tujerodne vrste v gozdovih ;
- sodelovanje z GIS pri izvajanju projekta CRP Razvoj metod zaznavanja poškodb iglavcev zaradi smrekovih in jelovih podlubnikov ter izdelava modelov za napovedovanje namnožitve smrekovih in jelovih podlubnikov v slovenskih razmerah (trajanje projekta: od 1. junija 2016 do 30. septembra 2019);
- sodelovanje z GIS pri izvajanju projekta CRP Razvoj organizacijske in tehnične podpore za učinkovito ukrepanje ob izbruhih gozdu škodljivih organizmov (trajanje projekta: od 1. novembra 2018 do 31. oktobra 2020);
- sodelovanje z GIS pri izvajanju projekta CRP Izboljšanje sistema spremljanja ulova smrekovih podlubnikov v kontrolne feromonske pasti in sistema polaganja kontrolnih pasti ter izdelava aplikacije za načrtovanje lokacij in številčnosti kontrolnih pasti ter kontrolnih nastav po ureditvenih enotah (trajanje projekta: od 1. novembra 2018 do 31. oktobra 2021). V okviru projekta je v letu 2019 potekalo testiranje različnih vrst feromonskih vab za osmerozobega smrekovega lubadarja.

Druga dela na področju varstva gozdov:

- izobraževanje lastnikov gozdov s področja varstva gozdov;
- sodelovanje pri pripravi prispevkov za stike z javnostmi;
- sodelovanje pri spremembah in dopolnitvah predpisov: Zakon o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov (do spremembe zakona v letu 2019 ni prišlo); Zakon o ohranjanju narave (področje invazivnih tujerodnih vrst), Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove;
- izdaja rastlinskih potnih listov (RPL) za les. ZGS je ob koncu leta 2019 razširjeno dobil dovoljenje UVHVVR za izdajanje RPL. Poleg RPL za sadilni material gozdnih rastlin (sadike, seme) ima ZGS sedaj dovoljenje za izdajanje RPL za les in lubje oreha, platane in oreškarja;
- strokovno svetovanje pri izvedbah postopkov oddaje javnih naročil za dobavo materiala za izvedbo varstvenih del, barve za označevanje drevja za posek, izdelave tiskovin s področja gojenja in varstva gozdov (10 javnih naročil);
- zagotovitev centrov za odkup, zbiranje oziroma predelavo GLS v postopku upravne izvršbe odločbe o sanitarni sečnji po drugi osebi za dobo nadaljnjih dveh let;
- sodelovanje pri nadgradnji in posodobitvah računalniških aplikacij, ki zajemajo področje varstva in sanacije poškodovanih gozdov;

- sodelovanje pri pripravah na obnovo GGN območij,
- sodelovanje pri pripravi rednega popisa uspešnosti sadnje in zaščite pred divjadjo s programsko podporo obstoječih programov za vodenje evidence izvedenih gozdnogojitvenih in varstvenih del;
- izdelava Programa dela, Programa del in vlaganj v gozdove, Programa varstva gozdov, letnega Programa vlaganj v gozdove po objektih ter polletnega in letnega Poročila o delu ZGS ter letnega Poročila o gozdovih.

2.3 GOZDNA TEHNIKA IN EKONOMIKA

Odgovoren: Darko Pristovnik, univ. dipl. ing. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019							
Dejavnost	Planirano			Realizirano			
	Količina	Neto normativ	Neto ure	Količina	%	Neto ure	%
Izdelava teh. delov goj. n.	71.150 ha	0,15 ur/ha	10.673	65.454	92	10.943	103
Nadzor sečišč	5.400.000 m ³	7,0 ur/1000 m ³	37.800	5.287.863	98	57.441	152
Trasiranje vlak	500 km	30 ur/km	15.000	569	114	18.721	125
Skupaj:			63.473			87.105	
		Planirane neto ure		Realizirane neto ure			%
Druga dela na področju gozdne tehnike*			54.500	34.180		63	
<p>Opomba: * Zaradi objektivnih težav s podatki o dolžinah vzdrževanih gozdnih cest, so dela na vzdrževanju vključena med druga dela na področju gozdne tehnike.</p>							
Skupaj gozdna tehnika			117.973	121.285		103	

2.3.1 Tehnologija dela

Vsebinsko opravljena dela v letu 2019 delimo na naslednje tematske sklope:

- sodelovanje pri izdelavi GGN in gozdnogojitvenih načrtov;
- spremljanje stanja sečišč, kontrola izvajanja odločb in popolni prevzem sečišča na podlagi obvladovanja tveganj v ZGS ter ob morebitnih prijavih nepravilnosti, zahtev sodišč in drugih organov;
- gozdna ekonomika;
- usmerjanje rabe tehnologij pri delu v gozdu ter uvajanje novih gozdnim sestojem in rastiščem primernih tehnologij;
- izobraževanje zaposlenih v ZGS s področja gozdne tehnike, lesne biomase in gozdnih prometnic;
- svetovanje in usposabljanje lastnikov in javnosti gozdov s področja gozdne tehnike, ekonomike in varnega dela v gozdu, učinkovite rabe lesa za energijo, gozdnih prometnic, varnosti in zdravja pri delu (podrobneje opisano v poglavju Svetovanje lastnikom gozdov in razvoj podeželja);

2.3.1.1 Gozdna tehnika v gozdnogospodarskem in gozdnogojitvenem načrtovanju

Na področju gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja smo v letu 2019 izvedli naslednje dejavnosti:

- sodelovanje pri izdelavi načrtov GGE - poglavja o tehnologiji in gozdnih prometnicah;
- usmerjanje pri izdelavi tehnoloških delov gozdnogojitvenih načrtov;
- sodelovanje pri izvedbi sanacijskih načrtov ter usmerjanje pri sanaciji gozdov, poškodovanih po ujmah in prizadetih po napadih podlubnikov;
- priprava vsebin za izdelavo GGN za GGO;
- sodelovanje pri izdelavi informacijskih rešitev (popis škod po naravnih nesrečah, evidence gozdnih prometnic).

2.3.1.2 Prezvemi sečišč in kontrola izvedbe odločb

Kontrolo sečišč oziroma izvedbe odločb smo izvedli skladno s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju GLS z namenom odpravljanja pomanjkljivosti pri urejenosti sečišč ter evidentiranja opravljenih kontrol. Skupno smo v letu 2019 opravili okoli 69.250 pregledov sečišč. Popolni prevzemi so bili izvedeni predvsem tam, kjer so se pojavljale določene nepravilnosti (sečnje brez odločbe, medsosedski spori, gozdne kraje...). V državnih gozdovih je bilo opravljenih le osem popolnih prevzemov sečišč in to v primerih, ko so se ugotovile gozdne kraje.

Preglednica 14: Izvedeni pregledi sečišč (oz. kontrole izvedbe odločb), primerjava števila pregledov s številom izdanih odločb ter popolni prevzemi v letu 2019

OE	Število izdanih odločb v letu 2019			Štev. pregledov (brez popolnih prevzemov)	Delež pregledov od števila odločb*	Število popolnih prevzemov	
	A	C	(A+C)			Zasebni g.	Državni g.
Tolmin	3.665	309	3.974	3.805	96%	52	0
Bled	1.008	4.357	5.365	6.505	121%	9	0
Kranj	3.042	2.651	5.693	5.676	100%	0	0
Ljubljana	6.247	3.307	9.554	9.986	105%	10	0
Postojna	2.863	874	3.737	4.521	121%	2	0
Kočevje	1.331	3.423	4.754	4.211	89%	2	0
Novo mesto	4.172	2.097	6.269	7.124	114%	3	2
Brežice	3.580	471	4.051	3.830	95%	2	0
Celje	4.793	604	5.397	4.781	89%	46	2
Nazarje	1.729	1.567	3.296	2.962	90%	0	0
Slov. Gradec	1.391	2.563	3.954	4.530	115%	1	1
Maribor	5.597	1.361	6.958	5.961	86%	8	1
M. Sobota	4.248	278	4.526	3.980	88%	0	2
Sežana	1.807	137	1.944	1.249	64%	4	0
SKUPAJ	45.473	23.999	69.472	69.121	99%	139	8
Leto 2018	43.035	35.630	78.665	60.463	77%	122	38
2019/18	106%	67%	88%	114%	129%	114%	21%

*pri izračunu % so upoštevane le odločbe izdane v letu 2019

2.3.1.3 Gozdna ekonomika

Na področju gozdne ekonomike smo se v letu 2019 osredotočili predvsem na:

- posodobitev in vzdrževanje podatkovnih zbirk, ki tvorijo informacijski sistem potencialov lesne biomase v Sloveniji (SWEIS). Pri tem smo se naslanjali na že uveljavljeno metodologijo WISDOM (informacijski sistem za določanje potencialov lesne biomase). Te informacije so podlaga za odločanje o ukrepih energetske politike na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- svetovanje zainteresiranim institucijam in posameznikom v zvezi s potenciali lesa v Sloveniji in možnostmi njegove učinkovite uporabe ter posredovanje drugih sorodnih informacij;
- sodelovanje na licitaciji kakovostnih lesnih sortimentov v Slovenj Gradcu, predvsem s svetovanjem lastnikom gozdov na terenu o primernosti lesnih sortimentov za licitacijo;
- posodobitev vsebin na spletni strani ZGS.

2.3.1.4 Usmerjanje in raba sodobnih tehnologij

ZGS je v okviru pristojnosti spodbujal oziroma uravnaval rabo sodobnih tehnologij. Poleg strojev za sečnjo so se uporabljale tudi sodobne žične naprave s procesorskimi glavami, s katerimi se dela niso izvajala le na strminah, ampak tudi v manj dostopnih predelih visokega krasa in v bolj položnih predelih, kjer gradnja gozdnih vlak ni bila možna (npr. območja vodnih zajetij).

ZGS je aktivno sodeloval pri pripravi dela (gozdnogojitveni načrt, priprava sečišč...), spremljanju dela in prevzemu v zasebnih gozdovih pa tudi pri povezovanju lastnikov gozdov in promociji uporabe sodobnih tehnologij. Uporabo strojne sečnje smo spodbujali predvsem pri sanacijah vetrolomov in žarišč podlubnikov.

2.3.2 Gozdne prometnice

Aktivnosti na področju gozdnih prometnic so bile v letu 2019 usmerjene v:

- zagotavljanje vzdrževanja gozdnih cest;
- vodenje evidence o gozdnih cest (EGC) in protipožarnih presek;
- oblikovanje enotne informacijske plasti evidence gozdnih vlak (EGV) ;
- pomoč upravičencem pri vlogah za pridobitev sredstev PRP 2014–2020;
- načrtovanje odpiranja gozdnega prostora z gozdnimi prometnicami.

2.3.2.1 Gozdne ceste

Vzdrževanje gozdnih cest

V letu 2019 je bilo izvedeno vzdrževanje na okoli 6.000 km gozdnih cest. V okviru tega je ZGS izvedel naslednje:

- izdelava programov vzdrževanja gozdnih cest po občinah;
- uskladitev programov z razpoložljivimi sredstvi in pripombami občin;
- uskladitev že sprejetih programov v luči izvajanja sanacij škod na gozdnih cestah;
- pomoč občinam pri izvedbi javnih natečajev za izbiro ponudnikov za izvajanje del;
- izdelava operativnih programov del (oddaja del) ;
- nadzor nad izvajanjem vzdrževalnih del;
- prevzem in obračun del v sodelovanju z občinami;
- popis škod na gozdnih cestah;
- usmerjanje nujnih del pri odpravi posledic naravnih ujm.

Gradnja gozdnih cest

Delo ZGS v zvezi z gradnjo gozdnih cest je zajemalo postopke, ki jih mora v zvezi z načrtovanjem odpiranja gozdov z gozdnimi cestami ZGS izvesti na podlagi zakonskih določil, in vključuje:

- določitev prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest v GGN;
- izdelava elaboratov ničelnih gozdnih cest – v letu 2019 smo izdelali 10 elaboratov za 8,5 km novih gozdnih cest;
- določitev pogojev za projektiranje in gradnjo gozdnih cest;
- strokovni pregled zgrajenih gozdnih cest (8 prevzemov v dolžini 9.395 m) ;
- vključitev gozdnih cest v Evidenco gozdnih cest (EGC).

Določanje režima prometa na gozdnih cestah

V skladu z Zakonom o gozdovih smo določali režime prometa na gozdnih cestah na območjih, kjer so razmere to zahtevale oziroma tam, kjer so bili temu naklonjeni lastniki gozdov in lokalne skupnosti.

2.3.2.2 Gozdne vlake

Pri pripravi, rekonstrukciji in gradnji gozdnih vlak smo težišče dela usmerili v informiranje lastnikov gozdov o postopkih v zvezi z izdelavo vlak - prvenstveno na območjih, poškodovanih zaradi ujma ter jim nudili pomoč pri načrtovanju novih vlak, kar obsega:

- opredelitev vlak v gozdnogojitvenih načrtih in načrtih sanacije;
- izdelavo elaboratov vlak (skupaj 1373 elaboratov) ;
- postavitve (trasiranje) oziroma kontrolo postavitve vlak na terenu (skupaj strasirali 569 km gozdnih vlak, od tega 428 km v zasebnih in 141 km v državnih gozdovih) ;
- kontrolo izvedenih del.

Preglednica 15: Število izdelanih elaboratov vlak in dolžine trasiranih gozdnih vlak v zasebnih in državnih gozdovih v letu 2019

OE	Elaborat vlak			Trasiranje (m)		
	ZG	DG	Skupaj	ZG	DG	Skupaj
Tolmin	137	21	158	64.957	23.446	88.403
Bled	126	15	141	48.157	4.595	52.752
Kranj	187	15	202	97.507	9.143	106.650
Ljubljana	145	31	176	40.147	12.827	52.974
Postojna	9	1	10	4.287	545	4.832
Kočevje	23	41	64	9.080	9.689	18.769
Novo mesto	23	16	39	11.876	35.764	47.640
Brežice	56	33	89	20.643	5.517	26.160
Celje	63	33	96	16.745	14.240	30.985
Nazarje	149	5	154	54.250	150	54.400
Slovenj Gradec	93	42	135	34.795	14.480	49.275
Maribor	66	20	86	20.152	6.835	26.987
Murska Sobota	0	0	0	0	0	0
Sežana	15	8	23	5.704	3.388	9.092
SKUPAJ	1.092	281	1.373	428.300	140.619	568.919

ZG - Zasebni gozdovi, DG - Državni gozdovi

2.3.2.3 Informacijski sistem za gozdne prometnice

Informacijski sistem za gozdne prometnice tvorijo evidenca gozdnih cest (EGC), evidenca protipožarnih presek (EPP), evidenca gozdnih vlak (EGV) in modul za načrtovanje, spremljanje in prevzem vzdrževanja na gozdnih cestah (VZD). Vse evidence in moduli se obdelujejo prek spletnega urejevalnika v obliki posebnih samostojnih aplikacij.

V enotni informacijski plasti EGV je v letu 2019 potekalo prilagajanje linijskih objektov informacijski plasti LIDAR. Nadaljevali smo z usklajevanju informacijske plasti gozdnih cest s podatki posameznih občin, ki so vključevale občinske ceste v Zbirni kataster javne gospodarske infrastrukture (ZKGJI).

2.3.3 Druge dejavnosti

Na področju gozdne tehnike in gozdnih prometnic stalno sodelujemo z GIS in Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive vire na BF v Ljubljani.

Z MKGP smo sodelovali pri pripravi zakonskih in podzakonskih aktov, kakor tudi pri spremljavi PRP 2014–2020.

V okviru mednarodnih projektov smo sodelovali tudi s sorodnimi institucijami iz tujine, predvsem v okviru projektov RockTheAlps (ukrepi v varovalnih gozdovih) in BioForEco (raba lesne biomase).

2.4 GOZDNI NADZOR

Odgovoren: Jože Mori, univ. dipl. inž. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019

	Planirane neto ure	Realizirane neto ure	Realizacija (%)
Gozdni nadzor	4.286	7.061	165

Obseg gozdarskega nadzora se tako po količini ur kot po obsegu ukrepov iz leta v leto povečuje. V letu 2019 je bilo opravljenih skupaj 7.061 ur gozdnega nadzora, kar je bistveno več kot v letu 2018 (4.542 ur). ZGS je gozdni nadzor izvajal samostojno ali skupaj z gozdarsko inšpekcijo.

Ukrepi v zvezi z gozdnim nadzorom so razvidni iz spodnje preglednice. Ker se v zadnjih letih pritiski na gozdove s strani različnih uporabnikov v nekaterih predelih povečujejo, je potrebna tudi nadaljnja krepitev gozdnega nadzora.

Preglednica 16: Ukrepi po vrstah ugotovljenih nepravilnosti v letu 2019

Vrsta ugotovljene nepravilnosti	Število opozoril	Število prijav	Število zapisnikov	Število zapisnikov drugi	Skupaj
Omejitev in prepovedi nabiranja živali, plodov, gob in rastlin	96	0	4	18	118
Vožnje v gozdu - avtomobili izven GC	29	5	11	21	66
Vožnje v gozdu - kolesarji	42	3	3	22	70
Vožnje v gozdu - motokros, štirikolesnik, sani	41	4	31	11	87
Prekomerna uporaba gozdnih prometnic	45	14	4	13	76
Zmanjševanje ravnosti sestoja ali rodovitnosti rastišča, stabilnosti ali trajnosti gozda	88	182	33	114	417
Skupaj	341	208	86	199	834

2.5 ODLOČANJE ZGS V UPRAVNIH ZADEVAH

Odgovoren: Jože Mori, univ. dipl. inž. gozd.

ZGS kot prvostopenjski organ vodi in odloča v upravnih zadevah, ki so določene z Zakonom o gozdovih. V ta namen letno izda veliko upravnih dokumentov, med njimi je velika večina odločb, ki se nanašajo na sečnjo drevja in izvajanje gojitvenih in varstvenih del. V letu 2019 je ZGS izdal 78.399 upravnih dokumentov (leta 2018: 90.313). V letu 2019 je bilo izvedenih 9 upravnih izvršb, kar je enako kot leta 2018. Število izvedenih izvršb je vselej majhno, saj lastniki gozdov po prejemu sklepa o dovolitvi upravne izvršbe praviloma zahtevano hitro izvedejo sami.

Preglednica 17: Pregled števila upravnih dokumentov, ki jih izdal ZGS, v letu 2019

Odločbe v upravnem postopku	Sklepi za izvršbo po drugi osebi	Drugi sklepi v upravnem postopku	Soglasja	Projektni pogoji	SKUPAJ
78.399*	264	203	1423*	318	80.607

Opomba: * Oba podatka vključujeta odločbe za krčitev gozda v kmetijske namene (792 odločb).

Preglednica 18: Pregled števila izdanih odločb po vrstah odločb v letu 2019

OE	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	U	SKUPAJ
Tolmin	3.665	363	309	41	-	-	-	-	-	-	115	1	5	-	-	-	4	4.503
Bled	1.008	381	4.357	3	-	-	-	-	-	4	10	-	6	-	-	-	1	5.770
Kranj	3.042	977	2.651	38	-	-	1	-	-	-	43	27	2	3	-	-	11	6.795
Ljubljana	6.247	849	3.307	61	-	3	3	-	-	11	219	4	-	-	-	-	5	10.709
Postojna	2.863	746	874	41	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	4.544
Kočevje	1.331	528	3.423	84	-	-	-	-	-	-	7	3	-	-	-	-	3	5.379
N. mesto	4.172	261	2.097	35	-	-	-	-	-	1	89	1	-	-	-	-	5	6.661
Brežice	3.580	358	471	2	-	-	-	-	-	-	77	-	-	1	-	-	2	4.491
Celje	4.793	379	604	52	-	-	-	-	-	-	74	4	-	-	-	-	4	5.910
Nazarje	1.729	482	1.567	10	-	2	-	-	-	7	61	33	-	-	-	-	1	3.892
Sl. Gradec	1.391	651	2.563	84	-	-	-	-	-	-	30	37	1	-	-	-	1	4.758
Maribor	5.597	648	1.361	46	-	5	-	-	-	7	78	1	-	-	1	-	9	7.753
M. Sobota	4.248	515	278	6	-	2	-	-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	5.081
Sežana	1.807	102	137	6	-	4	-	-	-	-	72	-	-	-	-	-	25	2.153
SKUPAJ	45.473	7.240	23.999	509	-	16	4	-	-	30	927	111	14	4	1	-	71	78.399

Legenda:	Odločba A	Odločba o odobritvi poseka izbranih dreves
	Odločba B	Odločba o izvedbi potrebnih gojitvenih del in varstvenih del za zaščito pred divjadjo
	Odločba C	Odločba o izvedbi sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del v gozdovih
	Odločba D	Odločba o določitvi pogojev in usmeritev za pridobivanje okrasnih dreves
	Odločba E	Odločba o pogojih za izvedbo premene gozda in odobritvi poseka izbranih dreves v zvezi s premeno gozda
	Odločba F	Odločba o izvedbi obnove gozda, ki je bil opustošen oziroma v nasprotju s predpisi posekan na golo
	Odločba G	Odločba o dovolitvi začasnega spravila, začasnega prevoza in začasne zložitve tujih GLS
	Odločba H	Odločba o sanaciji po požarih oziroma po ujmah poškodovanega gozda
	Odločba I	Odločba o izgradnji oziroma vzdrževanju protipožarnih objektov v gozdu
	Odločba J	Odločba o ureditvi sečišča
	Odločba K	Odločba o krčitvi gozda
	Odločba L	Dovoljenje za izvedbo gozdarskih investicijskih vzdrževalnih del
	Odločba M	Dovoljenje za začasno zaporo ceste
	Odločba N	Odločba za gradnjo gozdnih prometnic
	Odločba O	Dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev
	Odločba P	Dovoljenje za prevoz neobeljenih sortimentov na skladišče
	Odločba U	Ugotovljena odločba o krčitvi gozda zaradi gradnje objekta (za izgradnjo katerega je izdano gradbeno dovoljenje)

3 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja

Odgovorna: mag. Andrej Breznikar, univ. dipl. ing. gozd., Darko Pristovnik, univ. dipl. ing. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019							
Dejavnost	Planirano			Realizirano			
	Količina	Neto normativ	Neto ure	Količina	%	Neto ure	%
Tečaji, delavnice	50	40 ur/tečaj, delavn.	2.360	50	100	2.846	121
Individualno svetovanje	70.000	0,5 ura/odločbo	37.500	78.399	112	37.779	101
Prireditve za lastnike gozdov	70	80 ur/prireditev	6.000	60	86	6.838	114
Prispevki v medijih za lastnike gozdov	90	8 ur/prispevek	1.200	89	100	1.314	110
Študijski krožki	5	80 ur/št. krožek	400	5	100	261	65
			Planirane neto ure	Realizirane neto ure	Realizacija %		
Druga dela na področju svetovanja in razvoja podeželja			7.500	6.810	81		
Skupaj Svetovanje in razvoj podeželja			54.960	55.848	102		

Svetovanja lastnikom gozdov in dejavnosti s področja razvoja podeželja so v letu 2019 obsegali zlasti naslednje vsebine:

- varno delo v gozdu, zlasti pri sečnji lesa;
- pridobivanje in smotrna raba lesa za energijo;
- Natura 2000 pri gospodarjenju z gozdovi;
- možnosti pridobivanja subvencij za vlaganja v gozdove;
- povezovanje lastnikov gozdov.

Vrste dejavnosti gozdarskega svetovanja:

- skupinske oblike usposabljanja lastnikov gozdov s tečaji, predstavitvami, delavnicami, predavanji, ekskurzijami in drugimi skupinskimi oblikami;
- individualno svetovanje lastnikom gozdov ob izdaji odločb za sečnjo dreves ter za gojitvena in varstvena dela;
- odgovori na vprašanja po sredstvih komuniciranja;
- objava izobraževalnih prispevkov za lastnike gozdov v medijih;
- svetovanje po medijih, na spletnih straneh ZGS, po elektronski in navadni pošti;
- izdaja gradiv za izobraževanje lastnikov gozdov;
- izbira in podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozdov za leto 2019;
- organiziranje tematskih razstav in drugih prireditev v različnih okoljih;
- priprava predstavitev različnih vsebin in prireditev na sejnih;
- organiziranje javnih razgrnitev in obravnav GGN, javnih obravnav lovsko upravljaljskih načrtov ter javnih predstavitev GGN.

3.1 PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Za potrebe izvedbe PRP 2014–2020 smo z MKGP in ARSKTRP sodelovali pri pripravi predpisov in strokovnih podlag, potrebnih za objavo razpisov posameznih ukrepov, podukrepov in operacij. Redno smo sodelovali na sestankih koordinacije PRP, ki jo je organizirala ARSKTRP in na katerih so bili udeleženi vsi pomembni akterji izvajanja programa.

V okviru pretekle programske perspektive (PRP 2007–2013) smo vlagateljem pomagali pri poročanju, v okviru PRP 2014–2020 pa smo izvajali aktivnosti v okviru info-točk, upravičencem smo pripravljali ustrezno dokumentacijo, jim pomagali pri pripravi in vnosu vlog, izvajali pa smo tudi prevzeme izvedenih del v okviru posameznih podukrepov.

Preglednica 19: Število dokumentacij, ki jih je pripravil ZGS, in končno število vlog na razpis za ukrep 122 – Povečanje gospodarske vrednosti gozdov (PRP 2014-2020) po OE za leto 2019

Aktivnost	TO	BL	KR	LJ	PO	KO	NM	BR	CE	NA	SG	MB	MS	SE	SK
Namen A - gozdne vlake															
Pomoč pri poročanju			4			1		11		1	15				32
Namen A - gozdne ceste															
Pomoč pri poročanju			1					1			1				3
Namen B - mehanizacija in oprema															
Pomoč pri poročanju			1					2			4				7

Preglednica 20: Število aktivnosti, ki jih je opravil ZGS v okviru gozdarskih podukrepov PRP 2014–2020 po OE za leto 2019

Aktivnost	TO	BL	KR	LJ	PO	KO	NM	BR	CE	NA	SG	MB	MS	SE	SK
Podukrep 4.3 Ureditev gozdne infrastrukture															
izdelava dokumentacije	1	1	21	5		2	4	19	48	16	2				119
izdelava in e-vnos vloge	1	1	45	5		7	9	19	40	13	4			1	145
prevzem (m)	202		12.957	5.105				7.554	6.362	24.489	11.424	6.667		2.807	77.567
pomoč pri poročanju						1	11	16			10	2		1	41
Podukrep 8.4 Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov															
izdelava dokumentacije	27	1	17	49						1	16	4			115
izdelava in e-vnos vloge	13		17	2						1	5	3			41
prevzem (m)	12.298	10.500	14.054	5.028						5.571	16.209	3.750			67.410
pomoč pri poročanju	6														6
Podukrep 8.4 Dela za odpravo škode in obnovo gozda															
izdelava in e-vnos vloge	21	40	16	43						3	8	8		1	140
Podukrep 8.6 Podpora za naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa															
izdelava dokumentacije															0
izdelava in e-vnos vloge															0
pomoč pri poročanju							4	4			5	2		1	16

V okviru podukrepa PRP 8.4 Dela za odpravo škode in obnovo gozda smo sodelovali pri pripravi ustreznih pravnih podlag za koriščenje sredstev in sicer pri prenovi Uredbe o ukrepih za sanacijo in obnovo gozda po naravni nesreči žledu med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 iz PRP 2014–2020 (Uradni list RS, št. 3/16, 63/17, 71/18 in 47/19) ter pri pripravi in spremembi Uredbe

o ukrepih za sanacijo in obnovo gozda po naravni nesreči vetrolomu iz PRP 2014–2020 (Uradni list RS, št. 10/19 in 47/19).

V okviru izvajanja tega podukrepa je bilo v letu 2019 je bilo prevzetih 1.965 objektov z možnostjo sofinanciranja iz sredstev PRP 2014-2020, skupna vrednost predvidenega sofinanciranja del pa je znašala 1.529.132 EUR.

ZGS je pomagal lastnikom gozdov pri pripravi in oddaji 140 vlog za sofinanciranje opravljenih del na podlagi Javnega razpisa za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014-2020, ter pripravil 4 vloge ZGS za povračilo založenih sredstev za nakup materialov iz PRP 2014-2020. Aktivno smo sodelovali tudi pri kontroli izvedbe ukrepov na terenu s strani ARSKTRP.

Aktivno smo bili vključeni tudi v priprave na novo programsko perspektivo za obdobje 2021 – 2027 in sicer smo na MKGP aktivno sodelovali v vseh štirih delovnih skupinah za pripravo strateških dokumentov nove Skupne kmetijske politike, ki vključujejo tudi gozdarske ukrepe. V tem okviru smo aktivno sodelovali pri nastajanju temeljnega strateškega dokumenta resolucije Naša hrana, podeželje in naravni viri po letu 2021. Sodelovali smo na 5. slovenskem podeželskem parlamentu v Halozah. Pripravili smo predlog nabora ukrepov s področja gozdarstva v okviru nove Skupne kmetijske politike v obdobju 2021-2027.

3.2 SKUPINSKE OBLIKE SVETOVANJA LASTNIKOM GOZDOV

Svetovanje in usposabljanje lastnikov gozdov za gojenje in varstvo gozdov

S področja gojenja in varstva gozdov smo v letu 2019 za lastnike gozdov pripravili 40 delavnic s skupno 839 udeleženci, s čimer smo dosegli planiran obseg teh delavnic v programu dela ZGS. Več je bilo tudi drugih oblik izobraževanja, predvsem ob predstavitvah osnutkov gozdnogojitvenih načrtov. Z namenom informiranja in izobraževanja lastnikov gozdov in javnosti o gojenju in varstvu gozdov smo strokovni delavci ZGS pripravili tudi predavanja in številne strokovne prispevke za medije s področja gojenja in varstva gozdov.

Svetovanje in usposabljanje lastnikov gozdov za gozdno tehniko

Osnovno obliko usposabljanj s področja gozdne tehnike predstavljajo tečaji in demonstracije varnega dela v gozdu. Poleg teh smo v letu 2019 za lastnike gozdov pripravili tudi predavanja in predstavitve v različnih medijih. Promoviranju in usposabljanju lastnikov gozdov za varno delo pri delu v gozdovih so namenjena tudi sekaška tekmovanja lastnikov gozdov in predstavitve na sejmih.

Preglednica 21: Število usposabljanj za lastnike gozdov s področja gozdne tehnike po OE v letu 2019

Vrsta dogodka	TO	BL	KR	LJ	PO	KO	NM	BR	CE	NA	SG	MB	MS	SE	Skupaj
varno delo z m. žago (PRP)	3	2	3	4	3	3	5	7	4	1	3	4	3	2	47
varno delo s traktorjem (PRP)						1	1	1				1	1	1	6
varno delo z m. žago (2 dni)				3		1	1						2		7
varno delo ujme							1								1
vzdrževanje motorne žage													1		1
izbirne tekme za lastnike OE	1	1		1	1	1	1		2	2	1	1	1	1	14
tekme drugo									1			1			2
vzdrževanje gozdnih cest			1												1
Skupaj	4	3	4	8	4	6	9	8	7	3	4	7	8	4	79

Tečaji in usposabljanja

Večino usposabljanj za lastnike gozdov smo izvedli v okviru javnega naročila MKGP št. 430-167/2018 Usposabljanje na področju gozdarstva za varno delo v gozdu iz PRP 2014-2020, za leto 2019, del pa kot tržno dejavnost za posamezne naročnike. V okviru javnega naročila MKGP smo izvedli 47 tečajev varnega dela z motorno žago in 6 tečajev varnega dela s traktorjem, skupno 53 usposabljanj.

Tri usposabljanja je ZGS izvedel na pobudo lastnikov gozdov (vzdrževanje motorne žage, varno delo v ujmah, vzdrževanje gozdnih cest), sedem usposabljanj varnega dela z motorno žago pa je izvedel za področne gasilske zveze.

Preglednica 22: Število usposabljanj in udeležencev v okviru javnega naročila Usposabljanje na področju gozdarstva za varno delo v gozdu iz PRP 2014-2020, za leto 2019

	Varno delo z motorno žago (16 ur)	Varno delo s traktorjem	Skupaj
planirano število udeležencev	850	150	1.000
število prijavljenih	896	167	1.063
število udeleženih	813	154	967
planirano število usposabljanj	47	6	53
dejansko število usposabljanj	47	6	53

Preglednica 23: Pregled tečajev za lastnike gozdov in druge udeležence v letu 2019

Vsebina	Št. tečajev	Število udeležencev
Varno delo z motorno žago (PPR)	47	813
Vzdrževanje motorne žage	1	22
Varno delo s traktorjem	6	154
Varno delo ujme	1	61
Varno delo z motorno žago (2 dni)	7	146
Vzdrževanje gozdnih cest	1	20
SKUPAJ	63	1.216

Sekaška tekmovanja lastnikov gozdov

Državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, ki smo ga pripravili konca avgusta 2019 na sejmu AGRA v Gornji Radgoni, je bilo 21. po vrsti. Na državnem tekmovanju je sodelovalo 17 ekip (14 moških in 3 mešane) oziroma 51 udeležencev.

Predhodno smo v večini OE organizirali izbirna tekmovanja (skupaj 14), na katerih so bile oblikovane tekmovalne ekipe posameznih OE.

Udeleženci so tekmovali v naslednjih disciplinah: preizkus znanja s področja varnosti in zdravja pri delu, kombiniran rez, precizen rez, zasek in podžaganje, kleščenje in podiranje droga na balon. Ocenjujemo, da si je tekmovanja ogledalo okoli 5.000 obiskovalcev.

3.3 INDIVIDUALNO SVETOVANJE LASTNIKOM GOZDOV

ZGS je v letu 2019 izdal lastnikom gozdov preko 78.000 odločb v upravnem postopku. Ob tem so strokovni delavci ZGS, večinoma revirni gozdarji, svetovali lastnikom gozdov o izbiri drevja za posek, o varnem izvajanju sečnje in spravila, gozdnem redu, načinu izvajanja gojitvenih in varstvenih del in o možnostih kandidiranja na razpisih PRP 2014 - 2020.

3.4 DRUGE DEJAVNOSTI, NAMENJENE LASTNIKOM GOZDOV

Sejmi, demonstracije, okrogle mize

Predstavitve ZGS na sejmih so razen lastnikom gozdov namenjene tudi drugim javnostim. V letu 2019 je ZGS sodeloval z vsebinami, namenjenim lastnikom gozdov na naslednjih sejmih:

- AGRA v Gornji Radgoni;
- Sejem Lovstva in ribolova v Gornji Radgoni;
- spomladanski in jesenski Kmetijski sejem v Komendi;
- Sejem Agritech v Celju;
- Šentjernejski sejem v Šentjerneju;
- Sejem Narava – zdravje v Ljubljani.

Nekatere OE so izvedle predstavitve tudi na lokalnih sejmih.

Na sejmih in drugih prireditvah smo na razstavnih prostorih predstavili različne vsebine ter izvedli predstavitve varnega dela v gozdu. Na spomladanskem in jesenskem Kmetijskem sejmu v Komendi ter na sejmu AGRA v Gornji Radgoni smo izvedli več predstavitev o pomenu osebne varovalne opreme pri delu v gozdu in o pravilnem delu z motorno žago. Poleg omenjenega je bil strokovni program ZGS posvečen predstavitev na razstavnem prostoru Zavoda za gozdove Slovenije s katerimi smo obeležili 25 let javne gozdarske službe v samostojni Sloveniji, predstavili smo informacijski servis v javni gozdarski službi, učne aktivnosti gozdne pedagogike in pripravili strokovni posvet Javna gozdarska služba jutri?.

Sodelovali smo pri izvedbi licitacije vrednega lesa v Slovenj Gradcu, in sicer pri sami organizaciji licitacije (OE Slovenj Gradec), pri izvedbi novinarske konference in pri svetovanju lastnikom gozdov v zvezi s to prireditvijo širom Slovenije.

Svetovanje pri pridobivanju in učinkoviti rabi lesa za energijo

Aktivnosti na področju rabe lesa za energijo v letu 2019 so bile usmerjene v pridobivanje lesne biomase, v njeno učinkovito rabo in v posredovanje informacij o njenih potencialih. Izvedli smo 36 dogodkov, ki so bili neposredno vezani na rabo lesne biomase.

Predavanja za lastnike gozdov

V letu 2019 je ZGS izvedel 34 predavanj o različnih temah s strokovnih področij delovanja ZGS. V to niso všteta predavanja s področja gojenja in varstva gozdov ter gozdnih prometnic in varnega dela v gozdu, izvedena v okviru tečajev oziroma delavnic.

Predavanj v letu 2019 se je udeležilo skupno 847 lastnikov gozdov. Največ predavanj je bilo na OE Brežice. Teme predavanj so bile sanacija podlubnikov, gozdne prometnice, gozdna tehnika in varno delo v gozdu, nove tehnologije, povezovanje lastnikov gozdov, ekonomika in gospodarjenje s smrekovimi gozdovi v prihodnosti. Nekatera predavanja so bila izvedena v okviru prireditev drugih organizatorjev.

Ekскурzije za lastnike gozdov

OE so v letu 2019 izvedle 26 ekskurzij za lastnike gozdov. Skupno se je ekskurzij udeležilo 1055 lastnikov gozdov.

Izobraževanje lastnikov gozdov prek medijev

Prispevki ZGS v medijih, ki so namenjeni predvsem lastnikom gozdov, so hkrati zanimivi tudi za širšo javnost. Prispevki v lokalnih medijih so bili v letu 2019 večinoma povezani z varstvom gozdov in drugimi temami povezanimi izrednimi dogodki v gozdovih, gozdno tehniko in varnim delom ter divjadjo in lovstvom. V medijih širšega dosega so bili izobraževalni prispevki namenjeni predvsem lastnikom gozdov, ki sami opravljajo dela v gozdovih. Objavljeni so bili na Radiu Slovenija, Radiu Ognjišče, na TV Slovenija (v oddaji Ljudje in zemlja). Več prispevkov se je nanašalo na aktualna vprašanja in sporočila za javnost na TV Slovenija (Dnevnik, Odmevi, druge informativne oddaje), POP TV, Planet TV, v tiskanih medijih pa v Kmečkem glasu, Delu, Dnevniku in lokalnih časopisih.

Preglednica 24: Število izobraževalnih prispevkov v medijih

Organizacijska enota	Lokalni mediji	Mediji širšega dosega
Centralna enota		54
Tolmin	/	1
Bled	/	/
Kranj	11	/
Ljubljana	4	3
Postojna	/	/
Kočevje	/	/
Novo mesto	4	/
Brežice	/	3
Celje	/	/
Nazarje	/	/
Slov. Gradec	5	/
Maribor	1	1
M. Sobota	/	/
Sežana	1	1
SKUPAJ	26	63

Skupno je ZGS v letu 2019 v medijih objavil 89 izobraževalnih prispevkov, namenjenih predvsem lastnikom gozdov.

Študijski krožki

Študijski krožki so namenjeni krepitvi odnosov s širšo javnostjo in obravnavi tem, povezanih z gozdom, ki so zanimive tudi za širšo javnost, ne le za lastnike gozdov. ZGS s študijskimi krožki prispeva k razvoju podeželja in motiviranju lastnikov gozdov za gospodarjenje z gozdovi. Vodijo jih usposobljeni mentorji. V posamezni študijski krožek je praviloma vključeno 8 do 15 udeležencev. Mentorji opravljajo svoje delo tudi zunaj rednega delovnega časa. V letu 2019 smo izvedli pet študijskih krožkov.

Preglednica 25: Študijski krožki, ki so delovali v ZGS v letu 2019

Študijski krožek	Število udeležencev
Od vznika do evra	15
Kako predstaviti pohorski gozd in gozdarstvo	10
Trajnostna raba gorskega lesa	8
Poskusimo obvladati lubadarja – biodinamični pristop	10
Iz preteklosti podeželja Pohorja in Kozjaka	20

Spodbujanje združevanja lastnikov gozdov

Tudi v letu 2019 smo aktivno spodbujali združevanje lastnikov gozdov, tako samostojno kot v povezavi z drugimi institucijami in nevladnimi organizacijami. Izpostaviti moramo zlasti dobro sodelovanje z Zvezo lastnikov gozdov Slovenije.

Podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozdov

Z namenom promocije odličnosti in skrbnosti pri gospodarjenju v zasebnih gozdovih ter sodelovanja lastnikov gozdov z ZGS se vsako leto izbere 14 najbolj skrbnih lastnikov gozdov in se jim podeli priznanja za njihovo delo. Predstavitev izbora nagrajencev in podelitev priznanj smo pripravili 21. novembra 2019 na Srednji lesarski in gozdarski šoli v Mariboru. Izbor najbolj skrbnih lastnikov gozdov v Sloveniji je bil že 21. po vrsti, saj prireditvev poteka od leta 1999 dalje. Prejemniki priznanj za skrbno delo z gozdom izkazujejo ključne vrednote dobrega gospodarjenja z gozdom: tesno življenjsko povezanost z gozdom, strokovno izvedbo del v gozdu, spoštovanje večnamenske vloge gozdov, prizadevanje za varno delo v gozdu, skrb za ustrezno varnostno opremo in nenehno lastno usposabljanje na področju gozdarstva.

4 Odnosi z javnostmi

Odgovoren: Boris Rantaša, univ. dipl. inž. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019							
Dejavnost	Planirano			Realizirano			
	Količina	Neto normativ	Neto ure	Količina	%	Neto ure	%
Prireditve za mladino	410	10 ur/prireditev	3.910	414	101	3.428	88
Prireditve za drugo javnost	230	32 ur/prireditev	7.360	259	113	4.433	60
Prispevki v medijih za javnost	280	16 ur/prispevek	4.000	517	185	842	21
Skupno:			15.270	1.190	129	8.703	57
			Planirane neto ure	Realizirane neto ure	Realizacija %		
Druga dela na področju Odnosov z javnostmi			5.136	5104	99		
Skupaj Odnosi z javnostmi			20.406	13.807	68		

Stiki in komuniciranje z različnimi javnostmi so glavno orodje za informiranje javnosti, za popularizacijo gozdov in gozdarstva, za prenos znanja in za osveščanje javnosti o pomenu slovenskih gozdov. V letu 2019 smo v ZGS nadaljevali z sistematičnim obveščanjem javnosti o stanju in posledicah napada podlubnikov, predvsem o nujnih ukrepih za sanacijo žarišč podlubnikov in omejitve nadaljnega širjenja podlubnikov ter o drugih naravnih ujmah in boleznih, ki ogrožajo gozdove. Poudarjena tema leta je bila gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji in 25 letnica javne gozdarske službe, medijsko močno zastopana tema pa so bile tudi škode po velikih zvereh in upravljanje z njimi. Pozornost javnosti, medijev in deležnikov za vprašanja gozda in gozdarstva je v primerjavi z obdobjem pred žledolomom 2014 zelo velika, narasla pa je tudi v primerjavi z letom 2018. Pomemben vidik odnosov z javnostmi ZGS v letu 2019 je bilo sodelovanje pri operativni izvedbi aktivnosti generične promocije gozdov in gozdarstva in gozdno-lesnih verig Gozdnega sklada na MKGP.

Dejavnosti obveščanja javnosti in popularizacije smo zasnovali različno za različne ciljne skupine in za različne komunikacijske kanale. Pri tem smo se povezali in sodelovali z drugimi inštitucijami na področju gozdarstva in varstva narave, z deležniki v gozdarstvu nasploh in izkoriščali sinergije pri izvedbi aktivnosti. Podoben pristop smo uporabili tudi pri delu na gozdnih učnih poteh, pri vzdrževanju evropskih pešpoti, aktivnostih gozdne pedagogike in pri tisku gradiv za izvedbo popularizacije in informiranja javnosti. Komunikacijske načrte, katerih rdeča nit v letu 2019 je bila: Gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji - 25 letnica javne gozdarske službe, smo med letom dopolnjevali z aktualnimi temami na področjih dela javne gozdarske službe in mednarodnih projektov, ki tečejo na ZGS.

Naloge ZGS na področju informiranja različnih javnosti so zakonsko določene in obsegajo komuniciranje s celotnim družbenim in socialnim okoljem ZGS. Področje informiranja je v ZGS urejeno s Pravilnikom o obveščanju ZGS, koordinirajo pa ga pooblaščenice osebe na CE in OE. V delo z javnostmi so vključeni vsi oddelki in OE. Informiranje splošne javnosti in lastnikov gozdov se prepletata, saj je velik del informacij namenjen tako javnosti kot lastnikom gozdov.

4.1 STIKI S STROKOVNO JAVNOSTJO

Komuniciranje ZGS z deležniškimi organizacijami

ZGS pri izvajanju nalog javne gozdarske službe sodeluje z vrsto deležnikov na področju gozdarstva. Med ključne deležnike ZGS sodijo ministrstva (MKGP, MOP, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za obrambo – Uprava za zaščito in reševanje), lokalne skupnosti, gozdarske organizacije (gozdarske gospodarske družbe, KGZS, Zadružna zveza Slovenije, Zveza lastnikov gozdov Slovenije, društva lastnikov gozdov, Zveza gozdarskih društev Slovenije, SiGD), ARSKTRP, izobraževalne ustanove (Andragoški center Slovenije, BF, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna, Lesarska šola Maribor, Zavod za šolstvo RS, osnovne in srednje šole, vrtci), raziskovalne organizacije (GIS), lovske organizacije (LZS, lovske družine), Čebelarska zveza Slovenije, Zveza gobarskih družin Slovenije, Gasilska zveza Slovenije, drugi uporabniki prostora s področja vodarstva, kmetijstva in energetike, mladinske organizacije, nevladne okoljske organizacije, mednarodne organizacije (npr. IUFRO, FAO). Odnosi z deležniki so v letu 2019 potekali v obliki usklajevalnih sestankov in posvetov ter strokovnega sodelovanja pri razvojnih nalogah ali projektih, pa tudi preko komunikacij na spletnih družbenih omrežjih. Zabeležili smo sodelovanje oziroma stike z več kot 60 različnimi organizacijami iz Slovenije in tujine.

Javne razgrnitve in obravnave načrtov za gospodarjenje z gozdovi

ZGS je v letu 2019 izvedel 27 javnih razgrnitev in javnih obravnav osnutkov GGN GGE in 15 javnih obravnav letnih lovsko upravljaljskih načrtov LOU. Izvedli smo tudi 244 predstavitev osnutkov načrtov, na katerih je bilo razgrnjenih po več (tudi do 10) gozdnogojitvenih načrtov skupaj. Skupaj je torej ZGS v letu 2019 izvedel 286 javnih obravnav načrtov za gospodarjenje z gozdovi (leta 2018: 199).

Delo ZGS za strokovno javnost (strokovni članki in referati)

V letu 2019 so strokovni delavci ZGS objavili ali predstavili skupno 126 strokovnih prispevkov (leta 2018: 110) v obliki strokovnih člankov, referatov, predstavitev na posvetih in strokovnih srečanjih. Vsebina strokovnih prispevkov je bila v glavnem povezana s 25 letnico javne gozdarske službe, predstavitvami stanja v gozdovih, s potrebnimi ukrepi za varstvo gozdov pred podlubniki in z razvojnimi nalogami ZGS.

Preglednica 26: Prispevki in dogodki za strokovno javnost v letu 2019

Organizacijska enota	Število prispevkov / dogodkov lokalno	Število prispevkov / dogodkov regionalno
Centralna enota	-	70
Tolmin	2	5
Bled	-	1
Kranj	-	-
Ljubljana	-	1
Postojna	-	-
Kočevje	-	-
Novo mesto	4	1
Brežice	3	14
Celje	8	-
Nazarje	-	-
Slovenj Gradec	8	1
Maribor	-	8
Murska Sobota	-	-
Sežana	-	-
SKUPAJ	25	101

Pomemben del izmenjave strokovnih izkušenj so bile strokovne ekskurzije iz Slovenije in tujine ter športna srečanja gozdarjev, ki imajo tudi strokovni program. Zaposleni na ZGS so se udeležili

tudi več nacionalnih in mednarodnih športnih prireditev. V letu 2019 smo pripravili strokovni program za 36 skupin iz Slovenije in za 41 skupin iz tujine s skupno 1985 udeleženci.

Spletna stran ZGS in spletna družbena omrežja

Spletna stran ZGS (<http://www.zgs.si/>) je v letu 2019 dosegla več vsebinskih posodobitev. Redno smo vzdrževali rubriko za objavo prispevkov in aktualnih podatkov o gozdovih. V sodelovanju z MKGP smo objavili spletno različico gozdnega bontona Skrbno z gozdom!. Poleg Facebooka smo vzpostavili še Twitter profil in na obeh redno objavljali aktualne novice.

4.2 POPULARIZACIJA GOZDOV IN GOZDARSTVA

V letu 2019 je bilo za različne ciljne skupine, tako za splošno javnost kot za otroke in mladino, izvedenih **673 različnih dejavnosti za popularizacijo gozdov**, ki se jih je po oceni skupaj udeležilo **skoraj 350.000 udeležencev**. Največ udeležencev je bilo na razstavah in sejmih, na katerih je ZGS predstavljal gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji in 25 let javne gozdarske službe, varstvo gozdov pred podlubniki, demonstriral ključna načela varnega dela v gozdovih, predstavil delo javne gozdarske službe in druge aktualne teme s področja gozdarstva. Vseh dogodkov za splošno javnost, brez dejavnosti za šolsko mladino, je bilo 257, kar je približno toliko kot v letu 2018 (271).

Preglednica 27: Oblike in število popularizacijskih dejavnosti v letu 2019

Organizacijska enota	Teden gozdov		Dan Zemlje Dan gozdov		Okrogle mize posveti, delavnice		Predstavitve		Ekskurzije iz Slovenije				Razstava samost.		Sejemska predstavitve		Vodenje po gozdu		Drugo	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
Centralna e.	1	150	1	100	11	570	13	980	1	650	4	135	1	130	8	290000			2	80
Tolmin	1	36			1	60	1	25	1	16	1	15								
Bled	2	300					1	250	3	80	8	150								
Kranj	1	16															1	6	5	123
Ljubljana					3	28	4	77	1	2	1	11					2	20	2	140
Postojna							3	160			3	108							1	85
Kočevje			1	1050	7	333	4	120	12	267	10	127	1	25					6	2290
Novo mesto	2	60	1	50	15	334	2	36	1	40					1	80	1	50	1	4
Brežice	5	300	2	250	5	100			4	130	3	100			4	21500	5	200	5	570
Celje	2	85	2	100	6	280	2	50	9	349	6	233	1	300	1	20000	1	15	1	300
Nazarje	1	55	2	45	1	11	2	115	1	50	1	10							2	387
Sl. Gradec					6	256					2	36					2	98		
Maribor	1	35							1	38									3	250
M. Sobota			1	22			1	15	1	20	1	12								
Sežana	5	1652			1	100			2	34	1	22	2	1380					2	480
SKUPAJ	21	2689	10	1617	56	2072	33	1828	37	1676	41	959	5	1835	14	331580	12	389	30	4709

Opomba: V preglednici so navedena vodenja po gozdu za druge ciljne skupine, razen otrok in mladine. Vodenja za šolsko mladino so prikazana v Preglednici 29; Legenda: Nd = dejavnosti, Nu = število udeležencev

Pozornost javnosti do slovenskih gozdov se kaže tudi v družbeno - odgovornih pobudah podjetij, ki želi prispevati k obnovi gozdov po naravnih ujmah. Tako smo v sodelovanju z društvi in podjetji pripravili več družbeno odgovornih akcij sadnje sadik in nege gozda.

Predstavitve ZGS na sejmskih in drugih javnih prireditvah v Sloveniji smo v letu 2019 izkoristili za predstavitev največjih dosežkov in dobrih praks 25 let javne gozdarske službe v samostojni Sloveniji, pomembnih tematik s področja gojenja in varstva gozdov in lastnikov gozdov. Predstavili smo se **na devetih sejmskih prireditvah**: na sejmih Naturo in Lov v Gornji Radgoni, sejmu Alpe Adria in na Kulturnem bazarju v Ljubljani, na Kmetijskem sejmu v Komendi, tako v pomladanskem kot v jesenskem času, na sejmu Agritech v Celju, na mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu AGRA 2019 in na sejmu Narava-zdravje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani (v koordinaciji MKGP). Na sejmu AGRA 2019 je ZGS pripravil obsežen program aktivnosti; v okviru gozdarskega dne je potekalo že 21. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov ter številne druge aktivnosti.

Prireditev **Podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozda 2019** je potekala v sodelovanju z in v prostorih Srednje lesarske in gozdarske šole Maribor v mesecu novembru. Prireditev so tudi letos dobro sprejeli tako nacionalni kot lokalni mediji. V sodelovanju s Centrom za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, Draga in MKGP smo decembra 2019 izvedli tradicionalno krašenje novoletnih drevesc.

Mednarodni dan gozdov in Dan Zemlje 2019

Mednarodni dan gozdov, ki ga obeležujemo 21. marca, je v letu 2019 na pobudo Združenih narodov potekal pod geslom Učimo se z gozdom: gozd je modrost!. Osrednja prireditev, ki je bila prvenstveno namenjena otrokom, strokovni javnosti in medijem, je potekala na Drevesni hiši v Mestnem gozdu Celje. Mednarodni dan gozdov sta z medijsko podporo in brezplačnim oglaševanjem podprla izobraževalni in informativni program RTV Slovenija, prevod videa pa je donirala Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO). Pripravili smo tudi več otvoritev gozdnih učnih poti, dogodkov v mestnih gozdovih, čistilnih akcij in drugih dogodkov. Mednarodni dan gozdov 2019 je bil soorganiziran z MKGP (Gozdni sklad). Ob Dnevu Zemlje 2019, ki je potekal pod geslom: Zaščitimo naše vrste!, smo pripravili prireditve za različne ciljne javnosti po celi Sloveniji.

Teden gozdov 2019

Teden gozdov 2019, ki je potekal pod geslom: Sodelujemo z gozdom v dobro narave in ljudi, se je pričel z uvodno prireditvijo na Blokah in nadaljeval z uradnim odprtjem ministrice MKGP dr. Aleksandre Pivec v okviru razstave v avli MKGP. V Tednu gozdov 2019 se je po Sloveniji zvrstilo približno 50 prireditev v organizaciji ZGS in drugih organizacij - za potrebe promocije so bili natisnjeni plakati, ki so bili razdeljeni po Sloveniji. Ključnim deležnikom so bile razdeljene brošure Gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji. Glavni dogodek je predstavljala Osrednja prireditev ob Tednu gozdov 2019, ki je potekala v sredo, 29. maja 2019 na Večni poti 2 v Ljubljani in vsebovala: dan odprtih vrat za otroke in učitelje, ki ga je obiskalo več kot 350 otrok s spremljevalci, novinarsko konferenco in **svečano akademijo ob 25-letnici delovanja javne gozdarske službe**. Mednarodni dan gozdov 2019 je bil soorganiziran z MKGP (Gozdni sklad).

Strokovno in družabno srečanje slovenskih gozdarjev 2019

V okviru kampanje Gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji sta 4. julija 2019 na Pokljuki MKGP in ZGS organizirala Strokovno in družabno srečanje slovenskih gozdarjev. Srečanje je bilo uspešno izvedeno, ocenjujemo, da se je srečanja na dan dogodka udeležilo približno 650 udeležencev.

Odmevnejše dogodki popularizacije gozdov v letu 2019 na območnih enotah ZGS

Med odmevnejšimi prireditvami in dogodki v letu 2019, ki so bili izvedeni po OE, izpostavljamo naslednje:

Tolmin	• prireditev ob Dnevu zemlje in Tednu gozdov;• posvet na temo Gozd je modrost;• vodenje v gozd za zainteresirano javnost.
Bled	• organizacija strokovnih ekskurzij;• razstava v Tednu gozdov;• predstavitev varnega dela v gozdu na Kravjem balu.
Kranj	• javna obravnava osnutka GGN za GGE Sovodenj in javna predstavitev lovsko upravljavskih načrtov;• literarni večer v gozdu;• smučarske tekme za lastnike gozdov.
Ljubljana	• vodenje družbeno odgovornih akcij obnove in nege gozdov;• prireditev Gozd, voda in mlinček;• delavnica na temo promocije nege gozda za širšo javnost.
Postojna	• akcija obnove gozda s sadnjo;• predstavitev projekta Carnivora Dinarica - problematika velikih zveri na prireditvi Kmet, gozdar nekoč in danes;• ekskurzija v okviru mednarodne konference projekta LIFE Artemis.
Kočevje	• Očistimo Kočevsko/ svet 2019– prostovoljska akcija;• prireditev Po medvedovih stopinjah;• Festival lesa;• prireditev Smrečica za vaš dom.
Novo mesto	• Dan zemlje: stojnica z gozdarsko vsebino na Glavnem trgu v Novem mestu;• srečanje deležnikov pri gospodarjenju z gozdovi na Rogu;• stojnica na Šentjernejskem sejmu.
Brežice	• Srečanje oglarjev Slovenije;• Srečanje evropopotnikov 2019;• odprtje učne poti Gozd je kultura;• Klepet na Naj poti 2019.
Celje	• sodelovanje na strokovnem sejmu Agritech;• odprtje prenovljene gozdne učne poti Pekel;• zaključna ekskurzija v Mestnem gozdu Celje ob jubilejni mednarodni konferenci PROSILVA;• osrednja slovenska prireditev ob Mednarodnem dnevu gozdov 2019 v Mestnem gozdu Celje.
Nazarje	• prireditev ob Tednu gozdov 2019;• sekaški tekmovanji na območju OE Nazarje;• kviz Kaj vem o gozdu in lesu?.
Slovenj Gradec	• 11. licitacija vrednejših sortimentov – dan odprtih vrat;

- ekskurzija po Pahernikovih gozdovih za strokovnjake nevladnih organizacij iz Švedske;
- mednarodni kongres ob 30 letnici organizacije ProSilva Europe;
- predavanje o načrtovanju v lovstvu za lastnike gozdov;
- Projektni dan - vodenje po gozdni učni poti Zelena pot Podgorje.

- Maribor
- prireditve ob Tednu gozdov 2019;
 - gozdarske tekme v Žetalah;
 - mednarodni kongres ob 30 letnici organizacije ProSilva Europe,

- Murska Sobota
- pohod ob dnevu Zemlje 2019;
 - demonstracija varnega dela v gozdu in sodelovanje pri organizaciji sejma Agra;
 - otvoritev prenovljene GUP Polanski log;
 - Jesenski bazar (stojnica ZGS v sodelovanju s KP Goričko).

- Sežana
- gozdarska stojnica na Dnevu parka Škocjanske jame;
 - akcije obnove pogorelega gozda v Cerju;
 - Primorsko drevo leta 2019.

Delo s šolsko mladino

Cilj dela s šolsko mladino je vzgoja za odgovoren in trajnosten odnos do gozdnih ekosistemov, do gozdov kot vrednote in spoznavanje gozda zunaj učilnice – v naravi. Tema gozd je zastopana v učnih načrtih za osnovne šole, zato je ZGS dejaven pri dopolnjevanju učnih programov v šolah in vrtcih. ZGS sodeluje s šolami z različnimi dejavnostmi: z vodenimi sprehodi v gozd, z vodenjem po gozdnih učnih poteh in gozdovih, naravoslovnimi dnevi, predavanji, likovnimi, fotografskimi in literarnimi natečaji, razstavami, delavnicami ... Zaradi omejenih kadrovskih in finančnih virov v ZGS realizacija aktivnosti aktivnega učenja o gozdu v ZGS ostaja približno na enaki ravni oz. je v rahlem upadu, želimo pa uresničiti vodilno in povezovalno vlogo za vse akterje gozdne pedagogike v Sloveniji.

Preglednica 28: Pregled dejavnosti za šolsko mladino v letu 2019

Organizacijska enota	Vodenje po GUP, gozdu		Naravoslovni dan		Predavanje		Likovni natečaj		Literarni natečaj		Kviz		Ekskurzija		Drugo	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
CE															2	600
Tolmin	7	267	8	233	2	44										
Bled	4	100	6	140	1	25	1	400							2	615
Kranj	3	216	3	130	2	83									3	63
Ljubljana	28	737	11	311											10	2532
Postojna	9	195	2	48								2	37			
Kočevje			2	65											3	86
N. mesto	7	335	1	41	6	158										
Brežice	17	358	11	246	3	60						1	45			
Celje	37	980	62	1658	14	592						10	220			
Nazarje	36	668	3	106	1	30					1	140			17	511
Sl. Gradec	4	132	16	435	5	212					1	32				
Maribor	35	735	4	65												
M. Sobota			2	46											1	24
Sežana	1	35	4	141											3	259
SKUPAJ	188	4758	135	3665	34	1204	1	400	0	0	2	172	13	302	41	4690

Skupno je bilo v letu 2019 izvedenih 414 različnih dejavnosti (leta 2018), ki se jih je udeležilo 15.191 otrok in mladine (leta 2018: 17.703). Med izvedenimi dejavnostmi prevladuje vodenje

skupin otrok po gozdu in gozdnih učnih poteh, ki jih je bilo 188 in se jih je udeležilo 4.758 učencev in dijakov.

4.3 OBVEŠČANJE JAVNOSTI PO MEDIJIH

Posledice naravnih ujm v gozdovih v zadnjih letih vzdržujejo zanimanje slovenskih medijev za gozdarstvo in delo javne gozdarske službe. Pozornost medijev smo zadovoljili z verodostojnimi in pravočasnimi informacijami. Redno smo objavljali nove informacije glede stanja gozdov in ukrepov za odpravo posledic naravnih ujm v gozdovih. Javnost smo obveščali s sporočili za javnost, z novinarskimi konferencami, s prispevki za medije, izjavami za javnost, oglasi in s strokovnimi članki. Sodelovali smo skoraj z vsemi medijskimi hišami v Sloveniji, odgovore na novinarska vprašanja pa smo pripravljali ažurno, v zelenem časovnem roku. V letu 2019 je bilo tako skupaj izvedeno 68 dejavnosti sistematičnega obveščanja medijev (leta 2018: 61).

Preglednica 29: Obveščanje javnosti po medijih v letu 2019

OE	Novinarska konferenca	Sporočilo za javnost	Oglas
CE	4	8	-
Tolmin	-	3	3
Bled	1	-	-
Kranj	-	6	-
Ljubljana	-	9	-
Postojna	-	-	-
Kočevje	2	-	-
Novo mesto	-	5	-
Brežice	3	4	3
Celje	1	8	1
Nazarje	-	2	-
Slov. Gradec	-	2	2
Maribor	-	-	-
Murska Sobota	-	-	-
Sežana	1	-	-
SKUPAJ	12	47	9

Prispevki v medijih

V tem poglavju navajamo poročilo o prispevkih, ki jih je ZGS pripravil za splošno javnost z namenom posredovanja aktualnih informacij o stanju v gozdovih in o delu javne gozdarske službe. Prispevke so pripravili zaposleni, odgovorni za posamezna strokovna področja v ZGS, in drugi. Glavne teme so bile: splošne informacije o gozdovih, varstvo gozdov – ujme in sanacija, gozdne živali in lov, raba in funkcije gozdov, gozdne učne, turistične in druge tematske poti. V letu 2019 je bilo veliko medijske pozornosti namenjene škodam in upravljanju z velikimi zvermi, število medijskih prispevkov se je na ta račun povečalo. Skupno je bilo v letu 2019 objavljenih skupno 517 prispevkov (leta 2018: 385).

Preglednica 30: V medijih objavljeni prispevki na področju popularizacije gozdarstva in gozdov v letu 2019

OE	Število prispevkov
Centralna enota	315
Tolmin	8
Bled	5
Kranj	11
Ljubljana	3

OE	Število prispevkov
Postojna	21
Kočevje	14
Novo mesto	11
Brežice	26
Celje	34
Nazarje	14
Slovenj Gradec	24
Maribor	8
Murska Sobota	4
Sežana	19
SKUPAJ	517

4.4 GRADIVA ZA JAVNOST, KI JIH JE IZDAL ZGS

V letu 2019 je ZGS izdelal in izdal ali sodeloval pri izdaji 18 različnih gradiv ali pripomočkov za popularizacijo gozdov (leta 2018: 12) v skupno 11.300 izvodih (leta 2018: 30.030). Večina gradiv je bila financirana iz zunanjih virov (projekti, sodelovanje z Gozdnim skladom MKGP in GIS, lokalne skupnosti in tržna dejavnost ZGS). Redno smo pripravljali tudi elektronske objave na spletnih družbenih omrežjih.

Preglednica 31: Vrste in količina gradiv, izdanih v letu 2019

Organizacijska Enota	Naslov in vrsta gradiva	Število izvodov
Centralna enota	Publikacija Gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji (Gozdni sklad MKGP)	1.000
	Razstava: Gozd in gozdarstvo v samostojni Sloveniji (Gozdni sklad MKGP)	15 tabel
	Promocijski spot za Mednarodni dan gozdov v sodelovanju s FAO	1 (splet)
	Plakat teden gozdov 2019 (Gozdni sklad MKGP)	1.000
	Priročnik za prepoznavanje tujerodnih vrst v gozdu (ponatis v sodelovanju z GIS, LIFE ARTEMIS)	1.000
	Koledar LIFEGENMON 2020 (v sodelovanju z GIS, projekt LIFEGENMON)	1.200
	Pastirski psi, priročnik projekta LIFE DINALP BEAR	1.000
	LIFE DINALPEAR Layman's report	1.500
	Brošura Ne povabimo medveda na kosilo (LIFE DINALP BEAR)	1.000
	Projektno glasilo LIFE Lynx	1.000
	Življenje z medvedi, Letno glasilo projekta LIFE DINALP BEAR	800
	Priročnik za obravnavo škod po zvereh (projekt LIFE DINALP BEAR)	300
	Pro-Biodiversity Business Guide (projekt ECO KARST)	100
	Common Karst Strategy (projekt ECO KARST)	100
Celje	Zgibanka Gozdna in geološka učna pot Pekel	2.000
	Vabilo - tiskovina Sotla nas povezuje	150
	Nastajanje hiške v gozdu-Šmarski turistični preplet - filmček iz fotografij	1
Murska Sobota	Brošura Izjemna drevesa Pomurja	500
Sežana	Razglednica Primorsko drevo leta 2019 - Cer	1.500
Skupaj		14.150

4.5 UČNE POTI IN EVROPSKE PEŠPOTI

Vzdrževanje gozdnih učnih poti

Gozdne učne poti so pomembna infrastruktura za osveščanje javnosti o pomenu gozdov in gozdarstva. Vseh skupaj je v Sloveniji prek 150, ZGS pa jih upravlja 49 in soupravlja 6. V upravljanje in soupravljanje spada redno vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje, izdaja vodnikov

v obliki brošure ali zgibanke. Novih poti v zadnjih letih ZGS praviloma ne postavlja, aktivno pa sodeluje pri pobudah lokalne skupnosti za njihovo zasnovu in postavitvev v prostor.

Preglednica 32: V letu 2019 opravljena vzdrževalna dela na gozdnih učnih poteh

OE	Gozdna učna pot (GUP)	Redno vzdrževanje	Investicijsko vzdrževanje	Izdaja vodnika	Nova pot	Svetovanje upravljavcem
Tolmin	Panovec	X				
	Ob Hublju	X				X
	Kozlov rob	X	X			
	Učni gozdiček Sovodenj	X	X			
Bled	Predtrški gozd	X				
Kranj	GUP Kres		X			
Ljubljana	GUP Draga	X				X
	Šumberk	X				
	Blata-Mlake	X				
	Tematska pot pri Dobrovi					X
Kočevje	GUP Onger	X				
	GUP Rožni studenec	X				
	Risova pot				X	
Novo mesto	Roška pešpot	X	X			
	GUP Zaplaške stezice	X				
Brežice	Priprava noce GUP, OŠ Prevole					X
	Oglarska pot	X				
	Gozd je kultura			X	X	
	Pišece					X
	Po sledih vodomca					X
Celje	Svibno	X				
	Ekološka učna pot Vrbje					X
	Ekosistemska pot Šmartinsko jezero	X				
	Pekel	X	X	X		
	Zelena učilnica Vransko					X
	Hrastje	X	X			X
	Tabor					X
	Trje					X
	Celjska koča	X	X			
	GUP Dobrna	X				
	Lovska učna pot Rinka	X				
	Mestni gozd Celje	X				
	Učna pot Petelinjek	X				
Sl. Gradec	GUP Stari grad Radlje ob Dravi	X				
	GUP Tičnica		X			
Maribor	GUP Rozkina					X
	GUP Piramida-Kalvarija					X
Murska S.	GUP Polanski log		X			
	SKUPAJ	23	9	2	2	13

V letu 2019 je bilo na gozdnih učnih poteh izvedenih skupno 49 vzdrževalnih in drugih opravil, od tega je bilo na 23 poteh opravljeno redno vzdrževanje, na 9 investicijsko vzdrževanje (večja vzdrževalna dela), za dve poti sta bila izdelana vodnika, sodelovali smo postavitvi dveh novih poti, pri 13-tih poteh pa smo opravili strokovna svetovanja upravljavcem poti. Pri rednem in investicijskem vzdrževanju so v poročilu upoštevane le tiste poti, ki jih upravlja ali soupravlja ZGS.

Vzdrževanje evropskih pešpoti

Pohodništvo je način spoznavanja gozda in gozdnega prostora, ki je naravi prijazen in omogoča pristen stik z naravnim okoljem. V letu 2019 smo tako kot prejšnja leta redno sodelovali pri pohodniških prireditvah, v okviru Komisije za evropske pešpote pa ZGS v skladu s svojimi

možnostmi sodeluje tudi pri vzdrževanju evropskih pešpoti. V letu 2019 so bila opravljena vzdrževalna dela na naslednjih odsekih evropskih pešpoti: OE Tolmin: E7 Razdor – Huda stopnja (15 km); OE Kranj: E7 Petrovo Brdo – Porezen (5,3 km); OE Ljubljana: E6 Iška – Krvava peč (7 km); OE Novo mesto: E7 Dol.Toplice - ZAgrodec (28 km), E7 Gornje laze – Smuk (7 km), E7 Stečišče Laške poti in E7 v Kobile proti Pragu (5 km); OE Brežice: E7 Bistrica ob Sotli – grad Podsreda (nova tabla), E6, E7, E12 (196 km); OE Nazarje: E6 Sleme – Čreta (27 km); OE Slovenj Gradec: E6 Prelaz Radelj - Radlje ob Dravi (5 km), E6 Partizanka – Vodriž (15 km); OE Murska Sobota: E7 Hodoš – Moravske Toplice. Vzdrževanje koordinira Komisija za evropske pešpoti, poteka pa v sodelovanju z ZGS in v organizaciji lokalnih skupnosti ter različnih nevladnih organizacij na lokalni ravni.

5 Razvojni projekti in mednarodno sodelovanje

Odgovoren: Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019

	Planirane neto ure	Realizirane neto ure	Realizacija %
Razvojni projekti in mednarodno sodelovanje	59.949	51.883	86

5.1 PROJEKTA PISARNA

Zaradi naraščajočega števila projektov je ZGS vzpostavil projektno pisarno, ki s svojim delovanjem skrbi za podporo projektному delu od priprave projekta, izvedbe in tudi integracije projektnih vsebin in rezultatov v javno gozdarsko službo.

Projektna pisarna je začela delovati v prvi polovici leta 2019, pri čemer izpostavljamo:

- pregled možnih virov financiranja za projekte ZGS;
- usmerjanje prijav projektov;
- sodelovanje s Sektorjem za gozdarstvo na MKGP, pri prijavah novih projektov;
- predstavitev novih projektov na MKGP;
- priprava dokumentacije za notranjo kontrolo ZGS s strani MKGP;
- priprava podatkov za zadolževanje;
- začetek uvajanja nove organizacije dela na projektih, predvsem pri operativnih nalogah, komunikaciji med projekti z namenom optimalnejšega izvajanja aktivnosti;
- posodobitev navodil za delo na projektih;
- pomoč pri zaključevanju projektov;
- predstavitev potekajočih projektov sodelavcem ZGS, GIS in BF;
- sodelovanje pri izvedbi in predstavitvi projektov v okviru Osrednje prireditve ob Tednu gozdov 2019.

Finančna sredstva za izvajanje razvojnih projektov so bila pridobljena iz različnih, v večini EU programov:

- program LIFE 2014 - 2020;
- OP Izvajanje kohezijske politike 2014 - 2020, Cilj 6.2;
- PRP 2014 - 2020: CLLD/LAS – Lokalne akcijske skupine;
- program sodelovanja Interreg Slovenija-Hrvaška 2014 - 2020;
- medregionalni program sodelovanja Interreg Europe 2014 - 2020;
- transnacionalni program Interreg Alpine Space – Območje Alp 2014 - 2020;
- transnacionalni program Central Europe – Srednja Evropa 2014 - 2020;
- transnacionalni program Interreg Danube – Podonavje 2014 - 2020;
- program Erasmus;
- direktne pogodbe z Ministrstvi.

V letu 2019 smo pristopili tudi k partnerstvu v pripravi dveh projektih finančnega mehanizma Obzorje 2020 (Horizon 2020).

Realizacija načrtovanih ur na projektih v letu 2019 je bila nižja od načrtovane zaradi zamika začetka izvajanja kohezijskih projektov in projekta DinAlpConnect (zamuda pri odločitvi upravljaljskega organa ADRION) ter izvajanja del na projektu LIFE NATURA IP (podpis pogodbe z vodilnim partnerjem je bil šele v mesecu novembru).

5.2 ZAKLJUČENI PROJEKTI

V letu 2019 smo uspešno zaključili 9 projektov, od tega dva kot vodilni partner.

Preglednica 33: Projekti zaključeni v letu 2019

Zap.št.	Akronim projekta	Polni naslov projekta	Finančni mehanizem	Vloga ZGS
Doprinos projekta k izvajanju javne gozdarske službe Ključne aktivnosti, izvedene v l. 2019				
1	LIFE Kočevsko	Ohranjanje območij Natura 2000 Kočevsko	LIFE	partner
<p>Cilj projekta je bil na območju Natura 2000 Kočevsko (največje Natura 2000 območje v RS) izvesti konkretne naravovarstvene ukrepe za tarčne vrste Natura 2000, na skupno 273 razpršenih lokacijah v gozdu. ZGS kot upravljalec Natura 2000 v gozdnem prostoru je uspel izvesti vse načrtovane ukrepe v projektu ter izboljšal poznavanje stanja ciljnih tarčnih vrst. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predstavitev rezultatov projekta: Občni zbor RD Kočevje, Policijska postaja Kočevje, Društvo študentov biologije, Fotografsko društvo Kočevje, ZGS OE Novo mesto, DOPPS; • LIFE Kočevsko after LIFE Conservation Plan; • Laymans Report; • oddano zaključno poročilo projekta s pozitivno oceno revizije projekta; • pozitiven odziv EU Komisije in pridobljena sredstva EU; • priročnik za izvajanje gozdarskih ukrepov za tarčne Natura 2000 vrste; • sodelovanje pri pripravi kohezijskega projekta DeGoMe. 				
2	LIFE DINALP BEAR	Population management and conservation of brown bears in northern Dinaric Mountains and the Alps	LIFE	Vodilni partner
<p>Glavni cilji projekta je bil usklajevanje upravljanja populacije medveda na čezmejni ravni, dolgoročno omogočiti širjenje medvedje populacije v alpski prostor in olajšati sobivanje človeka in medveda z ukrepi za zaščito človeškega premoženja. Projekt je prispeval k boljšemu upravljanju in poznavanju prostoživečih populacij zveri. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pripravljena vsa gradiva za izobraževanje in izvedena izobraževanja; • pripravljen osnutek Strategije upravljanja rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 2019-2028 in akcijskega načrta; • izvedeno usposabljanje intervencijskih ekip partnerjev projekta; • razdeljeni zadnji zaščitni ukrepi (elektroograde, psi); • posodobljen spletni portal mbase – podatki o škodah, monitoringu, odvzemu, aplikacija za delo na tablicah, izvedeno usposabljanje pooblaščenecv; • izvedeni odlovi medvedov in opremljanje s telemetričnimi ovraticami; • oddano zaključno poročilo projekta s pozitivno oceno revizije projekta. 				
3	ECOKARST	Ecosystem services of Karst protected areas – driving force of local sustainable development	Interreg Danube	Vodilni partner
<p>Cilj projekta je bil raziskati možnosti povezovanja različnih ekosistemskih storitev (tudi v gozdu) in razvoja naravi prijaznega podjetništva na lokalni ravni. Izdelana je bila metodologija določevanja in postopek kartiranja ter valorizacije ekosistemskih storitev, ki je osnova za prihodnje dopolnitve sistema splošno koristnih funkcij, ki ga uporabljamo na ZGS. Projekt je doprinesel k izboljšanju upravljaljskih načrtov zavarovanih območij in strokovnih podlag za načrtovanje gospodarjenja z gozdom. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metodologija določevanja in postopek kartiranja ter valorizacije ekosistemskih storitev kot dopolnilni sistem splošno koristnih funkcij - dopolnjevanje sistema splošno koristnih funkcij; • uporaba ES pristopov v načrtovanju rabe prostora; • participativni pristopi k javnim razgrnitvam; • ozaveščanje o aktivnostih ZGS (zaključna konferenca, delavnice, interaktivni vikendi NRP); • lokalni akcijski načrti podjetništva za 7 kraških zavarovanih območij; • strategija za integracijo ekosistemskih storitev v trajnostni razvoj kraških zavarovanih območij; • sejem naravi prijaznih podjetij in nagrade za najboljša podjetja v Podonavju; 				

		<ul style="list-style-type: none"> • treningi za podporo naravi prijaznemu podjetništvu; • priprava BIO (Biodiversity Investment Opportunities) kart za 7 zavarovanih območij; • trening komunikacije za ZGS načrtovalce in drugo izobraževanje zaposlenih na ZGS; • oddano zaključno poročilo projekta. 		
4	Opazujem - varujem	Skrb za ohranjanje medvedov s spodbujanjem nepotrošne rabe	LAS – Program razvoja podeželja	partner
<p>Cilj projekta je bil povečanje lokalne sprejemljivosti medvedov na Kočevskem, razviti možnost opazovanja medveda v naravi ter s tem povečanje možnosti ohranitve populacije in uspešnejšega sobivanja. Projekt je doprinesel k boljšemu upravljanju prostoživečih populacij zveri. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdelani opazovalnici za opazovanje medveda; • medvedova soba v Kočevski reki; • interpretativne table in didaktične pripomočke za predstavitev medveda v medvedovi sobi; • oddano zaključno poročilo projekta. 				
5	RockTheAlps	Harmonised Rockfall natural risk and protection forest ecosystems service mapping in the Alpine Space	Interreg Alpine Space	partner
<p>Cilj projekta je bil pridobitev celovitejših strokovnih podlag za načrtovanje posegov v prostor (gozdnih prometnic) v alpskem prostoru. Tako se je vzpostavila vidnejša vloga ZGS pri obvladovanju naravnih pojavov v alpskem prostoru, predvsem s pridobitvijo in obdelavo podatkov iz LIDAR snemanj za pilotna območja. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vidnejša vloga ZGS pri obvladovanju naravnih pojavov v alpskem prostoru; • strokovne podlage za načrtovanje posegov v prostor (gozdnih prometnic) v alpskem prostoru; • uspešno izveden prikaz varovalnega učinka gozda pred padajočim kamenjem v Jelovici; • predstavitev posterja na svetovnem kongresu IUFRO; • delavnica gospodarjenje v varovalnih in zaščitnih gozdovih s poudarkom na območja skalnih podorov – izobraževanje za trenerje; • zaključna konferenca z delavnico– na Igu in predstavitev rezultatov projekta in izvedba delavnice v Ljubljani. 				
6	ALPBIONET2030	Integrative Alpine wildlife and habitat management for the next generation	Interreg Alpine Space	partner
<p>Projekt je prispeval predvsem k urejanju upravljanja s prostoživečimi vrstami in ohranjanju habitatov prostoživečih vrst ter njihove povezljivosti na različnih prostorskih ravneh (lokalni, regionalni in čezalpski). Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indeks ekološke povezljivosti gozda; • predstavitev vrednotenja poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede divjadi; • pomen povezave med Alpami in Dinarskim gorstvom z vidika ekološke povezljivosti in klimatskih sprememb; • čezmejna strategija upravljanja s prostoživečimi živalskimi vrstami (gams in kozorog); • predstavitev projekta na kongresih, delavnicah, predstavitev šolarjem, zaključna konferenca; • uspešna prijava nadaljevanja projekta s projektom DinAlpConnect. 				
7	QualityForest	QualityForest - Proposal for a new professional qualification that includes all the competences of the European Chainsaw Certificate	Erasmus+	partner
<p>Cilj projekta je bil izboljšanje dela ZGS na področju promocije varnosti in zdravja pri delu, tako za poklicne kot predvsem za nepoklicne izvajalce del v gozdovih. Projekt je doprinesel k izvajanju svetovanja, izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvoj in oblikovanje predloga nove poklicne kvalifikacije, ki vključuje vse prvine evropskega certifikata za delo z motorno žago (ECC); • IO1 poklicni standard; • IO2 priročnik za učenje in ocenjevanje; • diseminacija rezultatov projekta, sejmi, prispevek za YouTube. 				
8	ŠMARJE NATURE POINT	Šmarski turistični preplet – narava, kultura in šport	LAS – Program razvoja podeželja	partner

<p>Projektne aktivnosti so zagotovile razvoj turizma in razvoj novih turističnih produktov. Poudarek je bil predvsem na zelenem turizmu, ki je prijazen okolju in celotnemu družbenemu življenju. V okviru projekta so bile izvedene manjše investicije, katerih rezultat je nastanek novih turističnih produktov. Izvedeni so bili športni rekviziti v naravi, lesena drevesna opazovalnica, zasaditev dreves za namene keltskega horoskopa in Kneippov park. Cilj ZGS je bilo sodelovanje pri razvoju turističnih produktov, ki temeljijo na obiskovanju in doživljanju gozda ter izvedba izobraževanj na lokalnih osnovnih šolah. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drevesna opazovalnica; • zasaditev dreves; • izvedba izobraževanj za osnovne šole. 				
9	CRP V4-1623*	Razvoj metod zaznavanja poškodb iglavcev zaradi smrekovih in jelovih podlubnikov ter izdelava modelov za napovedovanje namnožitve smrekovih in jelovih podlubnikov v slovenskih razmerah	ARRS - CRP	podizvajalec
<p>Projekt je doprinesel k preveritvi uporabnosti multispektralnih posnetkov gozdov za odkrivanje, spremljanje in prikazovanje žarišč podlubnikov ter napovedovanje razvoja žarišč podlubnikov in podajanje možnih ukrepov zoper prenamnožitve podlubnikov na podlagi multispektralnih posnetkov, vzpostavitev sistema nadzora in ugotavljanje zdravstvenega stanja dreves. Projekt je doprinesel k boljšemu varstvu gozdov. Projekt je bil uspešno zaključen.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • model za zaznavanje prisotnosti žarišč in spremljanja dinamike razvoja oziroma stopnje napadenosti; • razvoj modela za zaznavanje sanacije žarišč podlubnikov in spletne interaktivne aplikacije za vizualizacijo multispektralnih posnetkov drona; • prostorski model ogroženosti smreke zaradi podlubnikov. 				

5.3 PROJEKTI V IZVAJANJU

Projekte iz spodnje preglednice smo v letu 2019 izvajali skladno s projektnimi prijavi in programom dela za leto 2019. Podrobne informacije o posameznih projektih so dostopne na www.zgs.si/zavod/mednarodni_projekti/.

Preglednica 34: Projekti v izvajanju v letu 2019

Zap.št.	Akronim projekta	Polni naslov projekta	Finančni mehanizem	Vodilni partner	Trajanje projekta
Doprinos projekta k izvajanju javne gozdarske službe					
Ključne aktivnosti, izvedene v letu 2019					
1	ARTEMIS	Awareness, training and measures on invasive alien species in forests - Osveščanje, usposabljanje in ukrepanje za invazivne tujerodne vrste v gozdovih	LIFE	GIS	7. 7. 2016 - 31.10. 2020
<p>Projekt prispeva k zmanjšanju škodljivih vplivov invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost gozdov, s povečevanjem zavedanja javnosti in z vzpostavitvijo učinkovitega zgodnjega odkrivanja in opozarjanja ter hitrega odzivanja na pojavnost invazivnih tujerodnih vrst v gozdovih. Projekt doprinese tako k boljšemu varstvu gozdov.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povečana osveščenost javnosti, še posebej lastnikov gozdov, glede nevarnosti, ki jih za gozdove predstavljajo invazivne tujerodne vrste (izobraževanja, razstave, sejmi, vodene poti, plakati na vlakih, film, prispevki v medijih, spletni portal, FB...); • popis prisotnosti invazivnih tujerodnih vrst v gozdnem prostoru (invazivke.si); priročnik za popis invazivnih tujerodnih vrst. • dela na vzpostavitvi učinkovitega sistema za zgodnje obveščanje in hitro odzivanje (ZOHO) na tujerodne vrste v gozdnem prostoru; • izboljšana zmogljivost za zgodnje obveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah v gozdovih z aktivacijo in izobraževanjem zaposlenih na področju upravljanja z gozdovi in prostovoljcev; 					

<ul style="list-style-type: none"> • zmanjšanje potenciala širjenje glive <i>Eutypella parasitica</i>, povzročiteljice javorovega raka z zagotavljanjem poseka okuženih dreves (brošura, izobraževanja lastnikov gozdov, izdaja odločb za posek); • mednarodna konferenca na temo invazivnih tujerodnih vrst, Ljubljana, september 2019. 					
2	BIO4ECO	Sustainable regional bioenergy policies: a game changer - Trajnostne regionalne bio-energetske politike: prelomna točka	Interreg EUROPE	Forest Sciences Centre of Catalonia (CTFC), Solsona, Španija	1.4.2016 -30.9.2020
<p>Projekt pripomore k aktivnejši vlogi ZGS pri spodbujanju učinkovite rabe biomase v energetske namene s pripravo pravnih podlag in smernic za ozaveščanje in združevanje lastnikov gozdov, zlasti na območjih, kjer je delež lesa slabše kakovosti večji in posledično nižji pričakovan donos iz gozda. Prav tako je cilj izboljšanje usklajevanja ZGS z drugimi področji politike, ki imajo vpliv na naložbe v bioenergetske projekte.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svetovanje lastnikom gozdov na delavnici v Ljubljani; • predstavitev projekta na 2 sejmih : Komenda in Narava- zdravje; • priprava Strategije za umno rabo lesno biomase skupaj z MOP, GIS, MGKP in MGRT. 					
3	Carnivora Dinarica	Čezmejno sodelovanje in ekosistemske storitve za dolgoročno ohranjanje populacij velikih zveri v severnih Dinaridih	Interreg SI - HR	UNI LJ - BF	1.9.2018 - 28.2.2021
<p>Projekt s harmonizacijo čezmejnega monitoringa volka in risa doprinaša k poenotenju metod in posledično boljšega pregleda nad populacijsko dinamiko večjega dela dinarske populacije, in sicer z dodatnim razdeljevanjem zaščitne opreme (visokih elektromrež) in pastirskih psov na območju številnih konfliktov, s postavitvijo medovarnih smetnjakov na že omenjenem območju, z usmerjanjem obiskovalcev Snežnika in Mašuna ter z ureditvijo interpretacijske sobe in Mašunske GUP o velikih zvereh. Projekt doprinaša k boljšemu upravljanju prostoživečih populacij zveri.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev kmetije dobrih praks – kmetija Volk (Suhorje). • Razdeljevanje opreme za varovanje čebelarjem (3) in rejcem (2). • Sodelovanje z vzrediteljem pastirskih psov (vzpostavitev vzrejnih pogojev, vzreja in vzgoja prvega psa). • Postavitev senzorjev za monitoring obiskovalcev na območju Snežnika, analiza podatkov. • Zasnova vsebin za interpretacijski center o VZ v Pivki – center DINA. • Izvedba 5 delavnic za deležnike in lokalne prebivalce. • Udeležba na bilateralnem sestanku za poenotenje monitoringa in upravljanja z volkom SLO/HR. • Promocija in predstavitve projekta. 					
4	GreenRisk4ALPs	Development of ecosystem-based risk governance concepts with respect to natural hazards and climate impact – from ecosystem-based solutions to integrated risk assessment	Interreg Alpine Space	Austrian Forest Research Center	17.4.2018 - 16.4.2021
<p>Cilj projekta je zagotoviti pomoč pri gozdnogospodarskem načrtovanju s pridobitvijo celovitejših strokovnih podlag za načrtovanje posegov v prostor v alpskem prostoru, izdelavo prostorskih pregledov območij tveganj in na ta način doseganje vidnejše vloge ZGS pri obvladovanju naravnih pojavov v alpskem prostoru.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priprava matrike definicij zaščitnih in varovalnih gozdov; • razvoj paketa programskih orodij za ocenjevanje stanja gozdov in primernosti njihove strukture za opravljanje zaščitne in varovalne funkcije pred posameznimi naravnimi nevarnostmi ter za določanje območij ogroženosti in določanje ekonomske vrednosti zaščitnih in varovalnih gozdov (FAT- Forest Assesment Tool) ; • modeliranje interakcij med strukturo gozda (spremembe v sestavi DV, slabša odpornost, pogostejše ujme, napadi škodljivcev...) in posameznimi naravnimi nevarnostmi (skalni podori, snežni in zemeljski plazovi) za dane scenarije klimatskih sprememb; • analiza kapacitet v občini Kranjska Gora za takojšnje ukrepanje ob naravnih nesrečah: katere nevarnosti pretijo, vzroki in posledice naravnih katastrof, pripravljenost služb za reševanje ter možnosti za izboljšanje pri ukrepanju; • zbiranje podatkov in priprava Priročnika za gospodarjenje v varovalnih in zaščitnih gozdovih. 					
5	LifeGenMon	Life for european forest genetic monitoring	LIFE	GIS	1. 7. 2014 - 30. 6. 2020

		system - Razvoj sistema monitoringa genetske pestrosti gozdnega drevja			
<p>Cilj projekta je izdelava strokovne podlage za vzpostavitev genetskega monitoringa za gozdne drevesne vrste v Evropi v povezavi z vplivom klimatskih sprememb na njihovo genetsko pestrost, na njihovo zmožnost prilagoditve na klimatske spremembe ter na njihovo odpornost na škodljive organizme, bolezni in na ekstremnejše vremenske pojave. Projekt doprinaša k zagotavljanju semen in semenske baze ter posledično sadik, prinaša pa tudi nova znanja glede premene in sanacije gozdov, ki so utrpeli velike škode v zadnjih umjah.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osnutek kazalnikov za spremljanje sprememb v genetski raznolikosti v času; • predlog strokovnih navodil za monitoring genetske pestrosti in smernic za snovalce relevantnih politik na nacionalni, regionalni in evropski ravni; • izobraževanja in diseminacija na različnih ravneh, strokovnjake s področja gozdarstva, lastnike gozdov in snovalce sistemskih strategij in politik; • promocijsko gradivo. 					
6	LIFE Lynx	Preventing the extinction of the Dinaric-SE Alpine lynx population through reinforcement and long-term conservation - Preprečevanje izumrtja risa v dinarski in jugovzhodni alpski regiji z okrepitevijo in trajno zaščito	LIFE	ZGS	1.6.2017 - 31.3.2024
<p>Projekt je namenjen predvsem rešitvi naše populacije risa pred izumrtjem. Poleg aktivnosti, povezanih z doseljavanjem osebkov iz Karpatske populacije in vzpostavitvijo sistema spremljanja varstvenega stanja populacije, bo projekt prispeval tudi k usposabljanju pooblaščenec za cenitev škod po zavarovanih živalskih vrstah in k blaženju konfliktov, ki jih povzročijo velike zveri. Izvajali se bodo ukrepi za osveščanje in vključenost lovcev in lokalnih skupnosti v projektne aktivnosti, kar bo olajšalo komunikacijo med ZGS in deležniki. Projekt doprinaša k boljšemu upravljanju prostoživečih populacij zveri.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordinacija in usklajevanje projekta s projektnimi partnerji; • doselitev 1 in spremljanje 2 risov; • izvedba monitoringa risov 2018/19; • nadaljevanje monitoringa 19/20 in razširitev; • navodila za uporabo kamer; • 15 predstavitev projekta, 6 predstavitev – mreženje, 2 tiskovni konferenci, 2 dogodka za (NVO, novinarji) ; • dogovori za izpuste risa na Gorenjskem. 					
7	3Lynx	Population based (transnational) monitoring, management and stakeholder involvement for the Eurasian Lynx affecting 3 Lynx Populations in the Central Europe Area - Monitoring, upravljanje in vključevanje interesov deležnikov na območju 3 populacij evrazijskega risa v srednji Evropi	Interreg Central Europe	Ministry of the Environment of the Czech Republic	1.7.2017 – 30.6.2020
<p>3Lynx dopolnjuje aktivnosti, ki se izvajajo v okviru projekta LIFE Lynx, predvsem na področju sodelovanja z deležniki in vzpostavitve sistema monitoringa. Prispeval bo k izboljšanju komunikacije med različnimi deležniki, ki so vpeti v tematiko velikih zveri, predvsem izboljšanju pristopov osebja ZGS k reševanju konfliktnih situacij. Projekt doprinaša k boljšemu upravljanju prostoživečih populacij zveri.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitoring risa; foto pasti, telemetrija; • trening za deležnike (2): lovci in gozdarji ter študenti; • obisk deležnikov (1): Trbiž; • predstavitve, delavnice, okrogla miza, članki; • strategija za BBA populacijo risa. 					

8	LIFE NATURA IP	LIFE integrated project for enhanced management of Natura 2000 in Slovenia – LIFE integralni projekt za izboljšano upravljanje z območji Natura 2000 v Sloveniji	LIFE - Integrated projects 2017	MOP	5.9.2018 - 31.12.2026
<p>Glavni cilj integralnega projekta je izboljšati izvajanje Programa upravljanja Natura 2000 za Slovenijo za obdobje 2014–2020 (PUN 2000) in priprava novega PUN za naslednje programsko obdobje. Projekt zajema 3 pilotna gozdna območja na katerih želi izboljšati stanje ciljnih kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov (Kamniško Savinjske Alpe, Boč-Haloze-Donačka gora in Ličenca pri Poljčanah). Poleg tega spremlja in usklajuje tudi izvajanje komplementarnih projektov in finančnih mehanizmov za izboljšanje stanja biotske pestrosti Natura 2000 območij (kohezijski projekti, gozdni sklad, Interreg projekti...).</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osnutek analize izvajanja Programa upravljanja z območji Natura 2000 2014-2018 za gozdarstvo, lovstvo in upravljanje z velikimi zvermi; • sodelovanje pri pripravi Prednostnega akcijskega okvirja (PAF) 2021-2027; • sodelovanje pri pripravi poročila o izvajanju Programa upravljanja z območji Natura 2000 za Vlado RS; • vzpostavitev projektne tima. 					
9	LINKS4SOILS	Linking Alpine Soil Knowledge for Sustainable Ecosystem management and Capacity Building - Povezovanje znanja o tleh alpskega območja za izboljšanje trajnostnega upravljanja ekosistemov	Interreg Alpine Space	Kmetijski Inštitut Slovenije	1.11.2016 – 30.4.2020
<p>Cilj projekta je pridobitev celovitejših strokovnih podlag za načrtovanje v alpskem prostoru, kar lahko izboljša proces gozdnogospodarskega načrtovanja. Rezultati projekta bodo zagotovili boljše zavedanje glede tal in upoštevanje teh vedenj v praksi. Na ta način ZGS tudi zbira podatke o stanju in razvoju gozdov kot ekosistema.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posodabljanje fitocenoloških osnov v GGN (sofinanciranje fitocenološke delavnice); • priprava gojitvenih izhodišč po rastiščnih tipih za načrtovanje usmeritev v GGN; • prispevek uporaba strojne sečnje v različnih tipih gozdov ter njenih vplivov na gozdna tla; • priročnik o gozdnih tleh za gozdarje; • priročnik o gozdnih tipih Slovenije; • primeri dobrih praks ravnanja s tlemi v Alpah; • poletna šola, video o produktivnosti kot eni izmed funkcij tal, zaključna konferenca; • komunikacijske dejavnosti. 					
10	Spremljanje varstvenega stanja volkov v Sloveniji		MOP	ZGS	do 31.10.2020
<p>Cilj projekta je izvedba monitoringa populacije volkov in s tem zagotavljanje osnove za strokovno upravljanje populacije. Projekt doprinaša k boljšemu upravljanju prostoživečih populacij zveri.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 460 neinvazivnih genetskih vzorcev; • 2 izobraževanja za strokovne sodelavce ZGS (105 udeležencev) ; • 5 izobraževanjih za prostovoljce (179 udeležencev) ; • popis volčjih tropov po metodi izzivanja tuljenja (avgust) ; • širitev popisne mreže in območja zbiranja vzorcev. 					
11	URBforDAN	Management and Utilization of Urban Forests as natural heritage in Danube Cities – Upravljanje z mestnimi gozdovi Podonavja	Danube Transnational Programme	MO Ljubljana	1. 6. 2018 - 30. 11. 2020
<p>Cilj projekta je izboljšano upravljanje z mestnimi in primestnimi gozdovi, k čemur bo pripomogla izdelava metodologije za kartiranje ekosistemskih storitev v urbanih gozdovih in metodologije za izdelavo upravljalvskega načrta za urbane gozdove (v Sloveniji na primeru pretežno zasebnih gozdov na območju Golovca pri Ljubljani).</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metodologija za strateški in operativni del upravljalvskega načrta za urbane gozdove; 					

		<ul style="list-style-type: none"> osnutek strategije za urbane gozdove Ljubljane; sodelovanje z mestno občino Ljubljana, krajinskim parkom Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, svetovalnimi podjetji pri pripravi strategije; predstavitev projekta in aktivnosti na evropskem forumu za urbane gozdove v Kölnu; sodelovanje z raziskovalnimi inštitucijami (BF, GIS) pri pripravi metodologije in reviziji načrta; delavnice z uporabniki Golovca in lastniki gozdov na Golovcu – namen: priprava operativnega dela upravljaljskega načrta za Golovec, ustanovitev iniciative. 			
12	VET4BIO ECONOMY	Innovative VET for key competences in the emerging field of forest bioeconomy	Erasmus+	Hrvaški gozdarski inštitut	1.9.2018 - 31. 8. 2021
<p>Cilj projekta je povečati znanje in zagotoviti ključne kompetence za strokovnjake, povezane z gozdarstvom, z namenom omogočiti izvajanje celotne gozdne vrednostne verige in proizvodnje izdelkov z dodano vrednostjo. V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> osnutki e-izobraževalnih programov za gozdarski kader; osnutek priročnika za uporabo e-izobraževanj; priprava konceptov izobraževanj za moderatorje. 					
13	BEECH POWER	World Heritage BEECH Forests: emPOWERing and catalyzing an ecosystem-based Sustainable Development	Interreg Central Europe	Hochschule für nachhaltige Entwicklung Eberswalde	1.4.2019 - 31.3.2022
<p>Projekt BEECH POWER namerava izboljšati kvaliteto in učinkovitost upravljanja s svetovno dediščino Starodavnih in prvinskih bukovih gozdov Karpatov in drugih evropskih regij z namenom zaščite integritete ekosistemov posameznih delov te designacije. Z vpisom dveh lokacij (Snežnik_Ždrocle, Krokar) na seznam UNESCO dediščine bo tudi ZGS sodeloval pri procesu vzpostavitve sistema upravljanja, kar je ena od zavez Slovenije - in projekt ta proces podpira.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> participativne situacijske analize (Krokar, Snežnik); strategije za aktivno vključevanje deležnikov v upravljanje z vplivnimi območji; analiza tveganje in ranljivosti območij (Krokar, Snežnik) ; delavnice za reševanje konfliktov med deležniki (Krokar, Snežnik) ; študija o trenutnih standardih za ocenjevanje kvalitete upravljanja; regionalna študija o potrebah in potencialih za dobro upravljanje (Krokar, Snežnik) ; komunikacijske dejavnosti. 					
14	LIFE WOLFALPS EU	Coordinated action to improve wolf-human coexistence at the alpine population level - Usklajene aktivnosti za izboljšanje sobivanja med človekom in volkom na nivoju alpske populacije	LIFE	Ente di Gestione delle Aree Protette delle Alpi Marittime	1.9.2019 - 30.09.2024
<p>Projekt je namenjen usklajevanju aktivnosti za sobivanje volka s človekom na območju Alp. ZGS bo nadaljeval z aktivnostmi na področju zaščitnih ukrepov, ključna bo ustanovitev volčjih intervencijskih skupin s pooblaščenici za škode in spremljanje plenskih vrst z ocenjevanjem vpliva. Predvidene aktivnosti so: prenova strateških dokumentov za volka v RS (strategija in akcijski načrt), usposabljanje pripadnikov policijskih enot za preprečevanje nezakonitega lova, sodelovanje pri izvajanju dodatnih aktivnosti pri monitoringu volka, ZGS bo aktivno vključen v pripravo protokolov v zvezi s prevencijo, in komunikacijskih aktivnosti z bistvenimi poudarki na sobivanju.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvodni partnerski sestanek; vzpostavitev projektne tima. 					
15	LIFE SySTEMiC	Close-to-Nature forest sustainable management practices under climate changes – Sonaravno gospodarjenje z gozdovi z izvajanjem trajnostnih praks v skladu s podnebnimi spremembami	LIFE	Università degli Studi di Firenze (UNIFI)	1.09.2019 - 31.08.2024

<p>Projekt je namenjen prilagoditvam gospodarjenja z gozdovi na podnebne spremembe s pripravo nabora novih strategij gojenja in varstva gozdov za posamezne gozdne rastiščne tipe.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvodni partnerski sestanek; • vzpostavitev projektnega tima. 					
16	VRH JULIJCEV	Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku	OP Kohezija – Prednostna naloga 6.2	TNP	1.2.2018 - 30.11. 2022
<p>Projekt je namenjen izboljšanju stanja osmih kvalifikacijskih vrst in štirih habitatnih tipov na območjih Natura 2000 v TNP, stanje katerih je ocenjeno kot neugodno ali celo slabo brez pričakovanega izboljšanja v prihodnosti. ZGS bo aktivno vključen v izvajanje načrtovanih nalog, povezanih z gozdnim prostorom - z usmerjanjem ali prilagajanjem gozdarske dejavnosti kot tudi posredno pri ostalih oblikah rabe prostora in naravnih virov v gozdnih narodnega parka. Kot nosilec bo izvedel ukrepe izboljšanja habitatne primernosti za kvalifikacijske vrste, vezane na gozdni prostor, ter prispeval k uvajanju režimov varstva v mirnih in varstvenih območjih narodnega parka. Na področju izobraževanja, ozaveščanja in promocije bo organiziral tematske delavnice in vodenja ter zagotavljal smiselno upoštevanje rezultatov projekta pri upravljanju in načrtovanju z gozdnimi viri.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza območja z vidika ustreznosti ukrepa sadnje drevoja; • na 17ih ploskvah posajenih 1300 sadik jerebice in 75 sadik gloega na območju Macesnovca na Pokljuki, kjer se zadržuje divji petelin; • sodelovanje na sestankih s škofijo Novo mesto za odkup zemljišča in vzpostavitev ekocelic. 					
17	CRP V4 – 1822*	Izboljšanje sistema spremljanja ulova smrekovih podlubnikov v kontrolne feromonske pasti in sistema polaganja kontrolnih pasti ter izdelava aplikacije za načrtovanje lokacij in številčnosti kontrolnih pasti ter kontrolnih nastav po ureditvenih enotah	ARRS - CRP	GIS	1.11.2018 – 31.10.2021
<p>Projekt bo doprinesel k izboljšanju sistema obvladovanja gradacij podlubnikov in posredno k boljšemu varstvu gozdov.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • testiranje različnih vrst feromonskih vab za osmerozobega smrekovega lubadarja. 					
18	CRP V4-1823*	Razvoj organizacijske in tehnične podpore za učinkovito ukrepanje ob izbruhih gozdu škodljivih organizmov	ARRS - CRP	GIS	1.11.2018 do 31.10.2020
<p>Cilj projekta je povečati pripravljenost Republike Slovenije na morebitne izbruhe oziroma najdbe tujerodnih gozdu škodljivih organizmov. V okviru projekta ZGS sodeluje pri pripravi načrtov izrednih ukrepov ob izbruhu škodljivih organizmov na rastlinah in pri pripravah na simulacijsko vajo ob izbruhu škodljivih organizmov na rastlinah. Projekt bo tako doprinesel k boljšemu varstvu gozdov.</p> <p>V letu 2019 so bili izvedeni naslednji rezultati in izdelki projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje pri pripravi modela za napovedovanje razvoja podlubnikov; • analiza daljinskega zaznavanja podatkov; • priprava podatkov za model. 					

Opomba: v CRP projektih ZGS nastopa kot podizvajalec

5.4 PROJEKTI V PRIPRAVI

V letu 2019 smo sodelovali tudi pri pripravi različnih projektov. V okviru kohezijske prednostne naložbe 6.2 Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti (Natura 2000) smo sodelovali pri pripravi naslednjih projektov za katere načrtujemo, da se bodo začeli izvajati v letu 2020.

Preglednica 36: Oddane kohezijske projektne prijave v letu 2019

Zap.št.	Akronim projekta	Polni naslov projekta	Finančni mehanizem	Vloga ZGS	Trajanje projekta
Doprinos projekta k izvajanju javne gozdarske službe					
1	*DeGoMe	Dežela gozdov in medveda - izboljšanje stanja ohranjenosti živalskih vrst in habitatnih tipov na območju Natura 2000 Kočevsko	OP Kohezija – Prednostna naloga 6.2	vodilni partner	1.01.2020* - 30.06.2023
Projekt je namenjen izboljšanju stanja štirinajstih kvalifikacijskih vrst in dveh habitatnih tipov na območjih Natura 2000 Kočevsko. ZGS bo izvajal naloge načrtovanja in izvedbe ukrepov za en gozdni habitatni tip in gozdne kvalifikacijske vrste.					
2	*Natura Mura	Obnovitev mokrotnih habitatov ob Muri - Natura Mura	OP Kohezija – Prednostna naloga 6.2	ZRSVN	1.01.2020* - 30.09.2023
Projekt je namenjen izboljšanju stanja trinajstih kvalifikacijskih vrst in treh habitatnih tipov na območjih Natura 2000 Mura. ZGS bo izvajal naloge načrtovanja in izvedbe ukrepov za dva gozdna habitatna tipa in sodeloval pri načrtovanju in ukrepih za gozdne kvalifikacijske vrste.					
3	*Naša mokrišča	Ureditev, obnovitev oz. vzpostavitev stoječih vod in potokov na Goričkem	OP Kohezija – Prednostna naloga 6.2	KP Goričko	1.02.2020* - 30.09.2023
Projekt je namenjen izboljšanju kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na območjih Natura 2000 Goričko. ZGS bo izvajal naloge načrtovanja in izvedbe ukrepov za en gozdni habitatni tip in sodeloval pri načrtovanju in ukrepih za gozdne kvalifikacijske vrste.					
4	*Pohorka	VIZIJA POHORJE 2030 – Izboljšanje stanja travniških, vodnih in manjšinskih gozdnih habitatov ter zagotavljanje mirnih con na Pohorju	OP Kohezija – Prednostna naloga 6.2	Regionalna razvojna agencija Koroška	1.09.2019* – 30.6.2023
Projekt je namenjen izboljšanju stanja štirinajstih kvalifikacijskih vrst in dveh habitatnih tipov na območjih Natura 2000 Kočevsko. ZGS kot javna gozdarska služba bo izvajal naloge načrtovanja in izvedbe ukrepov za en gozdni habitatni tip in gozdne kvalifikacijske vrste.					

- * projekti iz OP Kohezija – Prednostna naloga 6.2 gredo skozi proces neposredne potrditve na MOP in SVRK. Čas začetka izvajanja projektov je odvisen od dogovora z MOP in odobritve Projektne naloge ter ureditve sistema državnih pomoči; datum začetka projekta je naveden iz Projektne naloge.

V letu 2019 smo sodelovali še pri pripravi naslednjih projektov.

Preglednica 37: Priprava drugih projektnih prijav v letu 2019

Zap. št.	Akronim projekta	Polni naslov projekta	Finančni mehanizem	Vodilni partner	Trajanje projekta
Doprinos projekta k izvajanju javne gozdarske službe					

5	DinAlpConnect	DinAlpConnect Transboundary ecological connectivity of Alps and Dinaric Mountains – Transnacionalna ekološka mreža Alp in Dinaridov	Interreg Adrion	Kmetijski inštitut Slovenije	1.03.2020 - 30.06.2022
Cilj projekta je okrepiti nadnacionalno in sektorsko sodelovanje za izboljšanje ekološke povezljivosti med Dinarskim gorovjem in Alpami za dolgoročno varstvo biotske raznovrstnosti glede na podnebne spremembe.					
6	IDES	Improving water quality in the Danube river and its tributaries by integrative floodplain management based on Ecosystem Services - Izboljšanje kvalitete vode v Podonavju z integriranim upravljanjem poplavnih ravnin na osnovi ekosistemskih storitev	Interreg Danube Transnational Programme	partner	1.6.2020-30.11.2022
Sodelovanje z vodarsko stroko na pilotnem območju reke Mure na katerem bomo iskali ustrezne načine upravljanja z reko in obrečnimi gozdovi. Za nas je ključno zagotavljanje ekoloških razmer, ki omogočajo pomlajevanje in boj proti invazivnim rastlinskim vrstam					
7	LIFE NARCIS	NATuRe Conservation Information System – Informacijski sistem varstva narave	LIFE	partner	01.10.2020 – 31.03.2024
Ureditev nekaterih evidenc in baz podatkov ZGS, razvoj aplikacij za vnos podatkov, vnos baz podatkov v gozdarski informacijski sistem in vzpostavitev sistema za izmenjavo podatkov z naravovarstvenim informacijskim sistemom.					
8	LIFE Bold Wolf	Pilot actions for appropriate management of wolves in human dominated landscapes of Europe - Upravljanje s populacijami volka na območjih Alp	LIFE	partner	01.09.2020 – 30.04.2025
Izvedba ukrepov za Natura 2000 vrsto, izobraževanje zaposlenih, izobraževanje deležnikov. Skladnost z akcijskim načrtom oz drugimi političnimi dokumenti: glede na dokaj novo pojavnost "drznih" volkov, tega pojma in posledično s tem povezanih ukrepov v Strategiji ohranjanja volka v Sloveniji in trajnostnega upravljanja z njim ter povezanem akcijskem načrtu ni. V luči dogodkov v letu 2019, sploh širitve volka v predel Alp, bi v okviru projekta izvedli dodatne ukrepe in aktivnosti na terenu.					
9	Thin4future	Joint forces on sustainable thinning for future forest stability and adaptation to	Obzorje 2020	partner	1.7.2020 – 30.6.2023

		climate changes – Trajnostne oblike redčenja za stabilnost gozdov in prilagajanje podnebnim spremembam			
Razvoj redčenj pri gojenju gozdov, izobraževanje zaposlenih, lastnikov gozdov.					
10	FORWORKNET encore	Network for a Safe and Health Forestry Workforce – Mreža za varno in zdravo delovno okolje v gozdarstvu	Obzorje 2020	partner	1.7.2020 – 30.6.2023
Dvig kapacitete gozdnih delavcev za izboljšanje varnosti pri delu v gozdovih.					

Udeležili smo se predstavitve razpisa za PRP – Sodelovanje in se aktivno vključili v pripravo do dveh projektov, ki bodo oddani v letu 2020.

V letu 2019 smo bili neuspešni pri oddaji 2 projektov na Interrerg finančni mehanizem (RESFOR in URBANSILVA) ter pri oddaji enega LIFE projekta (LIFE BEECH).

5.5 MEDNARODNO SODELOVANJE

Mednarodno sodelovanje je bilo v letu 2019 večinoma vezano na izvajanje mednarodnih razvojnih projektov, ki so v celoti ali delno financirani iz sredstev EU, delno pa iz sredstev javne gozdarske službe. Poleg tega je bila mednarodna dejavnost strokovnjakov ZGS v letu 2019 usmerjena tudi v sodelovanje z državami, za katere ima Slovenije sklenjene sporazume preko MKGP (17+1, Rusija, Gruzija, ipd.) oziroma neposredno sklenjene sporazume o sodelovanju z ZGS (npr. z Agencijo za gozdove Ukrajine). Sodelovali smo tudi v različnih projektnih skupinah (npr. SURE – za vzpostavitev evropske mreže za ukrepanje po ujmah v gozdovih, COST ipd.). ZGS je aktivno sodeloval s številnimi tujimi strokovnimi in raziskovalnimi institucijami in je bil aktiven v različnih združenjih (npr. mreža gozdarskih komunikatorjev (FCN), evropski mreži za gozdno pedagogiko, mreži za urbane gozdove). Poleg tega smo sodelovali tudi z gozdarskim sektorjem drugih držav (npr. Gruzija) in mednarodnih organizacij, kot so FAO, Evropski gozdarski inštitut (EFI), IUFRO in ProSilva. V letu 2019, je ZGS sodeloval pri 30. obletnici ProSilve, Skupaj z GIS smo tesno sodelovali tudi s švedskimi gozdarskimi institucijami pri izmenjavi izkušenj na področju gospodarjenja z gozdovi. V okviru tega sodelovanja se pripravlja tudi publikacija o gospodarjenju z gozdovi, ki bo predvidoma izšla v letu 2020.

B: Javne naloge s področja varstva narave

6 Delo v zvezi z zavarovanimi živalskimi vrstami

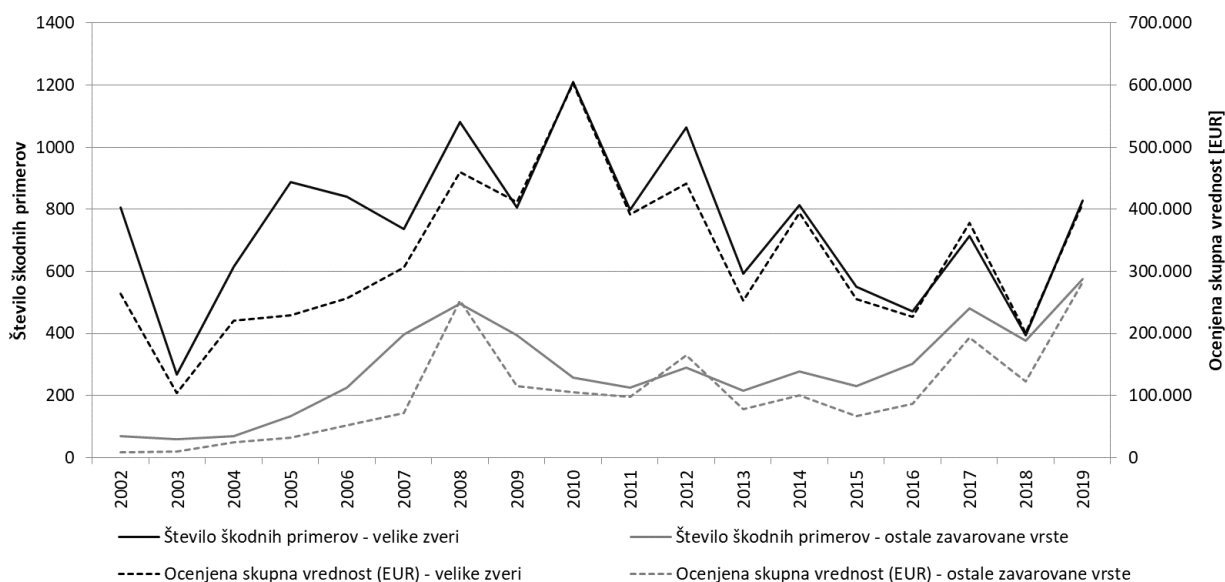
Odgovorna: dr. Matija Stergar, univ. dipl. inž. gozd. in Miha Marenče, univ. dipl. inž. gozd.

Planirano in realizirano v letu 2019

Dejavnost	Planirane neto ure	Realizirane neto ure	Realizacija %
Javna gozdarska služba na področju varstva narave	5.443	13.290	244
Lovišča s posebnim namenom na področju varstva narave	3.295	2.832	86
Skupaj ZGS na področju varstva narave	8.738	16.122	185

6.1 OCENJEVANJE ŠKOD, KI SO JIH POVZROČILE ZAVAROVANE ŽIVALSKÉ VRSTE

V letu 2019 smo zaposleni na ZGS opravili 1402 cenitvi škod, ki so jih povzročile zavarovane vrste prostoživečih živali. Največ škodnih primerov je bilo na OE Kočevje (305 oz. 22 % vseh škodnih dogodkov) in OE Sežana (270 oz. 19 % vseh škodnih dogodkov). Pri večini obravnavanih škodnih primerov sta bila povzročitelja medved in volk (skupaj 59 % vseh škodnih primerov).

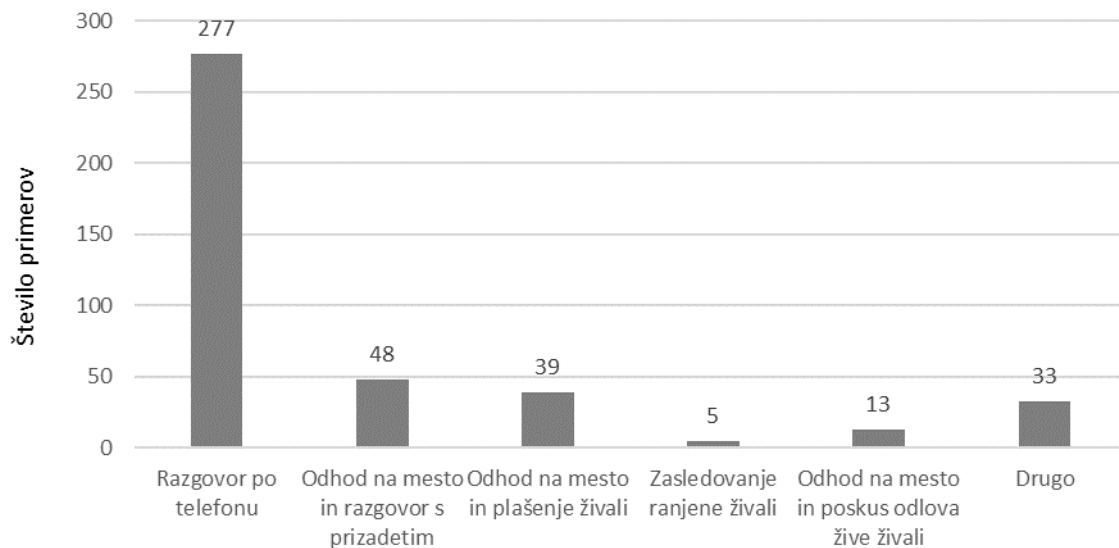
Slika 7: Dinamika števila škodnih primerov in ocenjena škoda, ki so jo povzročile zavarovane živalske vrste po letih v obdobju 2002 – 2019

V letu 2019 smo nadaljevali s preverjanjem pravilne rabe zaščitnih sredstev za preprečevanje škod po velikih zvereh, oškodovancem smo nudili pomoč pri zaščiti premoženja z interventnimi kompleti elektromrež in pomagali pri postopkih sofinanciranja zaščitnih sredstev s strani ARSO. Sodelovali smo tudi pri pripravi sprememb Pravilnika o primernih načinih varovanja premoženja in členov Zakona o ohranjanju narave, ki se nanašajo na navedeni pravilnik.

6.2 DELO INTERVENCIJSKE SKUPINE ZA PRIMERE TEŽAV Z VELIKIMI ZVERMI

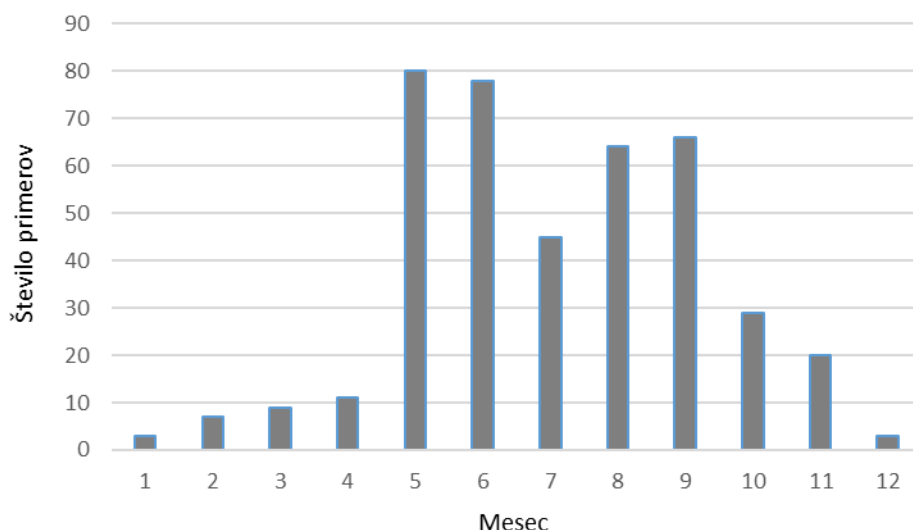
Intervencijska skupina (dalje IS) se je v letu 2019 odzvala na 415 klicev zaradi težav z velikimi zvermi. 180 klicev so prejeli člani Kočevsko-Dolenjske regije, 194 klicev člani Notranjsko-Obalno-kraške, 40 klicev je prejel koordinator IS, skupina severno od primorske AC pa je v letu 2019 obravnavala 1 klic.

V večini primerov (67 %) je bilo ukrepanje članov IS omejeno na telefonski razgovor. Med pogostejšimi ukrepi je še odhod na mesto in razgovor s prizadetim (12 %) ter odhod na mesto in plašenje živali (9 %).

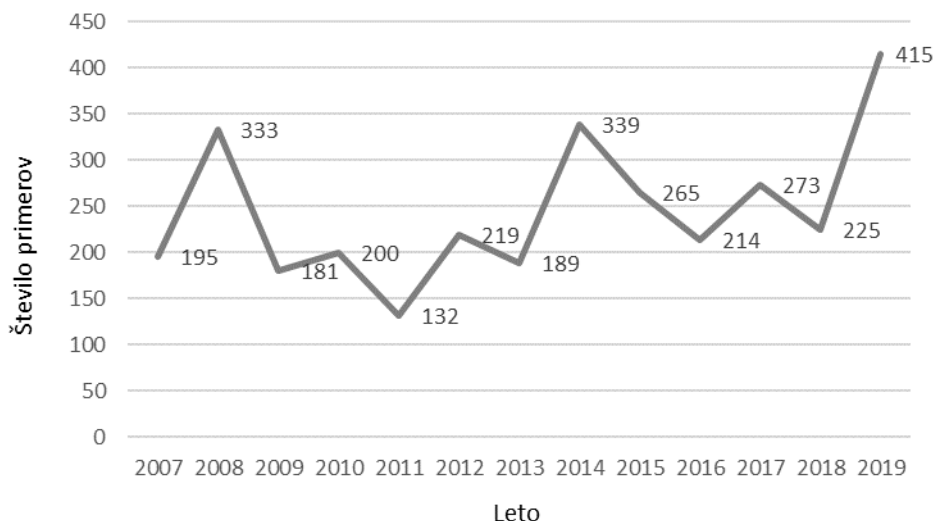
Slika 8: Ukrepanje intervencijske skupine za primere težav z velikimi zvermi v letu 2019

Največ dela so imeli člani IS od maja do septembra, kar okvirno sovpada z viškom sezonske aktivnosti medvedov.

Slika 9: Sezonska dinamika intervencij v letu 2019

V letu 2019 je bilo število intervencij (415) najvišje zabeleženo do sedaj. Čez 300 intervencij je bilo do sedaj zabeleženih le v letih 2008 in 2014. V letu 2018 je bilo število intervencij (225) pod dolgoletnim povprečjem.

Slika 10: Dinamika klicev v obdobju 2007 – 2019

6.3. MONITORING VELIKIH ZVERI

V LPN, ki so pomembna za ohranitev velikih zveri (Medved, Jelen, Snežnik Kočevska Reka, Žitna gora in Ljubljanski vrh), izvaja ZGS monitoring vseh treh vrst velikih zveri. Monitoring medveda temelji na opazovanju v mreži stalnih števnih mest, monitoring risa pa od leta 2018 na metodi spremljanja z avtomatskimi kamerami. Za razliko od monitoringa medveda in risa, ki spadata med redno pogodbeno delo ZGS (letna pogodba z MOP), monitoring volka poteka preko s strani MOP razpisanega projekta in ga zato obravnavamo ločeno v poglavju 2.4.3 Sodelovanje pri projektih.

6.3.1 Spremljanje rjavega medveda na mreži stalnih števnih mest

Sistematični monitoring medvedov v LPN izvajamo s štetjem medvedov na stalnih števnih mestih (krmišča za divjad), ki so del mreže stalnih števnih mest na osrednjem in robnem območju prisotnosti medveda v Sloveniji (skupaj 167 mest). Štetje se po enotni metodologiji izvaja od leta 2004 in omogoča spremljanje trendov v medvedji populaciji (povprečno število videnih medvedov na števno mesto, spolna in starostna struktura v različnih letnih obdobjih, povprečno število mladičev na samico...). Vsako leto so izvedena tri štetja, praviloma v mesecih maj, avgust in oktober. V letu 2019 so bila štetja izvedena: 17. maja, 9. avgusta in 11. oktobra.

Štetje smo v letu 2019 izvajali v šestih LPN na skupno 52 števnih mestih, in sicer v LPN Jelen 16, LPN Ljubljanski vrh 2, LPN Medved 20, LPN Prodi – Razor 1, LPN Snežnik – Koč. Reka 12 in LPN Žitna gora 1.

6.3.2 Monitoring risa v LPN

Konec aprila 2019 smo zaključili s prvo sezono monitoringa risa s pomočjo avtomatskih kamer (fotopasti). Sočasno smo izvajali tudi monitoring risa z lovilci dlake (za zajem genetskega materiala). Monitoring smo na enoten način izvajali na osrednjem območju risa v Sloveniji (Kočevska in Notranjska), v loviščih lovskih družin (v sklopu projekta LIFE Lynx) in v petih LPN (Medved, Snežnik Kočevska Reka, Žitna gora, Jelen, Ljubljanski vrh; v sklopu financiranja MOP in projekta 3Lynx). Na območju petih LPN je bilo nastavljenih skupno 95 avtomatskih kamer in 25 lovilcev dlake.

V vseh navedenih LPN so v okviru druge sezone monitoringa risa zaposleni avgusta 2019 pričeli z izbiro novih lokacij in nameščanjem avtomatskih kamer. V obdobju 1. 9. 2019 – 30. 11. 2019 je potekal intenziven monitoring, kar pomeni, da so bile kamere vseskozi aktivne, poklicni lovci pa so lokacije obiskovali vsaj enkrat mesečno (kontrola kamer, menjava spominskih kartic). Po tem

obdobju smo kamere pustili na terenu in jih kontrolirali na daljše intervale (vsaj enkrat na dva meseca). V okviru monitoringa z avtomatskimi kamerami smo v LPN od septembra do decembra 2019 rise posneli na 11 različnih lokacijah. Skozi celo leto 2019 je v navedenih LPN potekalo tudi zbiranje znakov prisotnosti risa, ki je ob opisani zasnovi monitoringa namenjeno zaznavanju optimalnih lokacij postavitve avtomatskih kamer.

6.4 DRUGA DELA NA PODROČJU ZAVAROVANIH VRST PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI

Med ostala dela na področju zavarovanih vrst prostoživečih živali ZGS spadajo strokovna mnenja za odvzem velikih zveri, beleženje in meritve odvzetih velikih zveri in zbiranje njihovih vzorcev, sodelovanje pri pripravi zakonodajnih in drugih dokumentov, sodelovanje na dogodkih, v ekspertnih skupinah, sodelovanje v projektih, delo z mediji.

6.4.1 Strokovna mnenja za odvzem z odstrelom v populacijah velikih zveri

Poseganje v populacijo velikih zveri poteka na podlagi strokovnih mnenj, ki jih pripravi ZGS.

1. Strokovno mnenje za t.i. redno »letno« poseganje (letna kvota).

V letu 2019 smo pripravili strokovno mnenje za odvzem velikih zveri iz narave za obdobje 1. oktobra 2019 – 30. septembra 2020 in ga po pridobitvi pisnega stališča ZRSVN predložili MOP. Ustrezen pravni akt, ki bi na podlagi strokovnega mnenja ZGS in pisnega stališča ZRSVN v zgoraj navedenem obdobju urejal odstrel rjavega medveda in volka, v letu 2019 ni bil sprejet.

2. Strokovna mnenja za izdajo dovoljenj za izjemen odvzem z odstrelom v primeru konfliktnih situacij z velikimi zvermi (v primeru ogrožanja zdravja, življenja ali premoženja ljudi).

ZGS je na ARSO v letu 2019 posredoval 20 strokovnih mnenj za izjemni odvzem z odstrelom za 13 medvedov in 23 volkov. Pred pripravo mnenj smo vselej pridobili potrebne informacije in soglasja ter opravili ogled terena. Do konca 2019 je bil realiziran odstrel 6 medvedov in 9 volkov, nekatera dovoljenja pa so bila delno realizirana tudi v 2020.

6.4.2 Beleženje odvzetih velikih zveri in zbiranje njihovih vzorcev

V letu 2019 je bilo na osnovi Zakona o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Uradni list RS, št. 43/19), vladnega odloka o odvzemu velikih zveri in na podlagi dovoljenj ARSO iz narave odvzetih 183 rjavih medvedov, 20 volkov in križancev z domačim psom ter 2 risa.

V zvezi s tem smo na ZGS opravljali naslednje naloge:

- izvedba protokola ob odvzemu velike zveri: prejem klica o odvzemu, odhod na mesto, biometrične meritve, izpolnjevanje obrazca, odvzem zoba za ugotavljanje starosti, odvzem ostalih vzorcev za genetske in druge raziskave,
- posredovanje zbranih vzorcev pristojnim institucijam;
- posredovanje zapisnikov na CE ZGS in arhiviranje kopij na OE;
- vnos podatkov v centralno bazo;
- priprava in analiza podatkov za poročila, raziskave, medije...;
- poročanje državnim organom, institucijam (MOP, ARSO, lovška inšpekcija) ;
- vodenje postopkov za nabavo potrebnega potrošnega materiala in opreme.

6.4.3 Sodelovanje pri projektih

Sodelovanje na projektih je zajeto v 5. poglavju zato v nadaljevanju podajamo samo informacijo o ostalem sodelovanju na projektih.

Ostalo projektno sodelovanje (na ravni OE):

- za Smučarsko zvezo Slovenije smo v aprilu in maju 2019 izvedli podroben popis rastišč divjega petelina v radiju 2 km okoli biatlonskega centra na Pokljuki ter izdelali zaključno poročilo (OE Bled) ;
- sodelovali smo z ZRSVN pri popisu srednjega detla v Dobravi (OE Brežice) ;
- sodelovali smo z DOPPS pri popisu obvodnih ptic (OE Nazarje) ;
- sodelovali smo pri izvajanju monitoringa rastišč divjega petelina in ruševca (Smrekovško pogorje, Menina, Podvežak) (OE Nazarje) ;
- v projektu SUPPORT (Trajnostno upravljanje Pohorja), ki je bil zaključen v aprilu 2016, smo izvajali poprojektne aktivnosti in sicer: spremljavo uspešnosti saditve sadik, monitoring lesenih ograj (OE Slovenj Gradec) ;
- sodelovali smo pri monitoringu planinskega orla in sov z javljanjem morebitnih opažanj osebkov (OE Sežana);
- izvedli smo popis opažanj šakala (OE Brežice) in s posredovanjem informacij nudili podporo pri odlovu šakalov za namene telemetričnega spremljanja (OE Sežana).

6.4.4 Ostalo

Med najpomembnejše ostale aktivnosti v zvezi z zavarovanimi živalskimi vrstami sodijo:

- predsedovanje WISO platformi in s tem povezana organizacija mednarodnih srečanj;
- priprava mesečnih in tri-mesečnih poročil za MOP o delu za zavarovane živalske vrste;
- posredovanje podatkov o monitoringu risa za preteklo leto v okviru mednarodne SCALP mreže;
- priprava strokovnih mnenj o varnosti prevozov otrok v vrtce in šole na območju medveda,
- udeležba na sestankih in priprava gradiv za ožjo strokovno skupino za načrtovanje upravljanja z velikimi zvermi na MOP;
- sodelovanje z MOP na temo sprememb in dopolnil Zakona o ohranjanju narave;
- sodelovanje pri oblikovanju drugih dokumentov, povezanih z upravljanjem zavarovanih vrst živali;
- sodelovanje z mediji na temo velikih zveri;
- prevzem mrtvih osebkov zavarovanih živalskih vrst (posledica izgub) in njihovo posredovanje raziskovalnim institucijam oz. Prirodoslovnemu muzeju;
- pomoč pri pridobivanju sofinanciranja ARSO za elektromreže (zaščita pred velikimi zvermi) in nadzor uporabe prejetih elektromrež.

C: Gospodarske in storitvene dejavnosti ZGS

7 Delo lovišč s posebnim pomenom

Odgovoren: mag. Janko Mehle, univ. dipl. inž. gozd.

V skladu z določili ZDLov deluje v okviru ZGS 10 LPN s skupno površino 200.874 ha, in sicer:

- LPN Fazan Beltinci (OE Murska Sobota);
- LPN Kompas Peskovci (OE Murska Sobota);
- LPN Jelen (OE Postojna);
- LPN Kozorog Kamnik (OE Kranj);
- LPN Ljubljanski vrh (OE Ljubljana);
- LPN Medved (OE Kočevje);
- LPN Snežnik Kočevska reka (OE Kočevje);
- LPN Žitna gora (OE Kočevje);
- LPN Pohorje (OE Maribor);
- LPN Prodi-Razor (OE Tolmin).

LPN skladno z veljavno zakonodajo opravljajo številne naloge s področja trajnostnega upravljanja z divjadjo ter z nekaterimi zavarovanimi živalskimi vrstami in njihovim življenjskim okoljem. Glavni poudarki dela so na nalogah, katere ZDLov (ZDLov-1, ZDLov-1a) v svojem 21. členu opredeljuje kot naloge, katere upravljavci lovišč in LPN opravljajo pod pogoji javne službe s področja trajnostnega gospodarjenja z divjadjo.

Čedalje pomembnejše so tudi naloge, ki niso neposredno povezane z izvajanjem lova in izboljšanjem življenjskih razmer za divjad, kot so varovanje in monitoring različnih, tudi zavarovanih živalskih vrst, sodelovanje pri znanstveno-raziskovalnem delu, s katerim pridobivamo nova spoznanja za še uspešnejše in kakovostnejše upravljanje, osveščanje, obveščanje ter izobraževanje javnosti, vodenje različnih zainteresiranih domačih in tujih skupin (strokovnih in laičnih) ter monitoring in odlovi velikih zveri za potrebe ponovne naselitve/doselitve v druge države ipd.

Trenutno je za uspešno delovanje LPN še vedno najpomembnejše trženje in izvajanje nalog lovnega turizma, kjer nudimo predvsem odstrel divjadi in meso uplenjene divjadi, v manjšem deležu pa tudi različna opazovanja in fotografiranja divjih živali. LPN se praktično izključno financirajo sama in sicer pretežno iz prodaje odstrela trofejne divjadi in mesa uplenjene divjadi, manjši del sredstev pa pridobimo tudi s sodelovanjem v različnih projektih in trženjem prej omenjenih dejavnosti.

Realizacija odvzema divjadi

V spodnji preglednici je predstavljena realizacija načrta odvzema različnih vrst divjadi v letu 2019 za vsa LPN, ki delujejo v ZGS ter primerjava z letom 2018. Prodaja uplenjene trofejne divjadi je bila izvedena v skladu s cenikom LPN v ZGS.

Preglednica 35: Realizacija odstrela in ugotovljenih izgub (odvzem) divjadi za leto 2019 v LPN v ZGS

Vrsta divjadi	Načrt odvzema 2019	Odstrel 2019	Izgube 2019	Delež izgub v odvzemu 2019	Odvzem 2019	Realizacija odvzema	Odvzem 2019 / odvzem 2018	Gostota odvzema na 100 ha lovne P
	število	število	število	%	število	%	indeks	število
srna	1.741	1.328	314	0,19	1.642	0,94	105	0,83
navadni jelen	3.544	2.513	564	0,18	3.077	0,87	99	1,55
damjak	23	22	3	0,12	25	1,09	100	0,01
muflon	64	53	5	0,09	58	0,91	85	0,03
gams	390	363	20	0,05	383	0,98	99	0,19
kozorog	1	2	0	0,00	2	2,00	200	0,00
divji prašič	847	1.280	13	0,01	1.293	1,53	187	0,65
lisica	511	465	57	0,11	522	1,02	126	0,26
jazbec	56	39	27	0,41	66	1,18	116	0,03
kuna zlatica	12	4	1	0,20	5	0,42	83	0,00
kuna belica	47	14	9	0,39	23	0,49	77	0,01
alpski svizec	14	3	0	0,00	3	0,21	33	0,00
pižmovka	2	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
poljski zajec	129	68	12	0,15	80	0,62	82	0,04
fazan	10.010	10.074	0	0,00	10.074	1,01	94	5,09
poljska jerebica	1.500	1.062	0	0,00	1.062	0,71	82	0,54
raca mlakarica	343	696	0	0,00	696	2,03	204	0,35
sraka	11	11	0	0,00	11	1,00	110	0,01
šoja	30	6	0	0,00	6	0,20	110	0,00
siva vrana	347	315	0	0,00	315	0,91	119	0,16
nutrija	1	6	0	0,00	6	6,00	600	0,00
polh	255	255	0	0,00	255	1,00	0	0,13
rakunasti pes	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Vrsta velike zveri	Načrt odvzema 2019	Odstrel 2019	Izgube 2019	Delež izgub v odvzemu 2019	Odvzem 2019	Realizacija odvzema	Odvzem 2019 / odvzem 2018	Gostota odvzema na 100 ha lovne P
	število	število	število	%	število	%	indeks	število
ris	0	0	0	0	0	0	0	0
rjavi medved		34	0	0,00	34		136,0	0,02
volk		2	2	0,50	4		400,0	0,00

Analiza opravljenega odvzema uplenjene divjadi v LPN v letu 2019 kaže, da je bil odvzem pri večini temeljnih vrst divjadi v okviru načrtovanih vrednosti, izstopajo pa zlasti nižja realizacija načrta odvzema pri jelenjadi (predvsem LPN Medved in Snežnik Kočevska reka) in muflonu ter zelo visoka realizacija načrta odvzema pri divjem prašiču.

Odvzem srnjadi je bil odvzem malenkost nižji od načrtovanega, medtem ko je bil odvzem pri jelenjadi realiziran 87 %. Slabša realizacija odvzema jelenjadi in srnjadi v nekaterih LPN je verjetno tudi posledica zmanjševanja številčnosti v teh okoljih ter vpliva plenjenja velikih zveri, ki so tam prisotne.

V obratni meri pa izstopa zelo visoka realizacija odvzema pri divjih prašičih, ki je rezultat bogatega obroda gozdnega drevja v jeseni 2018 in posledično velikega prirastka divjih prašičev spomladi 2019, kar smo tudi predvidevali in napovedali.

Tudi sicer se pri tej vrsti v zadnjem obdobju opaža razmeroma velike in časovno hitre prerazporeditve v prostoru – tako so se divji prašiči množično pojavljali v območjih, kjer prej niso bili pogosti in obratno, poleg tega pa je bilo njihovo pojavljanje časovno zelo omejeno, kar predvsem otežuje realizacijo odvzema in tudi izvedbo ukrepov za preprečevanje škod.

Vpliv velikih zveri, še posebej volka, na populacije velikih rastlinojedov je v LPN z njihovo stalno prisotnostjo (LPN Snežnik Kočevska reka, LPN Medved, LPN Žitna gora, LPN Jelen, LPN Ljubljanski vrh), predvsem v zimskem obdobju, pomemben, kar se pozna tudi na finančnem rezultatu teh LPN. Pri tem moramo poudariti, da vseh izgub zaradi velikih zveri nikakor ni mogoče najti in tako tudi evidentirati. Zaposleni v teh LPN ocenjujejo, da vpliv (in številčnost) velikih zveri, zlasti volkov, v zadnjih letih narašča, kar se pozna tako na številčnosti kot tudi na razporeditvi in vedenju velikih rastlinojedov v prostoru. Volkovi pa se stalno pojavljajo tudi v nekaterih drugih LPN kot npr. v LPN Kozorog Kamnik, kjer jih do sedaj ni bilo, kar po opažanjih zaposlenih v teh novih območjih močno vpliva na realizacijo nekaterih vrst divjadi, zlasti srnjadi in muflona. Vsekakor izgleda, da se bo ta vpliv v bodoče še povečeval, saj trenutno poteka projekt doselitve risov, številčnost volka in verjetno tudi rjavega medveda pa najverjetneje še vedno naraščata.

V letu 2019 je bil izdan interventni zakon o odstrelu velikih zveri (rjavega medveda in volka), s katerim nam je bil naložen čim hitrejši odstrel predvidenega števila osebkov obeh vrst. Ker smo praktično ves odstrel, skladno z namenom zakona, realizirali v najkrajšem možnem – torej še v poletnem času, ko je zaradi slabe odlakanosti medvedov interes lovskih gostov za odstrel rjavih medvedov izjemno majhen, so bili tudi prihodki iz tega odstrela bistveno manjši, kot če bi bil odstrel realiziran v normalni lovni dobi, torej v jesenskem in spomladanskem času.

Posebno pozornost smo namenili LPN Kompas Peskovci, kjer zaradi specifičnih naravnih razmer (neposredna bližina meje z Madžarsko, kjer so večji gozdni kompleksi) prihaja do največjih škod v vseh LPN. Potem, ko so izplačane odškodnine v letu 2014 pa znašale skoraj 170.000 EUR, je sledil padec višine škod in sicer v letu 2015 približno 130.000 EUR, v letu 2016 139.000 EUR, v letu 2017 147.000 EUR, ter v letu 2018 160.582 EUR. Leto 2019 je, kljub še povečanim odstrelom divjadi (tako jelenjadi kot zlasti divjih prašičev, katerih številčnost je bila sicer ponovno bistveno povečana), sledilo veliko povečanje škod na kmetijskih površinah, saj je bilo izplačanih kar za 242.700 EUR odškodnin (od tega 63 % zaradi jelenjadi in 35 % zaradi divjih prašičev). Poudariti je treba, da so bili praktično vsi škodni primeri rešeni sporazumno z oškodovanci in odškodnine za nastalo škodo v roku poravnane. Zaradi visokega obsega škod po letu 2010 smo se v letih 2012, 2013 in 2014 odločili za znatno povečanje odvzema pri jelenjadi. Tako se je načrt odvzema povečal iz 200 živali v letu 2011 na 330 v letu 2013, v letu 2014 na 360, v letu 2015 na 410 živali, v letih 2016 in 2017 na 460 živali, v letu 2018 na 480 živali ter v letu 2019 na 500 živali. Realizacija odvzema je v letih 2013 in 2014 znašala praktično 100 %, v letu 2015 101 %, v letu 2016 92 %, v letu 2017 94 %, v letu 2018 95 % ter v letu 2019 102 %, kar je v absolutnih številkah ponovno več kot leto poprej in kar priča o izjemnih prizadevanjih zaposlenih, pa tudi drugih (lovskih pomočnikov, članov LD Kompas in LD Krka Goričko). Omenjene številke predstavljajo daleč najvišjo gostoto odvzema jelenjadi v Sloveniji, kar potrjuje stalen dotok divjadi iz druge strani državne meje, kjer so gostote te divjadi pač bistveno višje kot pri nas.

Tako kot v preteklih letih je ravno jelenjad pomemben povzročitelj škod na kmetijskih površinah v LPN Kompas Peskovci, zato je bila pri realizaciji odvzema posebna pozornost na odstrelu rodnega dela populacije, torej predvsem košut. Stalen dvig odvzema jelenjadi v zadnjih nekaj letih bi se moral odražati tudi na stanju v populaciji (številčnost) in v življenjskem okolju (škode) ob predpostavki, da dotok jelenjadi iz sosednje Madžarske ni prevelik oz. omembe vreden, kar pa, glede na še bistveno višjo številčnost te vrste v sosednji Madžarski, nikakor ne odgovarja dejstvom. Nasprotno, prepričani smo, da pomemben del populacije jelenjadi in divjih prašičev vsako leto migrira iz sosednje države k nam, kar kljub izjemnim naporom zaposlenih v LPN in obeh omenjenih LD, s katerimi sodelujemo, najpomembneje vpliva na ponovno rast izplačanih odškodnin zaradi škod na kmetijskih površinah.

Na uspeh lova v času zrelosti kmetijskih kultur negativno vpliva zlasti velik delež površin, posejanih s koruzo (tako v absolutnem smislu kot v smislu večanja posameznih kompleksov, posejanih s to kulturo), ki v času zorenja pridelka nudijo izjemno ugodne prehranske, predvsem pa tudi bivalne razmere, tako za divje prašiče kot tudi za jelenjad in onemogočajo uspešen in varen lov. Divji prašiči in jelenjad ostajajo po več dni skupaj v njivah koruze, kjer se prehranjujejo in delajo škodo. Koruzne njive segajo pogosto neposredno do gozdnega roba, tako da lova s čakanjem skoraj ni mogoče izvajati. Lov s pogoni pa je zaradi vegetacije zelo nevaren za udeležence lova, pa tudi uspeh takega lova je v obdobju vegetacije sorazmerno majhen. Velika večina divjih prašičev je bila tako kot v minulih letih uplenjena v času do siliranja koruze, medtem ko je odstrel po tem obdobju do konca leta izredno majhen. Divji prašiči se v jesenskem času namreč vrnejo v gozdne komplekse na madžarski strani, kjer v tem času močno intenzivirajo krmljenje z namenom izvedbe in trženja skupnih lovov na divje prašiče. Tako so pogoni, ki se izvajajo v tem LPN v obdobju pred novim letom, praviloma slabo uspešni. Glede na dejstvo, da je praktično na polovici Madžarske v že prisotna nevarna virusna bolezen afriška prašičja kuga, ki povzroča izjemno visoko, skoraj 100 % smrtnost med divjimi prašiči in se v zadnjih nekaj letih širi iz vzhoda Evrope počasi proti nam, lahko realno pričakujemo, da bo v določenem času dosegla tudi našo državo, predvidoma najprej ravno v teh vzhodnih predelih.

Meso uplenjene divjadi, v skladu s pogodbo, prodamo največjemu in praktično edinemu slovenskemu odkupovalcu mesa uplenjene divjadi, podjetju NIMROD d.o.o. Letni aneksi k pogodbi upoštevajo gibanje cen na evropskih trgih in jih sklepamo praviloma dvakrat letno. Posebnih težav pri prodaji divjačine ni bilo, cene so se pri večini kategorij mesa ostale približno na ravni iz preteklega leta, še vedno pa se znižujejo cene mesa divjega prašiča. Podoben trend pričakujemo tudi v letošnjem letu, ko se nam počasi iz vzhodne Evrope približuje tudi afriška prašičja kuga, kar že vpliva na cene mesa divjega prašiča na evropskem trgu - zaenkrat namreč cene zaradi povečane ponudbe mesa iz držav, ki mejijo na okužena območja in kjer izvajajo kar se da intenziven odstrel divjih prašičev, še dodatno padajo.

Manjši del uplenjene divjadi odkupijo lovski gosti, ki so divjad tudi uplenili, skladno s predpisi s področja veterine in higiene živil, vendar po višjih cenah v primerjavi z odkupnimi cenami, ki veljajo za podjetje NIMROD d.o.o. Omenjene višje cene so posledica dejstva, da uplenitelji večinoma odkupijo mlajšo in lepo odstreljeno divjad, ki je s kulinaričnega vidika boljša in tudi bolj kakovostna. Cene za individualni odkup divjačine se določijo s sklepom direktorja, praviloma po podpisu aneksov s podjetjem NIMROD d.o.o. Še vedno so nizke cene mesa divjih prašičev, predvsem zaradi izjemno visokih odstrelav praktično v vseh evropskih državah, ki večinoma še vedno naraščajo. Zaradi tega se tudi za letošnje leto napoveduje znižanje odkupnih cen mesa uplenjenih divjih prašičev.

Preglednica št. 50 prikazuje število lovskih gostov, ki so v letu 2019 koristili usluge v LPN ZGS po narodnosti, koliko časa so lovili v LPN ter koliko nočitev so opravili v objektih LPN. Kot vidimo med lovskimi gosti, ki koristijo usluge LPN, prevladujejo tujci (zlasti Avstrijci, Italijani in Nemci), izredno pomemben pa je tudi delež domačih lovskih gostov. Iz te preglednice je tudi razvidno, da ti lovski gosti čedalje večji delež nočitev opravijo izven nastanitvenih možnosti LPN, predvsem zaradi dejstva, da je zaradi splošnega slabega finančnega stanja vlaganje v objekte v LPN izjemno omejeno in nezadostno.

Preglednica 36: Struktura lovskih gostov po državah in število nočitev v objektih LPN v ZGS v letu 2019

Struktura lovskih gostov - po državah	Število gostov	Število dni v LPN	Število nočitev v LPN
Slovenija	979	1.004	81
Avstrija	858	758	234
Nemčija	386	874	601
Italija	250	834	275
Francija	71	71	0
Belgija	30	62	25
Madžarska	27	23	8
Španija	26	26	0
Hrvaška	26	42	8
Švica	20	18	2
Češka	18	24	2
Srbija	15	27	6
Danska	8	19	15
Velika Britanija	7	24	28
Poljska	6	12	0
Lihtenštajn	6	7	0
Bahrajn	6	2	0
Slovaška	4	4	0
Norveška	3	5	9
Rusija	2	2	0
ZDA	2	2	0
Luxemburg	2	4	0
Nizozemska	1	2,5	0
Švedska	1	2	0
Bolgarija	1	3	0
Makedonija	1	5	4
Ukrajina	1	1	0
Singapur	1	5	4
SKUPAJ	2.758	3.862,5	1.302

Izvajanje ukrepov za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za divjad

Obseg izvedenih ukrepov za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za divjad v LPN v letu 2019 je prikazan v spodnji preglednici.

Najpomembnejši ukrep, katerega izvajamo v LPN, je košnja na razmeroma velikih površinah. Ta ukrep je v okolju divjadi, še posebej rastlinojede divjadi, izjemno pomemben, saj z njim povečujemo in izboljšujemo ponudbo hrane v naravnem okolju, vplivamo na zmanjšanje škod v okolju (na gozdnem mladju ter kmetijskih kulturah na poljih), hkrati pa je na njih lažje izvajati tudi lov, zato prispevajo k lažji realizaciji načrtovanih ukrepov v populacijah divjadi. Pri košnji gre na eni strani za vzdrževanje pašnih površin za rastlinojedo divjad, saj je trava po košnji kakovostnejša in prehransko bolj bogata in s tem bolj privlačna za rastlinojede vrste divjadi, na drugi strani pa s tem ukrepom tudi preprečujemo zaraščanje in pridobimo krmo za zimsko krmljenje rastlinojede divjadi (seno in travna silaža). Ne nazadnje pomenijo te površine tudi okoljsko in estetsko obogatitev krajine, ki je pomembna tudi za številne druge rastlinske in živalske vrste, tudi zavarovane in ogrožene. Ukrep košnje travnih površin je še posebej pomemben v tistih okoljih, kjer takih površin primanjkuje, zato si LPN prizadevajo tudi za pridobitev novih tovrstnih površin, še posebej tam, kjer jih sicer primanjkuje.

V LPN se, v skladu z letnimi načrti, izvajajo tudi druga dela za izboljšanje življenjskih razmer za divjad. Vrsta in količina položene krme je vsako leto vsaj deloma odvisna tudi od razmer na trgu, predvsem to velja za sočno krmo, saj si LPN prizadevajo za čim nižje stroške. Če je določeno

leto veliko sadja, lahko LPN pretežni del sočne krme dobijo s sadjem in sadnimi tropinami, tako da ni potreben nakup večjih količin drugih vrst sočne krme (pesa ...). Pri uporabljenih vrstah krme zato pride vsako leto do manjših prerazporeditev glede na načrtovane količine, ki so posledica dostopnosti krme ter cen na tržišču. Kot smo že zgoraj omenili je velik poudarek tudi na pripravi sočne travne krme oz. travne silaže, s čimer se istočasno urejajo in vzdržujejo travne površine, ki so namenjene tudi paši rastlinojede divjadi.

Preglednica 37: Ukrepi za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za divjad, izvedeni v LPN v ZGS v letu 2019

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg	Realiziran obseg	Realizacija (%)
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	6.993,0	6.824,0	98
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	562,1	557,8	99
Spravilo sena z odvozom	ha	305,1	305,1	100
Priprava pasišč za divjad	ha	126,4	117,8	93
Gnojenje travnikov	ha	98,8	1,8	2
Vzdrževanje grmišč	ha	8,6	6,4	74
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	3,6	3,5	97
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	38,1	36,7	96
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	417,0	407,0	98
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	33,0	12,0	36
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	45,0	38,0	84
Postavitev in vzdrževanje gnezdilnic	število	25,0	25,0	100
Zimsko krmljenje	kg	536.383,0	436.943,0	81
Preprečevalno krmljenje	kg	75.800,0	64.300,0	85
Privabljalno krmljenje	kg	374.150,0	348.140,0	93
Krmne njive	ha	51,1	51,1	100
Pridelovalne njive	ha	0,5	0,5	100
Solnice	število	1.842,0	1.825,0	99
Sol	kg	13.100,0	13.200,0	101

LPN v ZGS imajo na podlagi najemne pogodbe s SKZG RS v najemu tudi precejšnje površine kmetijskih zemljišč (okoli 530 ha, predvsem travnikov), na katerih gospodarimo s ciljem izboljšanja prehranskih in bivalnih razmer za divjad, s čimer hkrati tudi zmanjšujemo površine, na katerih bi sicer lahko prihajalo do škod in škodnih zahtevkov zaradi divjadi. Žal se cene najema teh površin vsako leto dvigujejo, kar pomembno vpliva na poslovni rezultat LPN.

LPN prek vzdrževanja kmetijskih površin sodelujejo tudi pri izvedbi ukrepov kmetijske politike in sicer oddamo vsako leto vlogo za neposredna plačila v kmetijstvu na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Druge dejavnosti LPN

Med pomembne naloge, katere opravljajo LPN v sestavi ZGS, spadajo tudi sodelovanje s številnimi zunanji institucijami, zlasti pri izvedbi številnih raziskovalnih nalog s področja divjadi, zavarovanih vrst in njihovega življenjskega okolja (Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na BF, Oddelek za biologijo in Oddelek za agronomijo na BF, GIS, Veterinarska fakulteta, UVHVVR s svojimi izpostavami, ERICO Velenje ...), ki so bile opredeljene tudi v Programu dela za leto 2019 in od katerih velja še posebej omeniti:

- LPN Medved, LPN Snežnik Kočevska reka, LPN Jelen, LPN Žitna gora in LPN Ljubljanski vrh, ki ležijo v območju velikih zveri, so sodelovala pri številnih nalogah v zvezi z velikimi zvermi: monitoring velikih zveri (zbiranje vzorcev – tkiva, iztrebki, plen in izzivanje tuljenja pri volkovih...) in njihovega plena, nega habitatov za rjavega medveda, vodenje

informativnega središča za velike zveri na Mašunu, obveščanje in izobraževanje javnosti ter vodenje strokovnih ekskurzij iz Slovenije in iz tujine; v večini teh LPN je potekala tudi spremljava odlovljenih živali kot del različnih projektov, prav tako pa smo ali še vedno aktivno sodelujemo v projektnih akcijah LIFE DinAlp BEAR, Carnivora Dinarica, LIFE Lynx, 3Lynx...;

- LPN so sodelovala pri odlovu in telemetrični spremljavi nekaterih vrst divjadi in velikih zveri ter zbiranju vzorcev za različne genetske analize;
- LPN so z zbiranjem vzorcev sodelovala pri monitoringu in spremljavi zdravstvenega stanja divjadi;
- LPN so še vedno sodelovala tudi pri zbiranju rodil nekaterih vrst divjadi (divji prašiči, jelenjad...) ter pri zbiranju vzorcev za spremljavo nekaterih novejših bolezni, ki so posledica globalnega segrevanja in modernih transportnih poti;
- skupaj z URSVHVVR in drugimi institucijami oziroma organizacijami smo kot člani komisije sodelovali pri nadzoru stekline v RS ter pri odločanju o polaganju vab za peroralno vakcinacijo lisic ter pri pripravi programa ukrepov ob morebitnem pojavu afriške prašičje kuge;
- sodelovali smo v projektu nameščanja modrih odsevnikov na najbolj kritičnih odsekih cest z namenom zmanjšanja povozov divjadi in drugih prostoživečih živalskih vrst;
- skupaj z URSVHVVR in drugimi institucijami aktivno smo aktivno sodelovali pri pripravi in izvedbi strokovnih srečanj in izobraževanj glede prihajajoče afriške prašičje kuge;
- v LPN Jelen so skupaj z Veterinarsko fakulteto in Nacionalnim veterinarskim inštitutom sodelovali pri zbiranju vzorcev za kontrolo prisotnosti nekaterih vrst bakterij pri divjih prašičih, jelenjadi in srnjadi;
- LPN Jelen je izvedlo 8 predavanj in terenskih vodenj za domače in tuje strokovne skupine s področja divjadi, velikih zveri in njihovega življenjskega okolja, podobna predavanja so bila organizirana tudi za domačo strokovno javnost in upravljavce lovišč. Poleg tega je LPN Jelen sodelovalo pri snemanjih in pripravi prispevkov za različne domače in tuje medije;
- v LPN Pohorje so skupaj s policijo sodelovali pri odkrivanju krivolova ter številnih kršitev voženj v naravnem okolju na območju LPN;
- v LPN Kozorog Kamnik je poleg ostalega potekala tudi spremljava številčnosti in prostorske prisotnosti alpskega svizca in alpskega kozoroga - populacija svizca je doživela izjemen upad, saj je ocenjeno število v letu 2019 kar za 90 % nižje od tistega iz leta 2018, medtem ko se stanje s populacijo alpskega kozoroga malenkostno izboljšuje, opaža pa se pojav podpovprečno razvitih osebkov, kar je lahko posledica genetske osiromašenosti – vsekakor si želimo realizirati doselitev novih osebkov iz drugih alpskih držav;
- izjemno odmevna je bila predstavitev LPN Kozorog Kamnik in tudi drugih LPN, na novinarskih dnevih podjetja Browning, ki so potekali med 20. – 25. 5. 2019 na Štefanji gori;
- LPN Kozorog Kamnik je skupaj z nekaterimi tujimi mediji, zlasti revijami z lovsko tematiko, pripravilo več prispevkov na temo lova in divjadi v Sloveniji;
- v LPN Medved in LPN Snežnik Kočevska Reka smo nadaljevali s sodelovanjem z Univerzo v Ljubljani, BF, Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Katedro za ekologijo ter z Veterinarsko fakulteto, saj smo pomagali pri izvedbi terenskih vaj za študente pri različnih predmetih ter pri zbiranju vzorcev pri divjih prežvekovalcih;
- v LPN na območju OE Kočevje so se nekateri zaposleni udeležili jezikovnih tečajev za lažje komuniciranje z tujimi gosti ter varnega dela z motorno žago;
- v LPN, ki ležijo v območju razširjenosti gozdnih kur in planinskega zajca, poteka reden monitoring teh vrst; podobno poteka tudi spremljava prisotnosti vidre;
- LPN so v okviru pristojnih služb ZGS sodelovala pri pripravi strateških in izvedbenih dokumentov za upravljanje z volkom, risom in rjavim medvedom;
- v LPN Kompas Peskovci se je nadaljevalo sodelovanje z inštitutom Lutra pri projektu spremljave vidre na Goričkem;
- LPN Fazan Beltinci je nadaljevalo s spremljanjem številčnosti poljskega zajca s pomočjo reflektorjev (enako LPN Ljubljanski vrh), ocenjevanjem starostne in spolne strukture

uplenjenih poljskih zajcev ter nameščanjem in oskrbovanjem umetnih vodnih virov v poletnem času z namenom izboljševanja življenjskih razmer za to vrsto in druge vrste male divjadi v kmetijskem prostoru, nadaljevali pa so tudi z rednim spomladanskim monitoringom številčnosti poljskih jerebic v LPN;

- LPN so nudila tudi podatke in strokovno pomoč pri seminarskih, strokovnih in diplomskih nalogah dijakom in študentom gozdarstva in drugih študijskih smeri ter pri izobraževalnih programih različnih izobraževalnih organizacij in društev, izvedla so praktični del lovskega izpita za zainteresirane lovske pripravnike ...

Izvedli smo tudi številna predavanja, terenska vodenja in strokovne ogleds za domače in tuje obiskovalce, tudi za šolske otroke in mladino. Opravljenih je bilo precej televizijskih snemanj in drugih prispevkov za različne medije... S prostorskim širjenjem velikih zveri po srednji Evropi narašča zanimanje javnosti za te vrste, še posebej jih zanimajo informacije iz držav, kot je Slovenija, kjer so te vrste stalno prisotne že dalj časa. Na tem področju še posebej izstopa LPN Jelen, aktivna pa so tudi druga LPN.

V minulem letu je še vedno potekalo tudi intenzivno delo na projektu izdelave in uvedbe novega informacijskega sistema, s katerim uvajamo zlasti veliko prostorskih podatkov v povezavi s predpisanimi vsebinami.

Med ostalimi deli ponovno omenjamo izvajanje monitoringa prosto živečih živalskih vrst, še posebej nekaterih zavarovanih vrst, kot so planinski orel, orel belorepec, veliki petelin, ruševca, gozdni jereb, planinski zajec ter že omenjene velike zveri (volk, ris, medved), ki ga izvajajo LPN v sestavi ZGS. Skupaj z ostalimi lovišči lovskih društin je bilo v t.i. osrednjem življenjskem območju medveda izvedeno tudi trikratno štetje medvedov na krmiščih, mesečno pa se na podlagi pogodbe z MOP poroča tudi o stalni spremljavi (monitoringu) znakov prisotnosti velikih zveri, redno pa se izvaja tudi monitoring prisotnosti volkov in ugotavljanja prisotnosti tropov volkov.

LPN Fazan Beltinci je nadaljevalo z umetno vzrejo pernate divjadi (fazani, race mlakarice, poljske jerebice), pri čemer so bili v letošnjem letu rezultati umetne vzreje predvsem zaradi dotrajane opreme razmeroma slabi, kar se je poznalo tudi na finančnem rezultatu LPN. LPN je nadaljevalo z izvajanjem ukrepov za izboljšanje življenjskih razmer za te vrste v kmetijski krajini in za študente veterinarske fakultete organiziralo ogled vzrejališča in načinov zdravstvenega varstva vzrejene pernate divjadi.

LPN Jelen je skupaj z OE Postojna intenzivno sodelovalo pri pripravi pregleda odstrela in izgub jelenjadi v Notranjskem LUO in pripravilo razstavo v gradu Snežnik konec aprila, oziroma v začetku maja 2019.

LPN so sodelovala pri izvedbi slovenskega državnega prvenstva v oponašanju jelenjega ruka in pri izvedbi različnih strokovnih delavnic (na temo prisotnosti šakala v slovenskem prostoru, izvedbe različnih projektov...), pa tudi pri različnih prireditvah s področja lovske kinologije. LPN so izvedla tudi vsa načrtovana javna naročila, vključno z nekaterimi nabavami sredstev in opreme za varstvo pri delu zaposlenih. LPN so skladno z veljavnimi predpisi izdajala zainteresiranim upravičencem dovolilnice za lov polhov, za katerega v minulem letu izpada gozdnega obroda, ni bilo veliko zanimanja in sprejemala povratne informacije ter sodelovala pri izvajanju nadzorne službe z gozdarsko inšpekcijo in policijo pri nekaterih aktivnostih v prostoru kot so gobarjenje, vožnja z vozili v naravnem okolju.

LPN aktivno sodelujejo z OZUL, s posameznimi upravljavci lovišč ter tudi pri izvedbi nekaterih aktivnosti, ki jih organizira LZS ali druge sorodne organizacije (sodelovanje pri delu Komisije za opravljanje lovsko čuvajskih izpitov, sodelovanje v različnih izobraževalnih procesih s področja lovstva, sodelovanje pri izvedbi lovsko-kinoloških prireditev, vodenje skupin lovskih pripravnikov, udeležba na strelskih prireditvah in prvenstvih LZS...). V LPN omogočamo zainteresiranim posameznikom tudi opravljanje praktičnega dela lovskega izpita.

LPN aktivno sodelujejo tudi pri pripravi osnutkov letnih lovsko upravljavskih načrtov.

LPN v ZGS so opravila tudi vsa ostala dela, ki so bila določena s Programom dela ZGS za leto 2019 in ki jim jih določa ZDLov, posebej omenimo še izvajanje lovsko čuvajske službe in s tem povezan redni nadzor revirjev, zagotavljanje in izplačevanje sredstev za nastalo škodo od divjadi

ter vzdrževanje lovsko tehniških naprav in premoženja LPN, kar pa je zlasti zaradi zelo omejenih finančnih sredstev zelo težavno.

Kljub podobnim pogojem poslovanja so LPN v letu 2019 poslovala negativno, pri tem izpostavljamo od objektivnih naslednje razloge:

- povečanje škod zaradi povečane številčnosti divjih prašičev, kar je posledica polnega obroda gozdnega drevja v jeseni 2018 in povečanega prirastka pri tej vrsti ter ponovno povečanje škod na obmejnem območju LPN Kompas Peskovci (deloma tudi kot posledica povečane številčnosti divjih prašičev);
- zmanjšanje prihodkov zaradi nižje realizacije odvzema jelenjadi, kar je lahko deloma tudi posledica povečanega vpliva velikih zveri, kjer so le-te prisotne;
- zmanjšanje prihodkov zaradi izvajanja interventnega zakona o odstrelu rjavega medveda v poletnem času, kar za lovske goste ni zanimivo;
- manjši prihodki v obeh lovni oborah v LPN Medved zaradi zmanjšanja števila divjih prašičev in se zato lova v njih praktično ni izvajalo;
- povečanje stroškov dela, na katere LPN nimajo vpliva (npr. dvig plačnih razredov) - v zadnjih treh letih za 14 %, kar v absolutnih številkah pomeni povečanje odhodkov za 175.000 EUR v primerjavi z letom 2017.

8 Gozdarska tržna dejavnost

8.1 DELO ZA VEČJE LASTNIKE GOZDOV

Odgovoren: Jože Mori, univ. dipl. inž. gozd.

Delo za družbo Slovenski državni gozdovi (SiDG)

ZGS z družbo korektno sodeluje pri izmenjavi podatkov ter koordinaciji del pri sanaciji posledic izrednih dogodkov. V letu 2019 smo z družbo SiDG sprejeli dva sporazuma, ki sta predstavljala dobro osnovo za sodelovanje in sicer:

- Sporazum o sodelovanju pri skupni izbiri drevja za možni posek, pri pripravi podatkov za plan v letu 2020 in preliminarni plan gospodarjenja z državnimi gozdovi v letu 2021 ter pri označitvi meja parcel v lasti Republike Slovenije;
- Sporazum o vročanju odločb in pretvorbi, pripravi in elektronskem posredovanju podatkov za izdane odločbe ZGS.

S predstavniki SiDG smo se na rednih mesečnih sestankih dogovarjali in usklajevali pri izvedbi ukrepov v državnih gozdovih. Konec leta smo pripravili tudi skupni akcijski načrt za ukrepe proti podlubnikom v zimskem in spomladanskem času.

Delo za druge večje lastnike gozdov

Na osnovi pogodbe o pripravi strokovnih podlag za dela v gozdovih v lasti RS, s katerimi upravlja Ministrstvo za obrambo RS, Slovenska vojska, je v letu 2019 ZGS pripravil strokovne podlage za oddajo del in dela prevzemal, za nekatera območja izdelal požarno varstvene načrte ter izvedel še nekaj drugih strokovnih opravil. Omeniti velja tudi izvajanje strokovnih nalog v gozdovih, ki smo jih tudi v letu 2019 izvajali za Škofijo Novo mesto in nekaj večjih zainteresiranih lastnikov ter občin.

D: Interne dejavnosti ZGS

9 Informatika

Odgovoren: Žiga Lipar, univ. dipl. inž. rač. in inf.

Oddelek za informatiko je v letu 2019 skupaj z ostalimi službami naredil napredek pri uporabi mobilnih aplikacij, brezpapirnemu poslovanju, uporabi drone letalnikov in ureditvi evidenc na podatkovnem skladišču. Na kadrovskem področju smo uspešno nadomestili kolega iz OE Tolmin, ki se je upokojil.

V prvi polovici leta smo dali v uporabo aplikacijo Collector, ki bo potencialno nadomestila uporabo GPS naprav pri terenskemu delu. Na intranetu so na voljo navodila za uporabo in na vsaki OE smo izbrali kontaktno osebo preko katere komuniciramo in na OE skrbi za pomoč uporabnikom. Skupaj s službo za načrtovanje in zunanjim izvajalcem razvijamo aplikacijo za opisovanje sestojev za potrebe gozdnogospodarskega načrtovanja, ki je pripravljena za obširno testiranje. Pri razvoju aplikacije so bile upoštevne želje službe za načrtovanje in aplikacija je narejena po njihovih navodilih. Po testiranju aplikacije na terenu bo sprejeta odločitev o nadaljnjem razvoju aplikacije za naslednje faze GGN in splošno uporabo. Prav tako je bila posodobljena aplikacija SVP za delo na vzorčnih ploskvah.

V začetku leta je bila v operativno rabo na ravni ZGS vpeljana rešitev elektronskega predloga za izdajo naročilnice. Celoten proces odobritve poteka elektronsko preko MAOP EPO (e-poslovanje). Na področju elektronskega poslovanja preučujemo še uvedbo pošiljanja odločb preko zunanjšega izvajalca, kar bi razbremenilo zaposlene na enotah ZGS.

Podatkovno skladišče smo s pomočjo OE dopolnili z urejenimi podatki o poseku od leta 1995 naprej, evidence so posodobljene z aktualnimi odseki.

Na štirih OE so v uporabi drone letalniki, kjer smo na informatiki zagotovili aplikacijo in stojne zmogljivosti v oblaku za obdelavo posnetkov.

Izpeljano je bilo javno naročilo za telekomunikacijske storitve za leti 2020 in 2021. Storitve na področju mobilne telefonije so se podražile, storitve na področju internetnih povezav pa malenkost pocenile. Prav tako so bila izvedena javna naročila za nakup strojne in programske opreme.

Aplikacije xTi, xGj, xPd so bile posodobljene z dopolnjenim številčenjem zaradi izpolnjevanja zahtev upravnega postopka in novih ovojnic. Gozdarski informacijski sistem katerega del so aplikacije xTi, xGj, xPd se redno posodablja s številnimi popravki in redno vzdržuje.

V 2019 smo posodobili javni pregledovalnik o gozdovih, vsebinsko in tehnično, tako da sedaj omogoča dostop preko novejših wfs servisov in hitrejše nalaganje zaradi wmts servisa. Pregledovalnik je bil prenesen tudi na boljšo strojno opremo s SSD diski.

Skupaj z zunanjim izvajalcem smo pričeli z razvojem aplikacije za vodenje evidenc in izdelavo poročil osebne varovalne opreme.

V začetku leta samo preuredili intranetno stran intranet.zgs.gov.si, tako da je skladna z novo organiziranostjo ZGS. Skladno z novo organiziranostjo je bilo potrebno urediti EDČ in vloge.

Na področju infrastrukture izpostavljamo vzpostavitev 1Gbit/s povezave do MJU, kar omogoča hitro povezavo do CE in je pomembna pridobitev za prihodnjo integracijo v storitve državnega

računalniškega oblaka, tudi dostopnost storitev na centralni enoti se je s to povezavo izboljšala. V strežniški sobi na CE je nameščen centralni redundančni UPS za vso opremo ZGS v strežniški sobi, UPS je pa priključen na agregat, kar zagotavlja neprekinjeno delovanje tudi ob daljšem izpadu elektrike.

Izvajamo aktivnosti za uvedbo dokumentnega sistema. Zaradi skladnosti z ostalimi organi nam je zanimiv dokumentni sistem KR PAN, ki je bil izbran na Ministrstvu za javno upravo.

Zaznali smo povečano število izsiljevalskih e-poštnih sporočil, uporabnike osveščamo o takih in podobnih nevarnostih. Prav tako sporočila prijavimo na SIGOV-CERT.

Oddelek za informatiko nudi podporo številnim projektom na ZGS, izpostavil bi podporo pri portalu portal.mbase.org in aplikaciji Camelot. Za portal Mbase smo se na ARNESU uspeli dogovori za brezplačno gostovanje portala na hitri povezavi. Prav tako sodelujemo pri prijavi projekta NARCIS, kjer je cilj vzpostavitev nacionalnega naravovarstvenega portala.

Redno izvajamo naloge s področja vzdrževanja računalniške opreme in podatkovnih baz. Sodelujemo in nudimo podporo pri strokovnem in splošnem delu delovanja ZGS.

10 Finančno-računovodske zadeve

Odgovorna: mag. Maruša Maja Danev

10.1 SPLOŠNE FINANČNE IN RAČUNOVODSKE ZADEVE

Finančne in računovodske naloge se izvajajo v okviru Oddelka za finančne zadeve (v nadaljevanju: oddelek) na CE, na 14 OE in 10 LPN. V oddelku je bilo na dan 31. 12. 2019 vključno z vodjo zaposlenih 6 javnih uslužbenk, na ostalih organizacijskih enotah pa 19 javnih uslužbenk (18,75 FTE), ki opravljajo naloge iz finančno računovodskega področja.

V letu 2019 na področju finančnega poslovanja in računovodstva ZGS izpostavljamo vključitev ZGS v sistem enotnega upravljanja s prostimi denarnimi sredstvi, ki omogoča zadolževanje za potrebe prehodnega financiranja projektov in aktivnosti iz PRP 2014-2020. Pristopili smo k prenovi finančno računovodskih procesov in izvedli posnetek stanja le-teh. Prenova se bo izvedla v letu 2020. Zaradi poenotenja programskih aplikacij je bil v letu 2019 kupljen paket novih računovodskih programov podjetja GRAD, ki smo jih že začeli testirati. Poleg rednih nalog, ki so našteje v nadaljevanju, je bilo veliko časa porabljenega za pripravo dokumentov pri izvedeni notranji kontroli ZGS s strani MKGP, pri postopkih poizvedb s strani Komisije za preprečevanje korupcije, Računskega sodišča in drugih kontrolah ali revizijah, ki so se izvajale v letu 2019.

V letu 2019 izpostavljamo opravljanje naslednjih rednih nalog:

- vodenje in koordinacija finančno - računovodskih zadev;
- priprava finančnega načrta in spremljanje izvajanja le-tega;
- priprava zaključnega računa in drugih finančnih poročil;
- priprava mesečnih zahtevkov za financiranje javne službe;
- pomoč pri pripravi podlag za pridobivanje sredstev iz drugih virov;
- zagotavljanje prehodnih virov financiranja in priprava načrta zadolževanja;
- priprava in izvedba zadev, ki se vežejo na plače in nadomestila plač;
- obračunavanje, pregledovanje in izplačevanje potnih nalogov;
- izvajanje plačilnega prometa;
- izdajanje računov,
- sodelovanje v postopkih ravnanja z državnim premoženjem, vključno z izvedbo inventurnih popisov;
- sodelovanje v postopkih prodaje in oddaje v najem državnega premoženja;
- sodelovanje pri pripravi postopkov in dokumentacije v zvezi z oddajo javnih naročil;
- zagotavljanje podpore pri izvajanju projektov;
- izvajanje del v zvezi z izplačili spodbud lastnikom gozdov za opravljena dela v njihovih gozdovih ter v zvezi z izplačili za opravljena dela poklicnim izvajalcem za dela v zasebnih gozdovih, ki se plačajo iz sredstev državnega proračuna;
- sodelovanje pri postopkih notranjega in zunanjega nadzora nad poslovanjem ZGS na področju financ in računovodstva.

Podrobnejši podatki o finančnem poslovanju in računovodskih izkazih ZGS za leto 2019 so prikazani v Finančnem poročilu – zaključnem računu ZGS za leto 2019.

10.2 GOSPODARJENJE S PREMOŽENJEM

V letu 2017 je bil izdelan Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem za leti 2018 in 2019. Vanj so bili vključeni predlogi za prodajo stavb in delov stavb, zemljišč in zemljišč s stavbo, ki jih ZGS ne potrebuje za opravljanje dejavnosti. Skupna pogodbeno vrednost prodanih nepremičnin je znašala 33.700,00 EUR in je bila nakazana na posebno postavko proračuna RS, kjer se zbirajo sredstva, ki so namenjena investicijam v objekte in opremo ZGS. V letu 2019 ni bilo novih nabav.

V upravljanje po sklepu vlade pa smo dobili nepremičnino v vrednosti 68.966,00 EUR ocenjene po GURS.

V nadaljevanju je prikazana vrednost opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev po inventurnem stanju na dan 31. decembra 2019.

Preglednica 38: Vrednosti opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev v lasti države, prenesenih v upravljanje ZGS z razdružitvenimi pogodbami o prenosu in sklepi Vlade RS, ki so bila nabavljena v času delovanja ZGS po inventurnem stanju na dan 31. decembra 2019.

	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
OE TOLMIN	2.532.401,99	2.036.599,80	495.802,19
OE BLED	3.117.422,29	2.467.480,00	649.942,29
OE KRANJ	1.229.627,77	821.604,97	408.022,80
OE LJUBLJANA	2.283.188,45	1.696.975,24	586.213,21
OE POSTOJNA	1.995.519,38	1.668.155,15	327.364,23
OE KOČEVJE	2.558.851,91	2.146.631,71	412.220,20
OE NOVO MESTO	1.540.812,89	1.281.881,09	258.931,80
OE BREŽICE	708.735,91	580.960,46	127.775,45
OE CELJE	1.128.144,65	789.457,13	338.687,52
OE NAZARJE	374.088,26	303.948,75	70.139,51
OE SLOVENJ GRADEC	1.421.510,10	1.156.196,27	265.313,83
OE MARIBOR	1.763.199,65	1.421.487,15	341.712,50
OE MURSKA SOBOTA	514.416,38	363.859,54	150.556,84
OE SEŽANA	737.443,32	614.041,14	123.402,18
CENTRALNA ENOTA ZGS	2.341.697,51	1.665.106,80	676.590,71
LPN RAZOR PRODI	23.348,87	19.979,19	3.369,68
LPN KOZOROG KAMNIK	845.040,05	569.131,27	275.908,78
LPN LJUBLJANSKI VRH	0,00	0,00	0,00
LPN JELEN	1.202.711,60	1.149.096,25	53.615,35
LPN MEDVED	5.652.062,99	5.130.403,11	521.659,88
LPN SNEŽNIK	2.481.176,90	2.261.754,82	219.422,08
LPN POHORJE	131.460,89	39.453,88	92.007,01
LPN FAZAN BELTINCI - F13	32.544,34	14.635,28	17.909,06
LPN FAZAN BELTINCI - E13	672.254,51	516.484,91	155.769,60
LPN KOMPAS PESKOVCI	277.076,71	124.970,67	152.106,04
LPN ŽITNA GORA	3.122,49	2.657,10	465,39
SKUPAJ	35.567.859,81	28.842.951,68	6.724.908,13

Seznam po inventarnih številkah je priložen elaboratu Centralne inventurne komisije. Vrednost nepremičnin v gradnji na dan 31. decembra 2019 znaša 24.210,93 EUR.

11 Pravne zadeve

Odgovoren: Boštjan Gartner, univ. dipl. prav.

Poleg tekočih zadev (vodenje ali sodelovanje pri vodenju sodnih in drugih uradnih postopkov, urejanje premoženjsko pravnih zadev, priprava ali pregled raznih pogodb, pravna pomoč organom in zaposlenim ZGS, sodelovanje s komisijami in delovnimi skupinami ZGS, ...) so bila leta 2019 v službi za pravne zadeve opravljena še naslednja pomembnejša opravila:

- izmed sodnih in drugih uradnih postopkov velja izpostaviti:
 - podan odgovor na tožbo in več pripravljanih vlog, zastopanje na naroku v pravdni zadevi zaradi plačila odškodnine po divjadi;
 - v korist ZGS zaključena sodna spora, in sicer na prvi stopnji spor glede popotresne obnove objekta ter spor zaradi odškodnine;
- sodelovanje z Državnim odvetništvom RS v postopkih denacionalizacije ter v sodnih nepravdnih postopkih v zvezi z nepremičninami v lasti RS in v upravljanju ZGS;
- sprejetih oz. spremenjenih je bilo osem pravilnikov, izdanih je bilo tudi večje število novih navodil in sklepov direktorja;
- objavljeni trije javni razpisi za odprodajo nepremičnin v upravljanju ZGS;
- izvedba vseh javnih naročil male in velike vrednosti, ki jih je ZGS objavil na portalu javnih naročil.

12 Kadrovske zadeve

Odgovorna: Martina Močnik, univ. dipl. kult.

Delo na področju kadrovske zadeve v letu 2019 je obsegalo predvsem naslednje naloge:

- skrb za izvajanje načrta zaposlovanja javnih uslužbencev v Zavodu v skladu z zakonodajo in sprejetim Kadrovskim načrtom Zavoda;
- vodenje postopkov pred sklenitvami in prenehanjem pogodb o zaposlitvi;
- priprava pisnih dokumentov s področja delovnih razmerij (nove pogodbe o zaposlitvi, aneksi k pogodbam o zaposlitvi, odpovedi pogodb o zaposlitvi, sporazumi, obvestila...) in skrb za njihovo zakonitost;
- vodenje postopkov v zvezi z uveljavljanjem priznanih pravic zaposlenim javnim uslužbencem na podlagi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (zaposlitev na delovnem mestu, ki ustreza preostali delovni zmožnosti javnega uslužbenca, delo s krajšim delovnim časom, upokojitev);
- koordinacija poteka pripravništva in poskusnega dela s kadrovskega vidika;
- priprava pisnih podlag za izplačilo finančnih pravic javnim uslužbencem iz delovnega razmerja (jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči, regres, mentorski dodatki, dodatki na akademski naziv, povečan obseg dela, nadurno delo ...);
- vodenje postopkov napredovanj po določbah Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leto 2017 in drugih ukrepih v javnem sektorju;
- priprava pisnih podlag za uveljavljanje pravic zaposlenih s področja Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih...;
- priprava in izdaja obvestil o odmeri letnega dopusta vsem zaposlenim v ZGS za leto 2019 ter priprava pisnih obvestil o odobritvi izrednih odsotnosti upravičencem;
- koordinacija in usmerjanje dela tajnic OE na področju vodenja enostavnih kadrovske opravil in urejanja delovnih razmerij;

- spremljanje predpisov s področja delovno pravne zakonodaje, zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, starševskega varstva...

V začetku leta 2019 smo dokončali vse postopke v zvezi z novim Aktom o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v ZGS, ki je bil v letu 2018 prenovljen in je stopil v veljavo konec leta 2018. Skladno s tem smo vsem zaposlenim, ki niso novih pogodb dobili v letu 2018, pripravili nove pogodbe o zaposlitvi.

Skladno z Aneksom št. 3 h Kolektivni pogodbi za gozdarsko dejavnost – tarifni del (Ur.l.RS št.80/18) smo povišali plačne razrede in pripravili ustrezne pravne podlage za zaposlene. Spremenili smo Akt o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v ZGS, ki je stopil v veljavo konec leta 2019.

V letu 2019 smo imeli 2 pregleda Inšpektorata RS za delo, uspešno smo zaključili postopek Inšpektorata za javni sektor, ki se je pričel v letu 2018.

Zaposlovanje javnih uslužbencev v Zavodu

Na dan 31.12. 2019 je bilo v ZGS zaposlenih 754 javnih uslužbencev, od tega 664 javnih uslužbencev na področju javne gozdarske službe, 26,5 uslužbencev je delalo na projektih, v LPN pa je bilo zaposlenih 64 javnih uslužbencev.

Preglednica 39: Zaposleni glede na kadrovski načrt na dan 1.1.2020

	Vir financiranja	Št. zaposlenih
1.	Državni proračun	656,5
2.	Proračun občin	0
3.	ZZZS in ZPIZ	0
4.	Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)	0
5.	Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	63,5
6.	Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij	0
7.	Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	26,5
8.	Sredstva ZZZS za zdravnike sekundarije, zdravnike in doktorje dentalne medicine specializante, zdravstvene delavce pripravnik, zdravstvene sodelavce pripravnik; sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstva za projekte in programe, namenjene internacionalizaciji ter kakovosti izobraževanja in znanosti (namenska sredstva)	0
9.	Sredstva za financiranje javnih del	
10.	Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 (Ur.l.RS, št. 17/14)	0
	Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 10. točke)	746,4
	Skupno število zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	656,5
	Skupno število zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	89,9

V letu 2019 smo zaposlili 46 javnih uslužbencev, od tega 32 na javni gozdarski službi, 2 v LPN in 12 za delo na projektih.

Delovno razmerje je v letu 2019 prenehalo 43 javnim uslužbencem, od tega 38 v okviru javne gozdarske službe, 3 v LPN in 2 za delo na projektih (od tega je bilo 22 upokojitev, 11 sporazumnih razveljavitev pogodb o zaposlitvi, 6 uslužbencem je potekla pogodba o zaposlitvi, sklenjena za določen čas, 1 suspenz pogodbe o zaposlitvi, 1 smrt, 1 redna odpoved in 1 izredna odpoved).

Na dan 31.decembra 2019 smo imeli na ZGS zaposlenih 8 pripravnikov.

Postopki preverjanja izpolnjevanja pogojev za napredovanje so bili v letu 2019 izpeljani skladno z določbami Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 108/09, UPB in nasl.) in Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leto 2018 in drugih ukrepih v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 88/16).

Preglednica 40: Starostna struktura zaposlenih na dan 31.12.2019

Starost	Število	Odstotek
Do 20 let	0	0,0%
Med 20 in 25 let	4	0,5%
Med 25 in 30 let	39	5,2%
Med 30 in 35 let	50	6,6%
Med 35 in 40 let	69	9,2%
Med 40 in 45 let	90	11,9%
Med 45 in 50 let	97	12,9%
Med 50 in 55 let	153	20,3%
Med 55 in 60 let	179	23,7%
Nad 60 let	73	9,7%
Skupaj	754	100,0%

Kot je razvidno iz tabele je starostna struktura zaposlenih precej visoka, kar pomeni, da moramo velik poudarek pri zaposlovanju namenjati iskanju kakovostnega kadra za nadomeščanje upokojitev. Ta problem bo v prihodnjih letih še bolj izrazit.

13 Izobraževanje

Odgovoren: mag. Andrej Breznikar, univ. dipl. inž. gozd.

13.1 IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH V ZGS

Izobraževanje zaposlenih v ZGS smo v letu 2019 zastavili na podlagi programa dela za to področje. Vsebinsko in terminsko smo se pri izvedbi izobraževalnih aktivnosti prilagodili aktualnim potrebam, ki se določajo v skladu z zahtevami aktualnih delovnih nalog javne gozdarske službe. Glavne izobraževalne vsebine za zaposlene so bile sanacija posledic vetroloma v decembru 2017 in naravnih ujm na splošno v gozdovih (varstvo gozdov pred podlubniki in obnova gozdov) in s temi nalogami povezani postopki, predvsem na področju izvajanja ukrepov v okviru PRP 2014 – 2020. Izobraževanja pa so bila izvedena v glavnem z lastnimi izobraževalnimi kapacitetami ZGS v okviru strokovnih oddelkov ali v tesnem sodelovanju gozdarskimi izobraževalnimi (BF, SGLŠ) in raziskovalnimi inštitucijami (GIS). Pomemben vir znanja za zaposlene ostajajo evropski projekti, v katerih sodeluje ZGS na podlagi razpisov različnih razvojnih programov EU.

Prenos znanja v ZGS temelji na dveh oblikah izobraževanja, in sicer na internem strokovnem usposabljanju zaposlenih (seminarji, posveti, delavnice, demonstracije, predavanja in ekskurzije) in na zagotavljanju potrebne strokovne literature.

Interno (neformalno) izobraževanje v ZGS usmerjajo vodje sektorjev in služb ZGS ter območne enote v skladu z zahtevami delovnega procesa in v skladu z dolgoročnimi razvojnimi cilji. Obseg neformalnega izobraževanja zaposlenih v letu 2019 po posameznih organizacijskih enotah in po posameznih strokovnih področjih prikazuje preglednica 52. V preglednici je navedeno število izobraževalnih dogodkov, ki so se jih udeležili zaposleni iz posamezne organizacijske enote ZGS in skupno število udeležencev. Tako se je v letu 2019 različnih oblik neformalnega izobraževanja udeležilo 3.178 zaposlenih, kar je za dobrih 20 % več kot v letu 2018 (2.619 udeležencev). V Programu dela ZGS 2019 predviden obseg izobraževanja zaposlenih smo presegli za 3 %.

Glede na število udeležencev izobraževanja je bil obseg izobraževanja v letu 2018 največji na področju gojenja in varstva gozdov (870 udeležencev), gozdnogospodarskega načrtovanja (512 udeležencev) in gozdne tehnike (418 udeležencev).

Na področju **gozdnogospodarskega načrtovanja** je bila glavna pozornost pri izvedbi izobraževalnih aktivnosti posvečena izpopolnjevanju o rastiščnih in talnih posebnostih na različnih rastiščih Slovenije, gozdnim tlom, presoji posegov v gozdni prostor, sodobnim pripomočkom zajema podatkov o gozdovih, kartiranju gozdnih enot, načrtovanju ukrepov v Natura 2000 območjih in participaciji v gozdarskem načrtovanju.

Na področju **gojenja in varstva gozdov** je bilo izobraževanje zaposlenih namenjeno predvsem sanaciji posledic naravnih ujm s posebnim poudarkom na implementaciji ukrepov PRP 2014 – 2020, varstvu pred podlubniki in drugimi škodljivimi organizmi, ukrepom ob pojavu invazivnih tujerodnih vrst (v okviru projekta LIFE Artemis) ter obnovi in negi gozdov (delavnice o gospodarjenju s smreko). Na treh delavnicah o gozdnem reprodukcijskem materialu, ki so potekale v okviru projekta LIFEGENMON, smo zagotovili prenos znanja o pomenu genetske pestrosti gozdnega drevja za prihodnost gozdov. Udeležili smo se tudi izobraževanj v organizaciji drugih institucij in sicer izobraževanja na temo zdravlja rastlin, usposabljanja za fitosanitarne preglednike in izobraževanj na temo požarnega varstva gozdov.

Na področju **gozdne tehnike** smo se pri izobraževanju zaposlenih osredotočili na usposabljanja za uporabo različnih aplikacij v okviru informacijskega sistema za gozdne prometnice, ocenjevanju škod po naravnih ujmah, sistemu ocenjevanja kakovosti izvajalcev gozdnih del, postopkom izvedbe ukrepov PRP 2014–2020 na področju gozdarske mehanizacije, gozdne infrastrukture in usposabljanja lastnikov gozdov. Več zaposlenih se je udeležilo licitacije vrednejšega lesa v Slovenj Gradcu z namenom spoznavanja standardov kvalitete pri GLS.

Informatika

Izobraževalni dogodki na področju informatike so bili namenjeni predvsem rabi novih in posodobljenih programskih rešitev, upravljanju podatkovnih baz in rešitvam pri vzpostavljanju podatkovnega skladišča. Zaradi zagotavljanja varne raba interneta in naprav smo nadaljevali vključevanje zaposlenih v e- izobraževanje o varnosti na spletu.

Gozdne živali in lovstvo

Na področju gozdnih živali in lovstva so bile glavne teme izobraževanj ocenjevanje škode po zavarovanih vrstah, monitoring in gospodarjenje s populacijami velikih zveri, nevarnost afriške prašičje kuge in upravljanje s posameznimi vrstami gozdnih živali.

Preglednica 41: Število izobraževalnih dogodkov po organizacijskih enotah (Nd) in število udeležencev neformalnega izobraževanja (Nu) za zaposlene v ZGS v letu 2019

Organizac. enota	Stiki z last., javnostmi		Gozdnogosp. načrtovanje		Gojenje in varstvo		Gozdna tehnika		Živalski svet		Ostala področja		SKUPAJ	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
CE	7	15	13	29	37	103	5	20	7	18	13	108	82	293
Tolmin	1	2	7	34	12	54	3	7	1	6	8	124	32	227
Bled	1	5	6	27	6	62	8	142	1	1	3	6	25	243
Kranj			8	15	12	79	11	49	6	10	6	102	43	255
Ljubljana	2	12	7	20	11	24	3	25	5	16	7	69	35	166
Postojna	3	15	13	56	8	26	5	14	2	12	2	5	33	128
Kočevje	3	6	11	40	9	22	8	49	1	36	6	136	38	289
N. mesto			9	79	8	23	5	11	4	73	6	92	32	278
Brežice			3	9	7	13			2	3			12	25
Celje	3	46	12	31	13	73	7	25	4	5	9	137	48	317
Nazarje	1	28	12	58	12	129	4	46	4	34	5	77	38	372
Sl. Gradec			2	50									2	50
Maribor	1	7	6	32	13	120	2	16			2	54	24	229
M. Sobota			6	11	8	35	3	4	1	1	2	25	20	76
Sežana			5	21	11	107	5	10	6	29	4	63	31	230
SKUPAJ		136		512		870		418		244		998	495	3178

Izobraževanje zaposlenih na področju odnosov z javnostmi in prenosa znanja je bilo namenjeno predvsem gozdni pedagogiki, razvoju gozdnih učnih in tematskih poti v naravi ter rekreacijski rabi gozdov.

Ob 25 letnici javne gozdarske službe je bilo v začetku julija na Pokljuki pripravljeno strokovno in družabno srečanje vseh gozdarjev Slovenije, ki je imelo tudi izobraževalen značaj.

Na področju varstva pri delu smo tudi v letu 2019 izvedli zakonsko predpisane seminarje in preizkuse znanja za dijake in študente na praksi, za novozaposlene in za že zaposlene sodelavce.

Na kadrovskem in finančnem področju so bila izobraževanja namenjena predvsem preprečevanju mobinga na delovnem mestu, evidentiranju delovnega časa, izvedbi inventure, ravnanju z arhivskim gradivom in novim predpisom na tem področju.

V letu 2019 smo zaposlenim zagotovili ključno strokovno literaturo, ki je pomembna zaradi spremljanja novosti strokovnega in znanstvenega dela. Za vse območne enote je bil naročen Zbornik Acta Silvae et Ligni, ki je v letu 2019 izšel v treh številkih in Gozdarski vestnik (10 številk).

Na področju razvoja internega strokovnega izobraževanja smo nadaljevali razvoj e - izobraževalnih programov za gozdarski kader v okviru Erasmus+ projekta VET4Bioeconomy. V okviru projekta je bil pripravljen izobraževalni načrt za področje gozdne bioekonomije.

Na področju pripravniškega usposabljanja zaposlenih pripravnikov v ZGS je bil izveden strokovni izpit za 15 kandidatov, 12 jih je bilo na izpitu uspešnih, trije pa strokovnega izpita niso opravili.

13.2 PRAKTIČNO USPOSABLJANJE ŠTUDENTOV IN DIJAKOV

Praktično usposabljanje dijakov in študentov je v letu 2019 potekalo v skladu z načrtovanim programom. ZGS je dijakom in študentom zagotovil ustrezno usposabljanje, ki je predvideno v študijskih programih izobraževalnih inštitucij s področja gozdarstva. Sodelovanje izobraževalnih ustanov in ZGS je urejeno na podlagi sklenjenih individualnih in kolektivnih učnih pogodb.

Tako je v letu 2019 zaključilo predviden program usposabljanja 13 študentov višješolskega strokovnega študija gozdarstva in lovstva (1. in 2. letnik) na Višji strokovni šoli v Postojni in 22 študentov visokošolskega strokovnega študija gozdarstva na BF - Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Prav tako je praktično usposabljanje v okviru programa gozdarski tehnik na ZGS opravilo 42 dijakov Srednje gozdarske in lesarske šole v Postojni in 3 dijaki Srednje lesarske in gozdarske šole Maribor (program Gozdarski tehnik).

Praktično usposabljanje smo izvajali tudi za dijake in študente, ki se šolajo po programu naravovarstveni tehnik. Tako je predpisano prakso na ZGS opravila tudi ena dijakinja Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana.

V okviru mednarodne izmenjave študentov smo na praktično usposabljanje na ZGS sprejeli 3 študente iz Španije (visoka šola IES El Escorial in IES Agraria). Praktično usposabljanje so opravljali na OE Maribor, Celje in Bled.

Vsem študentom in dijakom na praksi so bili določeni mentorji, ki so poskrbeli za izvedbo predpisanega programa usposabljanja.

14 Varnost in zdravje pri delu ter požarno varstvo

14.1 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Odgovorna: mag. Tomaž Gerl, univ. dipl. inž. gozd., Andrej Grum, univ. dipl. inž. gozd.

V letu 2019 je Služba za varnost in zdravje pri delu izvajala naloge ter ukrepe, ki zagotavljajo varnost in zdravje zaposlenih v zvezi z delom. Te naloge so predpisane z zakonodajo s področja varnosti in zdravja pri delu in so bile določene v Programu dela ZGS za leto 2019.

Najpomembnejše opravljene naloge so bile:

- spremljava stanja varnosti in zdravja pri delu v ZGS ter obveščanje in seznanjanje zaposlenih o vseh nevarnostih in ukrepih za preprečitev nevarnosti;
- praktična izvedba izobraževanj ter preizkusa znanja s področja VZD za novo zaposlene delavce in pripravnike;
- organizacija periodičnih izobraževanj za ves predviden kader organizacijskih enot, ki jih je izvajalo pooblaščen podjetje z licenco za storitve na tem področju;
- organiziranje in napotitev novo zaposlenih delavcev ter pripravnikov na zdravstvene preglede;
- izvedba periodičnih zdravstvenih pregledov za redno zaposleni kader v OE, skladno s predvideno dinamiko;
- izvedba preventivnih cepljenj proti klopnemu meningoencefalitisu in steklini ter nabava repelentov proti klopm in insektom;
- izvedba javnih razpisov za večletne pogodbe o dobavi osebne varovalne opreme in sklenitev pogodb;
- nabava osebne varovalne opreme za delavce ZGS ter novo zaposlene delavce in pripravnike, skladno z rednimi roki menjave določenimi v Izjavi o varnosti in zamenjava

izrabljene osebne varovalne opreme v primerih, ko je bilo to potrebno zaradi neprimerne stanja opreme;

- evidentiranje in izvedba internih raziskav nezdod pri delu zaposlenih na ZGS ter obveščanje inšpekcije dela;
- tekoče vodenje predpisanih evidenc, priprava programov in poročil;
- evidentiranje in analiza nezdod pri delu v zasebnih gozdovih.

14.1.1 Nezdod pri delu zaposlenih v ZGS

V letu 2019 se je pri delu v gozdu pripetilo 25 nezdod, pri čemer se je poškodovalo prav toliko zaposlenih. Nobenemu od njih se nezdoda ni pripetila večkrat v tem letu. Število nezdod je nad desetletnim povprečjem (2010-2019), ki znaša 22 nezdod na leto.

Preglednica 42: Število nezdod pri delu po organizacijskih enotah v desetletnem obdobju

Organizacijska enota	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	SKUPAJ
CE	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Tolmin	2	0	1	0	1	1	3	0	1	2	11
Bled	4	0	3	0	7	1	1	3	0	1	20
Kranj	2	2	2	0	1	1	0	3	1	3	15
Ljubljana	0	3	3	1	3	3	2	1	4	3	23
Postojna	0	2	1	1	2	0	0	1	1	3	11
Kočevje	2	2	0	0	3	0	0	2	6	3	18
Novo mesto	5	1	1	2	3	3	0	3	3	4	25
Brežice	0	0	1	2	0	0	0	0	0	2	5
Celje	6	5	1	2	4	3	0	6	2	1	30
Nazarje	0	4	4	0	2	2	1	0	2	0	15
Slovenj Gradec	0	0	0	1	0	1	2	1	0	3	8
Maribor	1	2	3	2	2	3	4	1	2	0	20
Murska Sobota	0	1	0	1	1	0	0	0	4	0	7
Sežana	2	1	1	1	0	1	0	1	1	0	8
SKUPAJ	24	23	21	13	30	19	13	22	27	25	217

Pogostnost nezdod, ki se izraža s številom nezdod v enem letu na 100 zaposlenih, ima v letu 2019 vrednost 3,4 ((število nezdod na delu v letu 2019/število zaposlenih) x 100). Tukaj so upoštevani vsi delavci v pogodbenem razmerju z ZGS, torej poleg redno zaposlenih še drugi zaposleni, ki so bili v tem letu v kakršnem koli pogodbenem delovnem razmerju, pri čemer se upošteva dejanski čas trajanja njihove zaposlitve. Nezdode študentov in dijakov na obvezni praksi v zgornji tabeli niso prikazane, ker niso bili v delovnem razmerju z ZGS. Sicer tovrstnih nezdod v letu 2019 nismo beležili.

17 nezdod se je pripetilo revirnim gozdarjem, 4 nezdode delavcem v loviščih s posebnim namenom, 3 nezdode vodjem KE in ena nezdoda delavcu na odseku za ukrepe v gozdovih. Skoraj enako število nezdod se je pripetilo v drugi polovici leta in sicer 13, medtem ko se je v prvih šestih mesecih pripetilo 12 nezdod. Po pogostnosti izstopajo naslednji meseci: februar (kar 5 nezdod) in marec ter december s po tremi nezdodami. Časovni razpored nezdod je neznačilen in drugačen kot v letu pred tem, zato sodimo, da pogostnost nezdod ni v neposredni zvezi z letnim časom. Glede ur znotraj delovnega časa nismo zaznali očitnih posebnosti, čeprav se je več nezdod pripetilo v drugi polovici delovnega časa (35% do 11:00, 65% po 11:00). To razliko pripisujemo dejstvu, da delavci ZGS odhajajo na teren po tem, ko zjutraj najprej opravijo svoje delovne naloge v pisarni in posledično več časa prebijejo na terenu v drugi polovici delovnega dne.

Preglednica 43: Število poškodb zaposlenih na ZGS v letu 2019 po kraju nezgode, opravi, načinu nastanka poškodbe, vrsti poškodbe in poškodovanemu delu telesa

Kraj nezgode	Št.	Opravi	Št.	Način nastanka poškodbe	Št.	Vrsta poškodbe	Št.	Poškodba – telesni del	Št.
gozd	22	označevanje drevja za posek	14	zdrs in padec	15	udarec pri padcu	11	noga	6
cesta	2	hoja v gozdu	2	zdrs brez padca	4	nateg sklepnih vezi	6	koleno	5
zaprti prostor	1	kontrola sečišča	2	udarec veje	3	udarec v oko	3	trup	4
		trasiranje gozdnih vlak	1	spotik in padec	1	mišična poškodba	1	več delov telesa	3
		odstranjevanje lesnih ostankov	1	urez na ostrem predmetu	1	zlom kosti	1	oko	3
		popis poškodb na gozdni cesti	1	padec predmeta na ponesrečenca	1	površinska rana	1	dlan/prsti	2
		kontrola pasti za podlubnike	1			ureznina	1	ramenski sklep	1
		tehtanje divjačine	1			udarec predmeta	1	roka	1
		postavitev konstrukcije	1						
		lov	1						
SKUPAJ	25		25				25		25

Iz analize nezgod ugotavljamo, da je največja verjetnost za nastanek nezgode pri delu na terenu zlasti pri označevanju drevja za posek, vendar pa to delovno opravilo hkrati zajema največji del delovnih obveznosti revirnih gozdarjev, ki so tudi najbolj ogrožena skupina delavcev (2/3 poškodovanih delavcev je bilo revirnih gozdarjev). Pri drugih vrstah opravil in drugih skupinah delovnih mest je število nesreč manjše, zaradi česar menimo, da so tam tveganja manjša. Že več let zapored zaznavamo razmeroma visok delež poškodovanih uslužbencev v LPN (tokrat 16%), kljub temu da je njihov delež v strukturi vseh zaposlenih precej pod 10%. Iz tega zaključujemo, da je treba problematiki varnosti in zdravja pri delavcih v LPN posvetiti dosti večjo pozornost kot doslej.

Za leto 2019 je podobno kot leto pred tem značilna velika pestrost različnih vzrokov za nezgodo. Vsekakor se največ poškodb pripeti pri hoji po brezpotju, zlasti strmih in skalovitih terenih ter pri premagovanju naravnih ovir na terenu. Najpogosteje prihaja do zdrsov, največkrat s padcem ali pa nerodnim gibom, ki ga stori delavec v poskusu, da bi preprečil padec. Včasih posledice zdrsa in padca poslabša delovna oprema, ki jo delavec prenaša s seboj in na kateri se lahko še dodatno poškoduje, ali pa mu le-ta prepreči učinkovito omilitev padca. Določeni nenadni gibi lahko povzročijo preobremenitev nekaterih mišic ali sklepnih vezi in s tem njihove poškodbe. Razmeroma pogosto prihaja do udarcev vej po obrazu, pri čemer se lahko poškodujejo oči. V tem letu sicer ugotavljamo največ poškodb na nogah, zlasti kolenih, na trupu in primerov, ko je bilo hkrati poškodovanih več delov telesa.

S stanjem na področju varnosti in zdravja pri delu v letu 2019 ne moremo biti povsem zadovoljni, čeprav se je v primerjavi s prejšnjim letom nekoliko zmanjšalo število nezgod. Zadnja tri leta zapored beležimo višje letno število nezgod od desetletnega povprečja in to kljub redni nabavi kakovostne osebne varovalne opreme. Opisi nezgod v internih prijavah navajajo, da so bili vsi ponesrečenci primerno opremljeni ter usposobljeni za svoje delo in da so se nezgode pripetile na povsem nepredvidljiv način. Iz tega razloga predlagamo, da se vprašanju odgovornega odnosa do dela v bodoče nameni več pozornosti in energije. Prav tako predlagamo, da se vse nesreče

pri delu podrobno raziščejo, ugotovijo njihovi vzroki in po potrebi sprejmejo usmerjeni ukrepi za preprečevanje neprevidnega in neodgovornega opravljanja dela.

14.1.2 Nezgode pri delu v zasebnih gozdovih

ZGS samoiniciativno prek svojih revirnih gozdarjev beleži nezgode v zasebnih gozdovih, saj je drugačen sistem zbiranja podatkov – prek policije in zdravstvenih ustanov – otežen med drugim tudi zaradi zakona o varovanju osebnih podatkov. Podatki so zbrani na podlagi informacij, ki jih delavci ZGS pridobijo na terenu oziroma iz sredstev javnega obveščanja. Na podlagi teh informacij se izdelajo poročila o nezgodah v zasebnih gozdovih. Kljub dejstvu, da podatki niso popolni in zato na tak način vseh nezgod ne moremo zajeti, nam služijo kot dobra informacija o tem, pri katerih opravilih se nesreče pripetijo, kako resne so poškodbe in kaj je vzrok tem nesrečam. V poročilih o nezgodah naj bi bile zajete vsaj vse smrtne nezgode.

V letu 2019 smo evidentirali 52 nezgod pri delu v zasebnih gozdovih (32% manj kot v predhodnem letu) in sicer 12 smrtnih (14% zmanjšanje glede na preteklo leto), 26 težjih (48% zmanjšanje) in 14 lažjih. Pri slednjih je potrebno omeniti, da je tukaj naša evidenca najmanj zanesljiva, saj večina lažjih nezgod pri delu v zasebnem gozdu ni nikjer zabeleženih.

Varnost pri delu v gozdu se je v letu 2019 nekoliko izboljšala. Verjetno je temu do neke mere vzrok zmanjšan obseg sanitarnega poseka v primerjavi s predhodnim letom. Kot vselej tudi tokrat ugotavljamo, da skoraj vsem nesrečam botrujeta neprevidnost in nestrokovnost pri izvajanju gozdarskih opravil, ne pa toliko objektivni vzroki (kot npr. zahteven teren ali stanje sestoja).

Razmerje med kategorijami poškodovancev je bilo dokaj uravnoteženo, s tem da je delež polkmetov najnižji: kmetje 31%, nekmetje 44% in polkmetje 25%. Skupno število nesreč v letu 2019 je v okvirih desetletnega povprečja, enako velja za smrtne nesreče.

Ponovno je bilo daleč največ poškodovancev v starostni skupini od 60 do 69 let in sicer 16. Temu je sledila starostna skupina od 40 do 49 let z desetimi poškodovanci. V starostni skupini nad 70 let so bile vse ugotovljene nesreče smrtne, kar podpira prepričanje, da se v tej starosti več ne bi smela opravljati gozdarska dela. Najstarejši ponesrečenec je bil star 79 let, umrl pa je pri sečnji, ko ga je drevo zadelo v glavo. Ni uporabljal varovalne opreme. To je bil hkrati najstarejši evidentirani poškodovanec v tem letu.

Podrobnejša analiza nezgod pokaže, da se je po pričakovanjih največ nezgod pripetilo pri sečnji (65%), sledi spravilo (25%), pri čemer prevladuje traktorsko spravilo, temu pa izdelava drv. Pri drugih opravilih v tem letu nismo zabeležili nesreč. Pri smrtnih nezgodah je prišlo v podobni meri do poškodb glave ali trupa, medtem ko pri težjih in lažjih nezgodah prevladujejo poškodbe nog, glave in trupa.

77% ponesrečencev je uporabljalo osnovno osebno varovalno opremo, 19% pa ne. Za ostale nismo uspeli pridobiti podatka o tem. Iz tega posredno ugotavljamo, da večina pri delu v gozdu uporablja osebno varovalno opremo. Vendar osebna varovalna oprema učinkovito ščiti le pri manj hudih nesrečah in tudi pred urezom z motorno žago, ne more pa delavca zaščititi pred poškodbami zaradi udarcev drevesa ali drevesnih delov, pred padci na terenu ali hujšimi poškodbami pri delu s traktorjem. Tudi sicer motorna žaga pri nastanku poškodbe ne sodi med pogostejše vzroke (8%). Najpogostejše vzročno sredstvo je drevo oziroma njegovi odžagani ali odlomljeni deli, čemur sledijo veje, deblo in hlod.

56% udeležencev nesreč ni imelo nobene gozdarske izobrazbe, kar je nekoliko višji delež kot v letu pred tem (49%). Pri ostalih jih je največ opravilo tečaj varnega dela v organizaciji ZGS. Od smrtnih nezgod kar 11 od 12 žrtev ni imelo gozdarske izobrazbe in se ni udeležilo nobenega tovrstnega izobraževanja.

Kot najodločilnejši razlog za nastanek nesreč ugotavljamo podcenjevanje nevarnosti pri delu in nestrokovni pristop pri izvajanju sečnje ter spravila. Pri tem ni toliko problematična uporaba delovnega orodja ali strojev, česar so izvajalci dokaj veščji, ampak dosti bolj nepreviden način dela, ki povečuje ogroženost izvajalcev gozdarskih del in v večini primerov tudi vodi v nesrečo. Starostna struktura ponesrečencev dodatno priča o tem, da se lastniki gozdov ne zavedajo

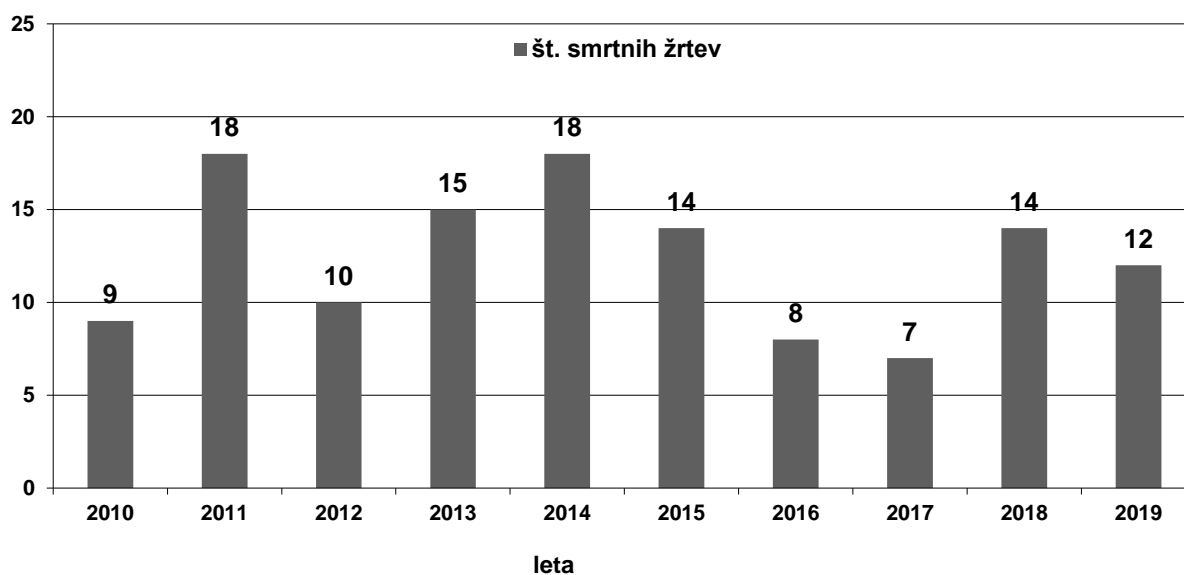
nevarnosti in zahtevnosti gozdarskih del. Le-teh se povsem neodgovorno lotijo tudi takšni, ki zaradi svoje starosti ne morejo biti niti primerno usposobljeni niti fizično kos zahtevam tega dela.

Preglednica 44: Število evidentiranih delovnih nezgod s smrtnim izidom lastnikov gozdov v obdobju od 2010 do 2019.

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Število	9	18	10	15	18	14	8	7	14	12

Preglednica 48: Število evidentiranih delovnih nezgod lastnikov gozdov v letu 2019 po fazi dela, resnosti poškodbe in vzročnem sredstvu.

Resnost poškodbe	Št.	Faza dela	%	Vzročno sredstvo	%	Uporaba var. opreme	%	gozdarska izobrazba	%
lažja	27	sečnja	65	drevo	38	da	77	brez	56
težja	50	spravilo	25	veja	17	ne	19	tečaj varnega dela	21
smrt	23	izdelava drv	10	deblo	11	ni podatka	4	nacionalna	13
				hlod	8			ni podatka	6
				motorna žaga	8			drugo	4
				traktor	6				
				okolje	6				
				drugo orodje	4				
				panj	2				

Slika 11: Število nezgod s smrtnim izidom v obdobju 2010 - 2019

ZGS je aktiven na področju izobraževanja in promoviranja varnega ter učinkovitega dela v gozdu že od leta 1995 dalje. V zadnjih letih smo tudi skozi PRP zelo povečali število tečajev varnega dela v gozdu, ki so za udeležence povsem brezplačni. Poleg tega izdajamo publikacije, sodelujemo z mediji, sodelujemo s prikazi na sejnih ipd. Vendar se stanje na področju varnosti pri delu v gozdu doslej ni popravilo toliko, kot bi si želeli ali pričakovali. Po nekaj letih, ki kažejo na določeno izboljšanje, se zadeve spet povrnejo v prejšnje stanje. Vsekakor ugotavljamo upad števila nesreč, ki so v vzročni zvezi z uporabo orodja za delo v gozdu (z izjemo mehaniziranega spravila), kar je nedvomno posledica boljše opremljenosti za delo. Po drugi strani ugotavljamo vse pogostejše število nesreč, ki jih povezujemo z nezadostno usposobljenostjo oziroma

nepoznavanjem pravih tehnik dela v gozdu, zlasti z neprevidnostjo, podcenjevanjem nevarnosti in neodgovornim ravnanjem. Del te neodgovornosti se jasno izkazuje tudi skozi dejstvo, da mnogo lastnikov gozdov ne izkoristi možnosti za udeležbo na brezplačnih tečajih varnega dela v gozdu, ki jih v organizaciji ZGS izvajajo visoko usposobljeni profesionalni inštruktorji. Iz tega razloga menimo, da je vsekakor treba še več energije vložiti v izobraževanje in njegovo promocijo, medtem ko je sofinanciranje nakupa sodobne opreme bolj drugotnega pomena, saj je doseženo stanje v tem pogledu že zdaj precej ugodno.

14.2 VARSTVO PRED POŽAROM

Odgovoren: Edvard Kugler, inž. gozd.

Tudi v letu 2019 so bile na področju varstva pred požari izvedene aktivnosti skladno z veljavno zakonodajo. Glavne aktivnosti na področju varstva pred požari v letu 2019 so bile:

- priprava programa usposabljanj varstva pred požarom za tiste, ki so začasno ali občasno zaposleni ter študente;
- nadaljevanje izvajanja programa usposabljanja odgovornih oseb za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije;
- vodenje evidence;
- evidentiranje gasilne opreme ter opozorilnih znakov in tabel;
- vzdrževanje in servisiranje gasilnikov in pregled hidrantov na zemljiščih v lasti ZGS;
- opravljanje letnih pregledov dimovodnih naprav in peči za ogrevanje (predvsem plinskih).

15 Notranja kontrola

Odgovoren: Tomaž Hrovat, univ.dipl.inž.gozd.

Tudi v letu 2019 je ZGS izvajal nadzor nad delovanjem strokovnega dela preko mehanizma notranje kontrole. S prenovo sistema je kontrola potekala na več hierarhičnih nivojih in sicer z rednimi kontrolami v okviru OE, z vzorčnimi pregledi po internih navodilih posameznih služb, s sistematičnimi preverbami odstopanj med evidentiranim posekom in posekom, ugotovljenim na SVP, s kontrolami vodij sektorjev na OE in z izrednimi kontrolami, ki jih odredi direktor ZGS.

Kontrole v okviru OE, ki jih izvajajo vodje OE in vodje odsekov, so bile usmerjene v izvajanje aktualnih navodil za delo, kot tudi preverjanje zakonitosti pri delu. Pri ugotovljenih nepravilnostih, ki se je predvidelo ustrezne ukrepe za njihovo odpravo.

Z vzorčnimi pregledi posameznih strokovnih področjih (kontrolni pregledi določenega deleža gojitvenih in varstvenih del, del na gozdnih prometnicah ipd.), se sistematično zagotavlja nadzor nad količino in kvaliteto prevzetih del.

Ugotavljanje odstopanj med evidentiranim posekom in posekom, ugotovljenih iz SVP, se izvaja praviloma ob obnovi načrtov GGE. Analizira se vzroke odstopanj na podlagi tega tudi načrtuje izvedbo ukrepov za odpravljanje odstopanj. To področje kontrole smo v letu 2020 intenzivirali, saj se je pokazalo, da so veliko površinske ujme zadnjih let posledično oslabile kvaliteto evidenc (natančnost ocene poškodovane lesne mase), kar je bilo tudi pričakovano.

Kontrole sektorjev so usmerjene na vnaprej predvideno problematiko, ki jo je potrebno sistemsko preveriti in na pojave, ki so posamično problematiko, ki pa jo je mogoče z zaključki posplošiti na nivo celotnega Zavoda.

Ukrep izredne notranje kontrole je bil aktiviran dvakrat in sicer v primerih suma večjih kršitev pri delu. V enem primeru se je postopek zaključil z odpovedjo delovnega razmerja.

Skupno je bilo izvedeno več kot 100 rednih kontrol in tri izredne kontrole.

16 Delo organov ZGS in njihovih komisij

V letu 2019 se je Svet ZGS sestal na štirih rednih sejah. Sveti območnih enot so se sestali na skupno 30 rednih seja, 11 seje pa je bilo dopisnih.

Strokovni svet ZGS se je sestal na 2 sejah.

Direktor ZGS je sklical 8 sestankov vodij OE in oddelkov (kolegijev ZGS).

Strokovni kolegij CE ZGS, ki se ga udeležujejo vodilni delavci gozdarskih strokovnih področij, se je v letu 2019 sestal na 17 sejah.

Vodje sektorjev in služb so sklicali 18 sestankov kolegijev oddelkov.

E: Struktura porabljenega delovnega časa v I. 2019

Zaposleni v ZGS so tudi v letu 2019 evidentirali delovni čas po posameznih nalogah. V spodnji preglednici navajamo porabljeni čas in njegovo strukturo po temeljnih področjih dela v ZGS.

Preglednica 45: Število porabljenih neto ur in struktura delovnega časa po temeljnih opravilih, vključno z LPN, v letu 2019 in 2018

Dejavnost	Porabljen čas v 2018 - ure	Delež 2018 %	Porabljen čas v 2019 - ure	Delež 2019 %	Indeks na 2019/18
Gozdnogospodarsko načrtovanje	141.962	16,4	147.780	14,2	104
Gozdne živali in lovstvo	18.887	2,2	23.154	2,2	123
Gojenje in varstvo gozdov	395.866	45,8	549.627	52,9	139
Gozdna tehnika	126.541	14,7	121.285	11,7	96
Svetovanje in razvoj podeželja	56.854	6,6	55.848	5,4	98
Odnosi z javnostmi	12.772	1,5	13.807	1,3	108
Gozdarski nadzor	7.044	0,8	7.061	0,7	100
Informatika	26.928	3,1	26.582	2,6	99
Izobraževanje	22.199	2,6	26.206	2,5	118
Javne naloge s področja varstva narave	6.242	0,7	16.122	1,6	258
JS LPN (naloge nadzora)	253	0	0	0,0	0
Projekti	47.963	5,6	51.833	5,0	108
SKUPAJ JAVNA SLUŽBA	863.411	100	1.039.305	100,0	120
Tržna dejavnost	98.381		98.077		100
LPN	96.516		96.894		100
Naročniki	1.865		1.183		63
Režija	257.709		89.522		35
Prazniki, dopusti, bolniške v breme ZGS	301.745		296.727		98
SKUPAJ	1.521.346		1.523.631		100

(Odsotnosti v breme ZZZS: 40.945 ur)

Na podlagi podatkov o delu iz območnih enot in poročil nosilcev posameznih področij dela je predlog Poročila o delu ZGS uredil dr. Aleš Poljanec.

Damjan Oražem
direktor

Priloga

Priloga 1: Pomembnejše institucije in organizacije ter področja sodelovanja ZGS

Zap. šte.	Organizacija	Področje sodelovanja
MINISTRSTVA IN ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV REPUBLIKE SLOVENIJE, DRŽAVNI ZBOR		
1	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	<ul style="list-style-type: none"> – financiranje ZGS – vzdrževanje in gradnja gozdnih prometnic – potrjevanje GGN – potrjevanje lovsko upravljalnih načrtov – vlaganja v gozdove iz sredstev proračuna RS
2	Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin	<ul style="list-style-type: none"> – varstvo gozdov, posebni nadzori
3	Ministrstvo za okolje in prostor	<ul style="list-style-type: none"> – zavarovane živalske vrste, velike zveri; – GGN – CPVO; – gozdne gradnje
4	Ministrstvo za kulturo	<ul style="list-style-type: none"> – prijava projekta ESRR za Naturo 2000 – mnenje h GGN
5	Agencija Republike Slovenije za okolje	<ul style="list-style-type: none"> – protipožarne preseke – zavarovane živalske vrste, velike zveri
6	Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja	<ul style="list-style-type: none"> – sofinanciranje vlaganj v gozdove na podlagi PRP
7	Ministrstvo za obrambo Uprava RS za zaščito in reševanje	<ul style="list-style-type: none"> – ujme v gozdovih – gospodarjenje z gozdovi v upravljanju MORS
8	Ministrstvo za finance	<ul style="list-style-type: none"> – finančni načrti
9	Direkcija RS za ceste	<ul style="list-style-type: none"> – usklajevanje omrežja gozdnih in javnih cest
10	Direkcija RS za vode	<ul style="list-style-type: none"> – mnenje h GGN
11	Statistični urad RS	<ul style="list-style-type: none"> – posredovanje podatkov za statistični letopis
12	Inšpektorat RS za kmetijstvo in okolje	<ul style="list-style-type: none"> – gojenje in varstvo gozdov, divjad in lovstvo
13	Veterinarska uprava RS	<ul style="list-style-type: none"> – monitoring svinjske kuge pri d.prašiču, stekline pri lisicah in aviarne influence pri racah mlakaricah; – projekti
14	DURS – Davčna uprava RS	<ul style="list-style-type: none"> – obdavčitev subvencij za vlaganja v gozdove – posredovanje podatkov o gozdovih, ki so oproščeni davka od KD, in s cestami zaprtih gozdovih
IZOBRAŽEVALNE IN RAZISKOVALNE ORGANIZACIJE IN MUZEJI		
15	Andragoški center Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – študijski krožki
16	Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire	<ul style="list-style-type: none"> – strojna sečnja, les za energijo, prometnice; – gozdnogospodarsko načrtovanje; – gojenje in varstvo gozdov, divjad in lovstvo; – projekti
17	Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna	<ul style="list-style-type: none"> – tečaji za lastnike gozdov
18	Gozdarski inštitut Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – les za energijo, prometnice; – gozdnogospodarsko načrtovanje; – gojenje in varstvo gozdov, divjad in lovstvo; – projekti
19	Kmetijski inštitut Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – varstvo gozdov – projekti
20	Inštitut za naravno dediščino LUTRA	<ul style="list-style-type: none"> – projekti
21	Biotehniška fakulteta – Oddelki za zootehniko, gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, biologijo	<ul style="list-style-type: none"> – divjad in lovstvo; – projekti; – določanje DNA zveri; – določanja starosti medvedov z brušenjem zob
22	Veterinarska fakulteta	<ul style="list-style-type: none"> – divjad in lovstvo
23	Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Univerza v Mariboru	<ul style="list-style-type: none"> – pregledovalnik podatkov ZGS – priprava enotne relacijske baze podatkov
JAVNI ZAVODI, SKLADI IN AGENCIJE		
24	Triglavski narodni park	<ul style="list-style-type: none"> – podatki o gozdovih – GGN, prometnice – divjad in lovstvo
25	Zdravstveni domovi	<ul style="list-style-type: none"> – varnost in zdravje pri delu – zdravniški pregledi
26	Geodetski zavod RS	<ul style="list-style-type: none"> – zbirni kataster javne gospodarske infrastrukture
27	Prirodoslovni muzej Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – zavarovane živalske vrste

LOKALNE SKUPNOSTI		
28	Zavod RS za varstvo narave	<ul style="list-style-type: none"> – velike zveri – Natura 200 (načrtovanje) – projekti
29	Ljubljanski urbanistični zavod	<ul style="list-style-type: none"> – računalniške aplikacije
30	Občine	<ul style="list-style-type: none"> – vzdrževanje gozdnih cest; določanje režima prometa na gozdnih cestah; gradnja gozdnih prometnic – izmenjava podatkov o cestah – projekti
PODJETJA		
31	Gozdarske gospodarske družbe	<ul style="list-style-type: none"> – uvajanje novih tehnologij v gozdno proizvodnjo. – gradnja gozdnih prometnic.
32	Slovenski državni gozdovi	<ul style="list-style-type: none"> – sodelovanje med upravljavcem državnih gozdov in ZGS kot izvajalcem javne gozdarske službe
33	Krim d.o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – ocena gozdne ceste na parceli – podatki Zemljiškega katastra
34	Metropolitana d.o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – strokovne storitve - gozdarstvo
35	Pomurski sejem	<ul style="list-style-type: none"> – udeležba na sejmu AGRA; – udeležba na sejmu Lov
36	ERIC-o Velenje	<ul style="list-style-type: none"> – projekti – organizacija posvetov
NEVLADNE ORGANIZACIJE		
37	Zveza strojnih krožkov Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – gozdna tehnika
38	Zveza lastnikov gozdove Slovenije, Društva lastnikov gozdov	<ul style="list-style-type: none"> – gozdne prometnice; energetsko svetovanje; – licitacija vrednega lesa.
39	Gasilska Zveza Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – varnost in zdravje pri delu – požarna varnost v naravnem okolju
40	Lovska zveza Slovenije, OZUL, LD	<ul style="list-style-type: none"> – divjad in lovstvo
41	Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice	<ul style="list-style-type: none"> – velike zveri – načrti upravljanja z divjadjo
42	Čebelarstva zveza Slovenije, čebelarstva društva	<ul style="list-style-type: none"> – čebelarški pašni redi, mnenja ZGS – strokovno sodelovanje
43	Turistična zveza Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – tematske pohodniške poti v Sloveniji
44	Planinska zveza Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – tematske pohodniške poti v Sloveniji
45	Agencija Spirit	<ul style="list-style-type: none"> – tematske pohodniške poti v Sloveniji
46	Lokalne akcijske skupine LAS	<ul style="list-style-type: none"> – razvoj podeželja
47	Društvo Planet Zemlja	<ul style="list-style-type: none"> – anketiranje občin o trajnostnem razvoju
ZBORNICE		
48	Gospodarska zbornica Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – strojna sečnja – gozdno gospodarsko načrtovanje
49	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – varno delo v gozdu – svetovanje lastnikom gozdov – divjad in lovstvo; škode od divjadi; velike zveri
ORGANIZACIJE EU IN DRUGIH DRŽAV		
50	IUFRO (International Union of forest research organisations – Mednarodna zveza gozdarskih raziskovalnih organizacij)	<ul style="list-style-type: none"> – izmenjava strokovnih spoznanj;
51	FAO (Food and agricultural organisation – organizacija OZN za hrano in kmetijstvo)	<ul style="list-style-type: none"> – les za energijo – izmenjava strokovnih spoznanj
52	Izobraževalni center Osoje v Avstriji	<ul style="list-style-type: none"> – izobraževanje lastnikov gozdov.
53	Parco Naturale Adamello Brenta (R Italija)	<ul style="list-style-type: none"> – rjavi medved
54	EU, Komisija	<ul style="list-style-type: none"> – Direktiva o habitatih, pticah; Natura 2000; velike zveri
55	WWF Austria	<ul style="list-style-type: none"> – rjavi medved
56	IBA (International Bear Association)	<ul style="list-style-type: none"> – velike zveri – rjavi medved
57	LCIE (Large Carnivore Initiative for Europe)	<ul style="list-style-type: none"> – velike zveri
58	SCALP (Status and Conservation of Alpine Lynx Population)	<ul style="list-style-type: none"> – velike zveri – ris;
59	Šumarski fakultet iz Zagreba	<ul style="list-style-type: none"> – Dnevi zdravstvenega varstva rastlin Hrvaške
60	Pro Silva Europe	<ul style="list-style-type: none"> – priprava letne konference Pro Silva v Sloveniji
61	Joint Research Centre Institute for Environment and Sustainability, Ispra	<ul style="list-style-type: none"> – poročila o gozdnih požarih
62	Urad za UNESCO	<ul style="list-style-type: none"> – priprava nominacije za dva gozdna rezervata